

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

ฝ่ายยุทธศาสตร์และแผนงาน
กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร
โทรศัพท์ ๐-๔๒๖๑-๑๔๒๓
โทรสาร ๐-๔๒๖๑-๑๖๕๓
www.mukdahanpao.go.th

ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร
เรื่อง ประกาศใช้ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร
(พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งแนวทางปฏิบัติการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) สอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ.๒๕๖๕ ที่กำหนดให้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด การบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ เป็นไปตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อความผาสุกของประชาชนในพื้นที่ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อการส่งเสริมและดำเนินการให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคมและภาคธุรกิจเอกชนในจังหวัด เพื่อสร้างบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัด มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ครอบคลุมทุกมิติ และแนวทางการพัฒนาภาคที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้มีการประสานแผนพัฒนาในระดับพื้นที่เกิดผลสัมฤทธิ์ (One Plan) จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด ให้ดำเนินการตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๗๗๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางการประสานโครงการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนและประสานแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ.๒๕๖๒ นั้น

อาศัยอำนาจตามความใน ข้อ ๒ แห่งหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๑๐๕๙๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางการปฏิบัติการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร จึงประกาศใช้ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ.๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) โดยสามารถดูรายละเอียดได้ที่ www.mukdahanpao.go.th

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายวิระพงษ์ ทองผา)

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

คำนำ

ตามที่กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๒๗๗๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางการประสานโครงการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาพื้นที่ในระดับอำเภอและตำบล พ.ศ. ๒๕๖๒ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว๑๐๕๙๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการเตรียมความพร้อมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำเนินการจัดทำประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ให้แล้วเสร็จ แล้วแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดทราบ เพื่อนำไปประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด นั้น

เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร จึงได้จัดทำประเด็นการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) ต่อไป

กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร
มิถุนายน ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
อัตลักษณ์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร	๑
ส่วนที่ ๑ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
๑. ผลการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น	
๑.๑ สรุปสถานการณ์การพัฒนาทั่วไป	๓
๑.๒ การประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น	
๑.๒.๑ เติบโตปริมาณ	๓
๑.๒.๒ เติบโตคุณภาพ	๔
๒. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน	
๒.๑ ผลที่ได้รับ/ผลสำคัญ	๔
๒.๒ ผลกระทบ	๕
๓. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ปัญหา	
๓.๑ การดำเนินงานที่ผ่านมา	๕
๓.๒ ปัญหาและอุปสรรค	๕
๓.๓ แนวทางแก้ไขปัญหา	๖
ส่วนที่ ๒ ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ.๒๕๗๑-๒๕๗๕)	
๑. วิสัยทัศน์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๘
๒. นโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	๘
๓. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๑๑
๔. (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ พ.ศ.๒๕๗๑-๒๕๗๕	๑๒
๕. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)	๕๖
๖. แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค	
๖.๑ แผนพัฒนาจังหวัด	๕๘
๖.๒ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด	๕๙
๖.๓ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค	๖๑
๗. ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด	๖๗
๘. การวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น	๖๙
ส่วนที่ ๓ การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ.๒๕๗๑-๒๕๗๕)	
๑. จุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่น	๗๒
๒. ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	๗๕
๓. จุดยืนการพัฒนาท้องถิ่น	๗๗
๔. สรุปภาพรวมประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น	๗๘

อัตลักษณ์
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

“เป็นองค์กรที่มุ่งพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร
เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น”

ส่วนที่ ๑

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

ส่วนที่ ๑

สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

๑. ผลการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๑ สรุปสถานการณ์การพัฒนาทั่วไป

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๗ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างท้องถิ่นเมืองน่าอยู่
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน
- ยุทธศาสตร์ที่ ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพของการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างการศึกษาดีมีมาตรฐานสากล
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ เสริมสร้างการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล
- ยุทธศาสตร์ที่ ๗ เสริมสร้างการผลิต และการจัดการอาหารปลอดภัย

ผลการดำเนินงานตามกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร ได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร ไปเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาภายใต้แนวทางการพัฒนาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาในภาพรวมของจังหวัด นำไปสู่การจัดสรรงบประมาณเพื่อนำไปพัฒนาตามแผนงานโครงการที่กำหนดไว้ ตรงตามความต้องการของประชาชน

๑.๒ การประเมินผลการพัฒนาท้องถิ่น

๑.๒.๑ เชิงปริมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร จำนวน ๕๕ แห่ง ได้นำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) เฉพาะปี ๒๕๖๖-๒๕๖๘ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนา	การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติในเชิงปริมาณ		คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
	จำนวน อปท.ที่นำยุทธศาสตร์ไปจัดทำแผน	จำนวน อปท.ที่ไม่ได้นำยุทธศาสตร์ไปจัดทำแผน		
๑. เสริมสร้างท้องถิ่นเมืองน่าอยู่	๕๕	๐	๑๐๐	
๒. เสริมสร้างเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	๕๕	๐	๑๐๐	
๓. เสริมสร้างการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน	๕๕	๐	๑๐๐	
๔. เสริมสร้างประสิทธิภาพของการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม	๕๕	๐	๑๐๐	
๕. เสริมสร้างการศึกษาที่มีมาตรฐานสากล	๕๕	๐	๑๐๐	
๖. เสริมสร้างการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล	๕๕	๐	๑๐๐	
๗. เสริมสร้างการผลิต และการจัดการอาหารปลอดภัย	๕๕	๐	๑๐๐	
ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ			๑๐๐	

๑.๒.๒ เชิงคุณภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร สามารถนำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร มาใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เป็นแนวทางการพัฒนาที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาจากความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานราชการอื่น ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ของกลุ่มจังหวัด จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด จะนำไปเป็นแนวทางในการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ตลอดจนขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นได้

๒. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

๒.๑ ผลที่ได้รับ/ผลที่สำคัญ

ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๘) โดยภาพรวม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร สามารถนำยุทธศาสตร์การพัฒนา มาใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปตามสถานการณ์การพัฒนาในแต่ละแห่ง ครอบคลุมทุกยุทธศาสตร์ตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น มีการดำเนินการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อบูรณาการโครงการที่เกี่วกันภัยภาพเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๘) ทั้งนี้ การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร ส่งผลให้ประชาชนและชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ได้รับการบริการสาธารณะจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่แต่ละแห่งเพียงแต่ระดับหนึ่งเท่านั้น ซึ่งองค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง จะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่นมาเสริมงบประมาณของท้องถิ่นเอง ถึงจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

๒.๒ ผลกระทบ

จากการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร มีผลกระทบจากการดำเนินงาน ดังนี้

๒.๒.๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๖๘) จะมีกิจกรรมในยุทธศาสตร์ที่ ๑ เสริมสร้างท้องถิ่นเมืองน่าอยู่ พัฒนาการคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เกิดขึ้นมากที่สุด ทำให้การพัฒนาจะกระจุกแต่ในด้านโครงสร้างพื้นฐาน

๒.๒.๒ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จะต้องมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด มีการเชื่อมโยงกันเป็นภาพรวม ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นไปตามสภาพของแต่ละพื้นที่ทั้งหมด แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งสามารถนำไปปรับเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นที่ของตนเองได้

๓. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมา ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหา

๓.๑ การดำเนินงานที่ผ่านมา

ที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ร่วมกับคณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัดมุกดาหาร และประชาคมท้องถิ่นระดับจังหวัดมุกดาหาร ได้ร่วมกันพิจารณากำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ในการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงเอกสารประกอบและตัวอย่างเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานมีความชัดเจน ลดความคลาดเคลื่อน และสนับสนุนการบริหารจัดการงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๓.๒ ปัญหาและอุปสรรค

๓.๒.๑ ปัญหาด้านงบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนและบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วนของพื้นที่ การกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในทุกมิติ ทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปอย่างสมดุลและครอบคลุม

๓.๒.๒ ปัญหาความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมาย ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางกรณีเกิดความล่าช้า เนื่องจากผู้ปฏิบัติจำเป็นต้องใช้เวลาในการตีความและตรวจสอบความถูกต้องของข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งบางประเด็นยังมีการตีความที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน ส่งผลให้เกิดความไม่สอดคล้องในการปฏิบัติ และอาจกระทบต่อความต่อเนื่องและประสิทธิภาพของการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่น

๓.๒.๓ ปัญหาเรื่องโครงสร้างของการบริหารงานขององค์กร มีลำดับขั้นของการบังคับบัญชามากเกินไป ส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบายและการดำเนินการล่าช้า เนื่องจากต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติและพิจารณาหลายระดับก่อนถึงผู้มีอำนาจตัดสินใจ

๓.๒.๔ ปัญหาความพร้อมของพื้นที่ดำเนินการ เนื่องจากบางพื้นที่ยังไม่ได้รับอนุญาตให้ใช้พื้นที่ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่น ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินโครงการตามแผนที่กำหนดไว้ได้

๓.๓ แนวทางการแก้ไข

การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานจามยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีแนวทางการแก้ไข ดังนี้

๓.๓.๑ ปัญหาด้านงบประมาณจำกัด เพื่อให้การบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ควรวางแผนการจัดสรรงบประมาณอย่างรอบคอบ โดยจัดลำดับความสำคัญของโครงการตามความจำเป็นเร่งด่วน

๓.๓.๒ ปัญหาความไม่ชัดเจนในข้อกฎหมาย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและถูกต้องตามกฎหมาย ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติและแนวทางการตีความข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสร้างกลไกปรึกษาหารือระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การตีความหมายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ลดความซ้ำซ้อนและความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติ

๓.๓.๓ ปัญหาโครงสร้างการบริหารงานมีลำดับชั้นมากเกินไป เพื่อเพิ่มความคล่องตัวในการขับเคลื่อนนโยบาย ควรปรับปรุงกระบวนการอนุมัติและพิจารณาให้ง่ายขึ้น ลดขั้นตอนซ้ำซ้อนและมอบหมายอำนาจการตัดสินใจอย่างเหมาะสม เพื่อให้โครงการและกิจกรรมสามารถดำเนินการได้รวดเร็วและตรงตามแผนที่วางไว้

๓.๓.๔ ปัญหาความพร้อมของพื้นที่ดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามแผน ควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล่วงหน้า เพื่อขอใช้พื้นที่ หรือวางแผนใช้พื้นที่สำรองชั่วคราว พร้อมกำหนดแนวทางการติดตาม เพื่อให้โครงการดำเนินต่อเนื่องและบรรลุเป้าหมาย

ส่วนที่ ๒

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด
(พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

ส่วนที่ ๒

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐)

๑. วิสัยทัศน์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด/วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร วิสัยทัศน์ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“สร้างงานใหม่ ใส่ใจประชา พัฒนามุกดาหาร”

วิสัยทัศน์องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

“สังคมน่าอยู่ การศึกษาก้าวไกล เสริมสร้างเศรษฐกิจการเกษตร
และการท่องเที่ยวชายโขงเชื่อมโยงสู่อาเซียน”

๒. นโยบายของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ได้แถลงนโยบาย ต่อที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ได้คำนึงถึงความต่อเนื่องในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาตลอดจนสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมืองและการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ของจังหวัดมุกดาหาร รวมถึงความมุ่งมั่นในการที่จะพัฒนาและแก้ไขปัญหาของพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดมุกดาหาร ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตลอดจนพัฒนาจังหวัดมุกดาหารให้เป็นเมืองน่าอยู่และเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจของภูมิภาค เพื่อสร้างรากฐานความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้จังหวัดมุกดาหารพัฒนาไปสู่ความก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนสืบไป ดังนี้

๑. นโยบายด้านด้านศึกษา ได้แก่

๑.๑ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกประเภท ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ

๑.๒ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการจัดการศึกษา ผู้สอน ผู้เรียน วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ให้ได้มาตรฐานสากล ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

๑.๓ ส่งเสริมทักษะ Soft Power ให้เด็กและเยาวชนมีทักษะในการดำรงชีพตามความถนัดทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน

๑.๔ สนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษารูปแบบต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับเด็กและเยาวชนที่มีลักษณะพิเศษและมีความสามารถเฉพาะบุคคล เพื่อพัฒนาจุดแข็ง และลักษณะเฉพาะของเด็กแต่ละคน

๒. นโยบายด้านสาธารณสุข ได้แก่

๒.๑ พัฒนาระบบงานสาธารณสุขมูลฐาน ให้สอดคล้องกับปัญหาสุขภาพของประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

๒.๒ พัฒนาเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ/โรคไม่ติดต่อแก่ประชาชนในเขตพื้นที่อย่างทันสถานการณ์

๒.๓ พัฒนาระบบบริการสุขภาพครอบคลุมทุกกลุ่มวัยด้วยการมีส่วนร่วม

๒.๔ ส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนไทยประยุกต์และการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์

๒.๕ พัฒนาระบบการส่งต่อผู้ป่วยและการแพทย์ฉุกเฉินของสถานีนานามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๒.๖ พัฒนาสถานือนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินี และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ให้มีสภาพแวดล้อมสวยงามและเอื้อต่อการให้บริการประชาชน

๒.๗ นำระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศมาปรับใช้ในการรักษาพยาบาลและการให้คำปรึกษาทั้งในและนอกสถานือนามัยเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา นวมินทราชินีและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

๓. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐาน และสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ได้แก่

๓.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมที่อยู่ในความรับผิดชอบ และเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดมุกดาหาร ให้ประชาชนได้รับความสะดวกในการสัญจร ลดอุบัติเหตุบนท้องถนน เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตามมาตรฐานทางหลวงชนบทและตามผังเมืองของกรมโยธาธิการและผังเมือง

๓.๒ ให้การช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนในการดูแลการจราจร และการรักษาความสงบเรียบร้อยอย่างเป็นระบบ

๓.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าแสงสว่าง และพลังงานทดแทนอย่างทั่วถึง เพื่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชนชาวจังหวัดมุกดาหาร

๔. นโยบายด้านการท่องเที่ยวและกีฬา ได้แก่

๔.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม และสร้างสรรค์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่เป็นเอกลักษณ์ และก่อให้เกิดอัตลักษณ์ของจังหวัดมุกดาหาร

๔.๒ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยว ทั้งในด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว การอนุรักษ์และสร้างจิตสำนึกในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดมุกดาหารให้แพร่หลาย เพื่อให้จังหวัดมุกดาหารเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น มีความหลากหลาย และเป็นที่รู้จักระดับสากล

๔.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นการท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาเที่ยวในจังหวัดได้ตลอดทั้งปี รวมทั้งเป็นการช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และเพิ่มอัตราการจ้างงานให้ประชาชนในจังหวัดให้มีรายได้ตลอดทั้งปี

๔.๔ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาสนามกีฬาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารให้มีมาตรฐาน สามารถรองรับการแข่งขันกีฬาในทุกระดับ

๔.๕ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการกีฬาทุกสาขา ทุกระดับ จนถึงระดับอาชีพ

๔.๖ ส่งเสริม สนับสนุนให้มีลานกิจกรรมหรืออุปกรณ์การเล่น การออกกำลังกายสำหรับเด็ก และเยาวชน เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการที่ดีเหมาะสมตามวัยและความแข็งแรงของร่างกาย

๔.๗ การพัฒนาศักยภาพด้านกีฬาของเยาวชนและประชาชน ทั้งในด้านบุคลากร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ให้มีคุณภาพได้มาตรฐานและทั่วถึง และส่งเสริมการเล่นกีฬา เพื่อนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดี และเสริมความรักความสามัคคีในหมู่ประชาชน ตลอดจนเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาของเยาวชนให้หันมาเล่นกีฬา

๕. นโยบายด้านศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี

๕.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการอนุรักษ์วัฒนธรรม และประเพณีที่หลากหลาย ตามอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ ชุมชน และความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

๕.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการรักษาไว้ซึ่งจารีต ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น อันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดมุกดาหารรวมถึงแหล่งโบราณสถานอันทรงคุณค่า

๕.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนทำนุบำรุงศาสนาทุกศาสนา โดยการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวัด มัสยิด โบสถ์คริสต์จักร เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดมุกดาหารให้อยู่ร่วมกันอย่าง ปกติสุข

๖. นโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

๖.๑ ส่งเสริม สนับสนุนการสังคมสงเคราะห์ เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส ให้มีคุณภาพ ชีวิตที่ดีขึ้น สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

๖.๒ ส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี คนชรา ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส และการ สังคมสงเคราะห์ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนชาวจังหวัดมุกดาหารมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมถึงสนับสนุนการจ้างงาน คนพิการ

๖.๓ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพของประชาชน กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน ศูนย์กระจาย สินค้า ศูนย์สินค้า OTOP การค้าชายแดนให้มีความเข้มแข็ง

๖.๔ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใน สังคม ทั้งปัญหายาเสพติด ปัญหาความยากจน ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและสร้างความเข้มแข็งให้ ชุมชนในจังหวัดมุกดาหาร

๖.๕ ส่งเสริม สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย ส่งเสริม ศีลธรรมอันดี และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๗. นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗.๑ เสริมสร้างค่านิยมในการอนุรักษ์และดูแลรักษาแม่น้ำและแหล่งน้ำโดยชุมชนและส่งเสริมการ พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้เกิดความสมดุลกับการใช้ประโยชน์โดยไม่ทำลายระบบนิเวศ

๗.๒ ส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาคุณภาพทรัพยากรดิน โดยสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์และ เกษตรปลอดภัย

๗.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวให้แก่ชุมชนและเพิ่ม ความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ธรรมชาติ

๗.๔ ส่งเสริมและสร้างความตระหนักในปัญหาโลกร้อนและการร่วมกันแก้ไขปัญหาโลกร้อน รวมถึง ลดการเผาขยะเพื่อแก้ไขปัญหาฝุ่น PM ๒.๕

๘. นโยบายด้านการเกษตร

๘.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย เพื่อสร้างผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานระดับการส่งออกและได้รับการรองรับความมั่นคงทางอาหาร

๘.๒ ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการทุกขั้นตอนเพื่อลดต้นทุนเพิ่มคุณภาพ และมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

๘.๓ ส่งเสริมเกษตรกรรมตามแนวพระราชดำริและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสนับสนุนการทำ เกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๘.๔ ทำนุบำรุงและพัฒนาแหล่งน้ำและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ เพื่อการเกษตร ให้เพียงพอกับความต้องการในแต่ละพื้นที่การจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคอย่าง เพียงพอและทั่วถึงเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาภัยแล้งและปัญหาขาดแคลนน้ำ

๙. นโยบายด้านการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร

๙.๑ บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารด้วยความโปร่งใสสุจริตและยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

๙.๒ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมวางแผน และร่วมพัฒนาจังหวัดมุกดาหารให้เจริญก้าวหน้า ตลอดจนมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการพัฒนาที่สำคัญและการตรวจสอบการบริหารภาครัฐ

๙.๓ พัฒนางองค์กรและเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานให้พร้อมใช้งานและสามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

๙.๔ พัฒนาบุคลากรทุกประเภทขององค์กร ให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๙.๕ สนับสนุนค่านิยมองค์กรในการบริการประชาชนจิตสาธารณะ การปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์การทำงานร่วมกันเป็นทีม การส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงานและการมุ่งเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

๙.๖ บริหารงานคลังอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยคำนึงถึงการรักษาวินัยการคลังอย่างเคร่งครัด

๙.๗ ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เอกสารข่าวโครงการพัฒนากิจกรรมบริการสาธารณะ ให้บุคลากรในหน่วยงานและประชาชนทั่วไปได้รับทราบ เพื่อเน้นย้ำความโปร่งใสในการบริหารงานและการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้องค์กร

๓. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนระดับที่ ๑ จะทำหน้าที่เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวมที่ครอบคลุมการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาประเทศด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกัน ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ในปัจจุบันประเทศไทยยังคงมีประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติ ทั้งในมิติเศรษฐกิจที่โครงสร้างเศรษฐกิจยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเต็มที่ ผลผลิตการผลิตของภาคบริการและภาคเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพและสมรรถนะของแรงงานที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ มิติทางสังคมที่การยกระดับรายได้ของประชาชน การแก้ปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการและการขยายโอกาสในการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะยังคงมีช่องว่างที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ มิติสิ่งแวดล้อมที่การฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมิติของการบริหารจัดการภาครัฐที่ยังขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ยังมีสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร ที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงและประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ความท้าทายใหม่ ๆ ซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ การเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนจากการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคและการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

ที่รอบคอบและครอบคลุมเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วิสัยทัศน์ประเทศ

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

เป้าหมายการพัฒนาประเทศ

“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” หรือเป็นคติพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

๑. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสภาวะแวดล้อมของ ประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราษ อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยี และ ระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามและภัยพิบัติได้ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ใน ปัจจุบัน และที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ใช้กลไกการแก้ไขปัญหา แบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐ รวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลัก ธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

(๑) ความสุขของประชากรไทย

(๒) ความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศ

(๓) ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมี ส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความมั่นคง

(๔) บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่าง ประเทศ

(๕) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม โดยประเด็น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่

๑. การรักษาความสงบภายในประเทศ เพื่อสร้างเสริมความสงบเรียบร้อย และสันติสุขให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติบ้านเมือง โดย (๑) การพัฒนาและเสริมสร้างคน ในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมี ส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา (๒) การพัฒนาและเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบัน หลักของชาติ (๓) การพัฒนาและเสริมสร้างการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล เห็นแก่ประโยชน์ของ ประเทศชาติมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และ (๔) การพัฒนาและเสริมสร้างกลไก ที่สามารถป้องกันและขจัดสาเหตุของประเด็น ปัญหาความมั่นคงที่สำคัญ

๒. การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง เพื่อแก้ไขปัญหาเดิม และป้องกันไม่ให้ปัญหาใหม่เกิดขึ้น โดย (๑) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน (๒) การติดตาม เผื่อระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่อาจอุบัติขึ้นใหม่ (๓) การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (๔) การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งทางบกและทางทะเล

๓. การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง โดย (๑) การพัฒนาระบบงานข่าวกรองแห่งชาติแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ (๒) การพัฒนาและฝึกพลกำลังอำนาจแห่งชาติ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคง รวมทั้งภาครัฐและภาคประชาชน ให้พร้อมป้องกันและรักษาอธิปไตยของประเทศ และเผชิญภัยคุกคามได้ทุกมิติทุกรูปแบบและทุกระดับ และ (๓) การพัฒนาระบบเตรียมพร้อมแห่งชาติและการบริหารจัดการภัยคุกคามให้มีประสิทธิภาพ

๔. การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ เพื่อสร้างเสริมความสงบสุข สันติสุข ความมั่นคง และความเจริญ ก้าวหน้า ให้กับประเทศชาติ ภูมิภาค และโลก อย่างยั่งยืน โดย (๑) การเสริมสร้างและรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศ (๒) การเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค และ (๓) การร่วมมือทางการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้าน ภูมิภาค โลก รวมถึงองค์กรภาครัฐและที่มิใช่ภาครัฐ

๕. การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม เพื่อให้กลไกสำคัญต่าง ๆ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้หลักธรรมาภิบาล และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดย (๑) การพัฒนากลไกให้พร้อมสำหรับการติดตาม เฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคความมั่นคงแบบองค์รวมอย่างเป็นรูปธรรม (๒) การบริหารจัดการความมั่นคงให้อื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ และ (๓) การพัฒนากลไกและองค์กรขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

๒. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมาย การพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด ๓ ประการ ได้แก่ (๑) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราทำทางเศรษฐกิจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติ ที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจ และสังคมโลกสมัยใหม่ (๒) “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่งโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้อื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (๓) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคอร์ปใหม่ รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปรุงปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- (๑) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้
- (๒) ผลผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน
- (๓) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา
- (๔) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ได้แก่

๑. การเกษตรสร้างมูลค่า ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลผลิตการผลิต ทั้งเชิงปริมาณและมูลค่า และความหลากหลายของสินค้าเกษตร ประกอบด้วย (๑) เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (๒) เกษตรปลอดภัย (๓) เกษตรชีวภาพ (๔) เกษตรแปรรูป และ (๕) เกษตรอัจฉริยะ

๒. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต โดยสร้างอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตที่ขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีแห่งอนาคต ประกอบด้วย (๑) อุตสาหกรรมชีวภาพ (๒) อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร (๓) อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ (๔) อุตสาหกรรมและบริการขนส่งและโลจิสติกส์ และ (๕) อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

๓. สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวโดยการรักษาการเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของการท่องเที่ยวระดับโลกที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทุกระดับ และเพิ่มสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง ประกอบด้วย (๑) ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (๒) ท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (๓) ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย (๔) ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และ (๕) ท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

๔. โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ครอบคลุมถึงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพในด้านโครงข่ายคมนาคม พื้นที่และเมือง รวมถึงเทคโนโลยี ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดย (๑) เชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมไร้รอยต่อ (๒) สร้างและพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (๓) เพิ่มพื้นที่และเมืองเศรษฐกิจ (๔) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ (๕) รักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหภาค

๕. พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ที่มีความสามารถในการแข่งขันและมีอัตลักษณ์ชัดเจน โดย (๑) สร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ (๒) สร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน (๓) สร้างโอกาสเข้าถึงตลาด (๔) สร้างโอกาสเข้าถึงข้อมูล และ (๕) ปรับบทบาทและโอกาสการเข้าถึงบริการภาครัฐ

๓. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น มั่นใจในตัวเอง โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็น นวัตกรรม นักคิด ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

(๑) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย

(๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(๓) การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประกอบด้วย ๗ ประเด็น ได้แก่

๑. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม มุ่งเน้นให้สถาบันทางสังคมร่วมปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ โดย (๑) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมผ่านการเลี้ยงดูในครอบครัว (๒) การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัย คุณธรรม จริยธรรม ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา (๓) การสร้างความ

เข้มแข็งในสถาบันทางศาสนา (๔) การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (๕) การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ (๖) การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม และ (๗) การส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

๒. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ประกอบด้วย (๑) ช่วงการตั้งครรภ์/ปฐมวัย เน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ (๒) ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น ปลูกฝังความเป็นคนดี มีวินัยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ (๓) ช่วงวัยแรงงาน ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถนะแรงงานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด และ (๔) ช่วงวัยผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ

๓. ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ ๒๑ มุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา โดย (๑) การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนาทักษะสำหรับศตวรรษที่ ๒๑ (๒) การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ (๓) การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษาในทุกระดับ ทุกประเภท (๔) การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (๕) การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการวางตำแหน่งของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์และประชาคมโลก (๖) การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และ (๗) การสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ

๔. การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดย (๑) การพัฒนาและส่งเสริมพหุปัญญาผ่านครอบครัว ระบบสถานศึกษา สภาพแวดล้อม รวมทั้งสื่อตั้งแต่ระดับปฐมวัย (๒) การสร้างเส้นทางอาชีพ สภาพแวดล้อมการทำงาน และระบบสนับสนุน ที่เหมาะสมสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษผ่านกลไกต่าง ๆ และ (๓) การดึงดูดกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศให้มาสร้างและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้กับประเทศ

๕. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญา และสังคม โดย (๑) การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ (๒) การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ (๓) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี (๔) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัยสนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี และ (๕) การส่งเสริมให้ชุมชนเป็นฐานในการสร้างสุขภาวะที่ดีในทุกพื้นที่

๖. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดย (๑) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย (๒) การส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครอบครัว และชุมชนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (๓) การปลูกฝังและพัฒนาทักษะนอกห้องเรียน และ (๔) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๗. การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ โดย (๑) การส่งเสริมการออกกำลังกาย และกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต (๒) การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ (๓) การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ และ (๔) การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการเพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมกีฬา

๘. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ ที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และ

สภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

(๑) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร

(๒) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน

(๓) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม

และเทคโนโลยี

(๔) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมประกอบด้วย ๔

ประเด็น ได้แก่

๑. การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ โดย (๑) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก (๒) ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค (๓) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร (๔) เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทยให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน (๕) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม (๖) ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง (๗) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และ (๘) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

๒. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี โดย (๑) พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค (๒) กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ (๓) จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัย ให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต (๔) ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาค กลุ่มจังหวัด (๕) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูล ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ (๖) การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

๓. การเสริมสร้างพลังทางสังคม โดย (๑) สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ (๒) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (๓) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน (๔) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม (๕) สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และ (๖) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์ เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

๔. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง โดย (๑) ส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ (๒) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง (๓) สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน และ (๔) สร้างภูมิคุ้มกัน ทางปัญญาให้กับชุมชน

๕. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งมิติด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอก

ประเทศอย่างบูรณาการ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน และการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยเป็นการดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง ๓ ด้าน อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไปอย่างแท้จริง

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

(๑) พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๒) สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู

(๓) การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(๔) ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย ๖ ประเด็น ได้แก่

๑. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว โดย (๑) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒) อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด (๓) อนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ (๔) รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๕) ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

๒. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล โดย (๑) เพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจฐานชีวภาพทางทะเล (๒) ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งระบบ (๓) ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบ และมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม และ (๔) พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดย (๑) ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (๒) มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๓) มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน และ (๔) พัฒนาและสร้างระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

๔. พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ มุ่งเน้นความเป็นเมืองที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง โดย (๑) จัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อการพัฒนาเมือง ชนบท พื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม รวมถึงพื้นที่อนุรักษ์ตามศักยภาพและความเหมาะสมทางภูมินิเวศอย่างเป็นเอกภาพ (๒) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรม และ อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน (๓) จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล (๔) สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน (๕) พัฒนาเครือข่ายองค์กรพัฒนาเมืองและชุมชน รวมทั้งกลุ่มอาสาสมัคร ด้วยกลไกการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในท้องถิ่น และ (๖) เสริมสร้างระบบสาธารณสุขและอนามัยสิ่งแวดล้อมและยกระดับความสามารถในการป้องกันโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

๕. พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดย (๑) พัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (๒) เพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล (๓) พัฒนาความมั่นคงพลังงานของประเทศและส่งเสริมการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (๔) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานโดยลดความเข้มข้นของการใช้พลังงาน และ (๕) พัฒนาความมั่นคงด้านการเกษตรและอาหารของประเทศและชุมชน ในมิติปริมาณ คุณภาพ ราคาและการเข้าถึงอาหาร

๖. ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ โดย (๑) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย (๒) พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบ ยุติธรรม และระบบประชาธิปไตย สิ่งแวดล้อม (๓) จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และ (๔) พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนการทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วม และธรรมาภิบาล

๖. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” โดยภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการยึดหลักธรรมาภิบาล ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่า และปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วและโปร่งใส โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต ความมัธยัสถ์ และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง นอกจากนี้ กฎหมายต้องมีความชัดเจน มีเพียงเท่าที่จำเป็น มีความทันสมัย มีความเป็นสากล มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและเอื้อต่อการพัฒนา โดยกระบวนการยุติธรรมมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และการอำนวยความสะดวกตามหลักนิติธรรม

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- (๑) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ
- (๒) ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ
- (๓) ระดับความโปร่งใสการทุจริต ประพฤติมิชอบ
- (๔) ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม โดยประเด็น

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ประกอบด้วย ๘ ประเด็น ได้แก่

๑. ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส โดย (๑) การให้บริการสาธารณะของภาครัฐ ได้มาตรฐานสากลและเป็นระดับแนวหน้าของภูมิภาค และ (๒) ภาครัฐมีความเชื่อมโยงในการให้บริการสาธารณะต่าง ๆ ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้

๒. ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่ โดย (๑) ให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (๒) ระบบการเงินการคลังประเทศสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และ (๓) ระบบติดตามประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในทุกระดับ

๓. ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับภารกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ โดย (๑) ภาครัฐมีขนาดที่เหมาะสม (๒) ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และ (๓) ส่งเสริมการกระจายอำนาจ และสนับสนุนบทบาทชุมชนท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีสมรรถนะสูง ตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล

๔. ภาครัฐมีความทันสมัย โดย (๑) องค์กรภาครัฐมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาประเทศ และ (๒) พัฒนาและปรับระบบวิธีการปฏิบัติราชการให้ทันสมัย

๕. บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ โดย (๑) ภาครัฐมีการบริหารกำลังคนที่มีความคล่องตัว ยึดระบบคุณธรรม และ (๒) บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน มีคุณธรรม และมีการพัฒนาตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ

๖. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดย (๑) ประชาชนและภาคีต่าง ๆ ในสังคมร่วมมือกันในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒) บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในหลักคุณธรรม จริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต (๓) การปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบมีประสิทธิภาพมีความเด็ดขาด เป็นธรรม และตรวจสอบได้ และ (๔) การบริหารจัดการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นระบบแบบบูรณาการ

๗. กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น โดย (๑) ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลง (๒) มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น และ (๓) การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เท่าเทียมมีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้อกฎหมาย

๘. กระบวนการยุติธรรมเคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค โดย (๑) บุคลากรและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเคารพและยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่พึงได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม (๒) ทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีบทบาทเชิงรุก ร่วมกันในทุกขั้นตอนของการค้นหาความจริง (๓) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครองมีเป้าหมายและยุทธศาสตร์ร่วมกัน (๔) ส่งเสริมระบบยุติธรรมทางเลือกระบบยุติธรรมชุมชน และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม และ (๕) พัฒนามาตรการอื่นแทนโทษทางอาญา

๔. (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๕

ที่มาและลักษณะสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๒ มาตรา ๑๔ กำหนด ให้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงระยะเวลา ๕ ปี โดยต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ และสังคมของทั้งประเทศและของโลก ทิศทางการพัฒนาประเทศที่เหมาะสม และมุ่งตอบสนองต่อ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกระดับ

ช่วงระยะเวลาของ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๕) เป็นห้วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายเชิงโครงสร้างภายในประเทศควบคู่กับแรงปะทะจากปัจจัยภายนอก ทั้งจากความไม่

แน่นอน ของเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และความผันผวนของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งล้วนส่งผลต่อสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง อย่างไรก็ตาม ปัญหาเชิงโครงสร้างภายในประเทศผนวกกับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกที่รวดเร็วและไม่แน่นอนเหล่านี้ ประเทศไทยยังต้องคงความสามารถ ในการแข่งขัน และเร่งยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)

แม้การดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๐) ที่กำหนดเป้าหมายในการพลิกโฉมประเทศผ่าน ๑๓ หมายเหตุการพัฒนาจะนำไปสู่ความก้าวหน้าในหลายมิติ แต่ยังมีหลายประเด็นสำคัญ ที่ผลสัมฤทธิ์ยังไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง โดยหนึ่งในเหตุผลหลักเกิดจากข้อจำกัดในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ที่ขาดกลไกการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบและการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพ หลายภาคส่วนยังคงดำเนินงานในลักษณะเดิม ทำให้ผลการพัฒนาขาดการบูรณาการและไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง อย่างแท้จริง

เพื่อแก้ไขข้อจำกัดเดิม การยกร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จึงมุ่งจัดทำ “แผนที่สามารถนำไปสู่ การปฏิบัติได้จริง” โดยให้ความสำคัญทั้งกับการจัดทำเนื้อหาของแผน การสร้างการยอมรับ และกลไก การขับเคลื่อนควบคู่กัน เพื่อให้การพัฒนาบรรลุเป้าหมายของแผนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จะมีลักษณะสำคัญ ๒ ประการ คือ

๑. มีจุดเน้นและธีรการพัฒนาที่ชัดเจน (Strategic and Thematic Development Direction) มุ่งให้ทุกภาคส่วนขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างมีเอกภาพ โดยกำหนดจุดเน้นและธีรการพัฒนา จากโจทย์ความท้าทายหลักของประเทศ ซึ่งเมื่อได้รับการแก้ไขแล้ว จะส่งผลให้ปัญหาอื่น ๆ สามารถคลี่คลายและขับเคลื่อนไปในทิศทางที่ดีขึ้นโดยลำดับ ภายใต้ข้อจำกัดด้านทรัพยากร แผนจะเลือกดำเนินการเฉพาะประเด็นสำคัญที่มีศักยภาพในการเป็น “จุดคานงัด” ของการพัฒนาในภาพรวม หรือเป็นประเด็นที่จำเป็นต้องได้รับการดำเนินการอย่างเฉพาะเจาะจง (Intervention) ไม่สามารถปล่อยให้ผ่านไปตามแรงขับเคลื่อน ของระบบปกติได้

๒. มุ่งเน้นการขับเคลื่อนให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (Action-Oriented Approach) ให้ความสำคัญกับการนำแผนไปสู่การปฏิบัติจริง โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม มากกว่าความสำเร็จของ การจัดทำแผนในเชิงเอกสารหรือกระบวนการ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จึงจะให้ความสำคัญกับการออกแบบกลไก การขับเคลื่อนที่ชัดเจน ทั้งในระดับภาพรวมของแผนและในระดับประเด็นการพัฒนา เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ สามารถประสานและขับเคลื่อนไป ในทิศทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของแผนได้อย่างแท้จริง

เพื่อให้สามารถบรรลุลักษณะสำคัญ ๒ ประการข้างต้นดังกล่าว การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จึงไม่ได้มุ่งเพียงการกำหนดเนื้อหาของแผน แต่ครอบคลุม ๓ มิติการดำเนินงานสำคัญ เพื่อเตรียมการเพื่อให้แผนสามารถขับเคลื่อนได้จริง ประกอบด้วย

๑. การสร้างเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน (Vision) มุ่งจัดทำแผนที่มิติศทางการพัฒนาชัดเจน ระบุเรื่องสำคัญ ที่จำเป็นต้องดำเนินการ โดยใช้ธีรการพัฒนาของแผนเป็นกรอบกำหนดเนื้อหาให้เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม สะท้อนบริบทของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต และให้ข้อมูลเพียงพอแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปดำเนินการต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. การสร้างแนวร่วมและความเข้าใจร่วม (Alignment) ให้ความสำคัญกับการสร้างการยอมรับจากหน่วยงานหลักและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ผ่านการทำความเข้าใจแรงจูงใจและข้อจำกัดเชิงปฏิบัติของแต่ละภาคส่วน เพื่อร่วมกันออกแบบแนวทางหรือกลไกที่สามารถดำเนินงานได้จริงและเกิดผลในทางปฏิบัติ

๓. การขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ (Execution) ออกแบบกลไกการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้ง กลไกเชิงสถาบันที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนแผนในภาพรวม เช่น ระบบงบประมาณที่เอื้อต่อการดำเนินงาน กลไกที่มีหน้าที่กำกับดูแลการขับเคลื่อนแผนในภาพรวม และระบบความรับผิดชอบ (Accountability) จากการดำเนินการ แพลตฟอร์มสำหรับการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอน เป็นต้น รวมถึงการออกแบบ กลไกการขับเคลื่อนในระดับประเด็นเฉพาะ ตามประเด็นการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ อาทิ หน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการขับเคลื่อน แผนงานโครงการ/การดำเนินงานสำคัญ (High Impact Initiatives) รวมถึงแหล่งที่มาและจำนวนของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินการดังกล่าว

ทั้งนี้ การยกร่าง (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ฉบับนี้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลา ๕ ปีของแผน ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย อิมการ พัฒนา และประเด็นการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญ ผ่านกระบวนการจัดทำที่ผสมผสานการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตั้งแต่ต้นกระบวนการ เพื่อให้กรอบแผนสะท้อนสถานะการพัฒนาประเทศ ตลอดจนมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน โดยกระบวนการยกร่าง (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ นี้ ประกอบด้วย ๓ แนวทางสำคัญ ได้แก่

๑. การทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ (Expert Consultation) ดำเนินการผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล จากหลากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน การเมือง วิชาการ และองค์กรระหว่างประเทศ รวมทั้งสิ้น ๓๗ คน พร้อมทั้งการจัดสนทนากลุ่มในระดับพื้นที่จำนวน ๑๘ กลุ่มจังหวัด ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งสิ้น ๓๔๓ คน เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับทิศทางและประเด็นการพัฒนา ที่ประเทศไทยควรมุ่งดำเนินการในระยะต่อไป นอกจากนี้ ยังได้จัดสนทนากลุ่มร่วมกับผู้เชี่ยวชาญในรายสาขา ประเด็นการพัฒนาเฉพาะด้าน รวม ๗๖ คน ครอบคลุมประเด็นสำคัญด้านความสามารถในการแข่งขัน การเติบโตอย่างยั่งยืนมิตรกับสิ่งแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการภาครัฐ ทรัพยากรมนุษย์ และความเหลื่อมล้ำทางสังคม

๒. การสำรวจความคิดเห็นจากสาธารณะ (Survey on Public Opinion) ดำเนินการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสะท้อนความคิดเห็น ความรู้สึก และการให้ความสำคัญของประชาชนต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเป้าหมาย จุดแข็ง-จุดอ่อน ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบมากที่สุด และแนวทางการขับเคลื่อนแผนที่มีประสิทธิภาพ โดยมีผู้เข้าร่วมกว่า ๕,๐๐๐ คน จากทุกภูมิภาคของประเทศ ส่วนใหญ่เป็นประชากรวัยแรงงานอายุ ๒๓-๔๔ ปี ครอบคลุมกลุ่มอาชีพหลักทั้งภาครัฐ เอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพอิสระ และนักเรียน-นักศึกษา

๓. การทบทวนวรรณกรรมและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม (In-House Study) ดำเนินการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพและข้อจำกัดของประเทศในทุกมิติ วิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสำคัญของโลกและของไทย รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของโจทย์การพัฒนาที่ควรดำเนินการ โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กับการใช้เครื่องมือ การคาดการณ์อนาคตเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Foresight) เพื่อฉายภาพแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและระบุสัญญาณการเปลี่ยนแปลงที่ยังไม่ชัดเจน (Weak Signals) แต่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อประเทศในระยะยาว พร้อมทั้งจัดทำฉกทัศน์การพัฒนาเพื่อใช้ประกอบการกำหนดทิศทางและเป้าหมายของแผนอย่างรอบด้าน

การจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ มีเจตนารมณ์สำคัญในการเป็นแผน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความหวังให้แก่ประชาชน มุ่งให้การพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปีข้างหน้า เป็นไปอย่างมีทิศทาง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม ประชาชนทุกคนสามารถมองเห็นโอกาสของตนเองและของประเทศ ดังนั้น แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้จึงมิใช่เพียงเอกสารเชิงวิชาการหรือแนวทางเชิงนโยบายของ ภาครัฐเท่านั้น หากแต่เป็น กลไกกลางของการสร้างความเข้าใจร่วมและความเป็นเจ้าของร่วมของทุกภาคส่วน ให้ทุกภาคส่วนสามารถมองเห็นทิศทางเดียวกัน เดินไปด้วยกัน และทำให้ถึงเป้าหมายร่วมกัน อันจะนำไปสู่ การพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมไทยให้เติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืนในระยะต่อไป

บริบทและฉกาทิศนการพัฒนาประเทศ

ผลการทบทวนสถานะการพัฒนาประเทศจากความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ สะท้อนว่า ประเทศไทยกำลังอยู่ใน “จุดหัวเลี้ยวหัวต่อ” ของการพัฒนา โดยแม้ว่าเศรษฐกิจไทยยังสามารถ ขยายตัวได้ แต่การเติบโตอยู่ในระดับต่ำและมีแนวโน้มถดถอยเชิงศักยภาพจากข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง ที่สะสม มาเป็นเวลานาน ทั้งการลงทุนที่ไม่เพียงพอ ผลผลิตภาพเพิ่มขึ้นช้า โครงสร้างเศรษฐกิจที่ยังพึ่งพากิจกรรมดั้งเดิม เศรษฐกิจจนกระบบขนาดใหญ่ ความเปราะบางของ SMEs ข้อจำกัดด้านการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนภาระหนี้ในระดับสูง ซึ่งล้วนทำให้ความสามารถในการขยายตัวของเศรษฐกิจลดลง ขณะที่พื้นที่ทางนโยบายและ ความสามารถในการรองรับแรงกระแทกในอนาคตลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กลไกการขับเคลื่อนแผนไปสู่ การปฏิบัติยังขาดพลังและความเป็นเอกภาพ เนื่องจากการดำเนินงานยังคงกระจุกกระจายและแยกส่วนตาม ภารกิจของหน่วยงาน ทำให้การพัฒนายังไม่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม

ภายใต้บริบทดังกล่าว ประเทศไทยยังต้องเผชิญกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รุนแรงและไม่แน่นอน มากขึ้น ทั้งความไม่แน่นอนทางภูมิรัฐศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และโครงสร้างประชากรสูงวัย ซึ่งกำลังเพิ่มแรงกดดันต่อขีดความสามารถในการแข่งขันและคุณภาพชีวิตของ ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จากการวิเคราะห์ดังกล่าว นำไปสู่การจัดทำฉกาทิศนการพัฒนาเพื่อสะท้อน ทางเลือกอนาคตของไทย โดยพบว่า ประเทศไทยในปัจจุบันมีแนวโน้มอยู่ใกล้ฉกาทิศนที่เศรษฐกิจเติบโตต่ำ จากการขาดพลังขับเคลื่อนใหม่ และมีความเสี่ยงที่จะเคลื่อนเข้าสู่ฉกาทิศนที่ประเทศถดถอยทั้งด้านการเติบโต และความสามารถในการฟื้นตัว หากยังไม่สามารถยกระดับการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดผลอย่างเป็น รูปธรรม ในทางกลับกัน เป้าหมายสำคัญคือการมุ่งไปสู่ฉกาทิศนที่ประเทศสามารถเติบโตสูงควบคู่กับการมี ภูมิคุ้มกันและความสามารถในการปรับตัว ซึ่งจำเป็นต้องเร่ง “เพิ่มผลิตภาพ (Productivity)” ให้เป็นคานงัด หลักของการพลิกโฉมประเทศ เนื่องจากเป็นเงื่อนไขสำคัญในการสร้างรายได้และคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ลดความเปราะบางทางเศรษฐกิจและการคลัง และสร้างฐานเศรษฐกิจใหม่ ที่สามารถรองรับความผันผวนในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

สาระสำคัญของร่างกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔

วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของแผน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ มุ่งหมายให้เป็น “แผนพัฒนาฯ ที่สร้างความ เชื่อมั่นและความหวังให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนสามารถมองเห็นโอกาสของตนเองและของประเทศ ในช่วง ระยะเวลา ๕ ปีข้างหน้า” โดย แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ มีวัตถุประสงค์หลัก คือ “เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน” เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาชะลอตัวอยู่ในระดับต่ำท่ามกลาง ข้อจำกัดและปัจจัยเสี่ยงทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้น การยกระดับศักยภาพ การขยายตัวทาง

เศรษฐกิจให้สูงขึ้นจึงถือเป็นโจทย์การพัฒนาหลัก และเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่เอื้อให้เกิด การลงทุนพัฒนา ประเทศในด้านต่าง ๆ ทั้งการยกระดับสวัสดิการ โครงสร้างพื้นฐาน การเรียนรู้ และคุณภาพชีวิตในทุกมิติ

อย่างไรก็ตาม แผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ จะให้ความสำคัญกับคุณภาพของการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (Quality of Growth) ที่ไม่ใช่เพียงการเติบโตเชิงตัวเลข ซึ่งหมายถึงการเติบโตที่ไม่ก่อให้เกิดความเปราะบาง ทางเศรษฐกิจและสังคม ไม่สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศักยภาพของประเทศ ในระยะยาว อีกทั้งยังต้องเป็นการเติบโตที่ไม่กระจุกตัว ไม่ซ้ำเติมความเหลื่อมล้ำที่มีอยู่เดิม และเป็น แรงขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาประเทศในมิติอื่น ๆ พร้อมกันนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ยังให้ความสำคัญ กับการสร้างภูมิคุ้มกันและความสามารถในการปรับตัวของประเทศ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและแรงปะทะ จากภายนอกได้อย่างมั่นคง อันจะนำไปสู่การสนับสนุนการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ภายใต้วัตถุประสงค์ข้างต้น แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ได้กำหนด เป้าหมายการพัฒนาหลัก ๓ ประการ ดังนี้

๑. เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลิตภาพการผลิตและบริการ ผ่านการลงทุน ในเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและทักษะฝีมือแรงงาน และการเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

๒. ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำ ลดลงในทุกมิติ โดยประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสในการทำงาน มีรายได้ที่มั่นคง และเข้าถึงระบบสวัสดิการอย่าง เป็นธรรม

๓. เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบเชิงลบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ เกิดสมดุลและการพัฒนาที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม

ธำมการณ์พัฒนา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ กำหนดให้ “การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคง ควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต” เป็นธำมการณ์พัฒนาของแผนในช่วงที่ผ่านมา การขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยมีทิศทางชะลอตัวลง และมีความผันผวนมากขึ้น ส่วนหนึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดของการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่สำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากปัญหา เชิงโครงสร้าง อันเป็นผลเนื่องมาจากการชะลอตัวของการลงทุนรวม การลดลงของกำลังแรงงาน และปัญหา ด้านผลิตภาพ ทั้งผลิตภาพการผลิตรวม ผลิตภาพแรงงาน รวมถึงประสิทธิภาพของภาครัฐที่ยังอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ เศรษฐกิจไทยยังมีความเปราะบางและมีข้อจำกัดในการรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีความเหลื่อมล้ำและมีภาคเศรษฐกิจนอกระบบขนาดใหญ่ ขณะเดียวกัน ความสามารถในการแข่งขันของประเทศมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากโครงสร้าง เศรษฐกิจที่ยังพึ่งพาภาคการผลิตและบริการแบบดั้งเดิม การพัฒนาคนที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ตลาดแรงงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาที่จำกัด การขาดระบบ นวัตกรรมที่เข้มแข็ง รวมทั้งระบบบริหารจัดการภาครัฐและกฎระเบียบทางธุรกิจที่ยังไม่เอื้อต่อการแข่งขันและ การสร้างมูลค่าเพิ่มใหม่ ปัจจัยทั้งหมดนี้ได้กลายเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยยังไม่สามารถก้าวข้าม “กับดักรายได้ปานกลาง” นอกจากนี้ ประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีความ รุนแรง เกิดขึ้นบ่อยครั้ง และคาดเดาได้ยากมากขึ้น ทั้งด้านเทคโนโลยี การค้า การลงทุน สภาพภูมิอากาศ และ ภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งล้วนเป็น “ความเสี่ยง” หากประเทศยังขาดความพร้อมและศักยภาพในการปรับตัว แต่ในทาง

กลับกัน หากสามารถยกระดับขีดความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวได้ทัน ก็จะกลายเป็น “โอกาสสำคัญ” ในการสร้าง การเติบโตใหม่และยกระดับศักยภาพการพัฒนาในระยะยาว ดังนั้น การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันในบริบทของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จึงครอบคลุมทั้งการ “ซ่อมและเสริม” รากฐาน การพัฒนาที่เปราะบางและเป็นข้อจำกัดต่อการเติบโต ควบคู่กับการ “สร้าง” โอกาสใหม่ผ่านการลงทุน เชิงรุกในสิ่งที่ยังไม่มี หรือสิ่งที่ยังพัฒนาได้ไม่เต็มศักยภาพ เพื่อเพิ่มความพร้อมของประเทศในการรับมือกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการเติบโตของประเทศให้มีคุณภาพ มีส่วนร่วม และยั่งยืนต่อไป

เสาหลักการพัฒนา

เพื่อถ่ายทอดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และธรรมาภิบาลของแผนไปสู่การขับเคลื่อนที่ชัดเจน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาใน ๕ ด้านหลัก หรือที่เรียกว่า “๕ เสาหลักการพัฒนา” ซึ่งมีความจำเป็นต่อการผลักดันการเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และนำไปสู่การขยายตัว ทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงและยั่งยืน โดย ๕ เสาหลักการพัฒนา ประกอบด้วย

เสาหลักที่ ๑ การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

เหตุผลความจำเป็น

การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ด้วยการเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน เป็นแนวทางที่จำเป็นจะต้องเร่งดำเนินการเพื่อช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจที่มีทิศทางชะลอตัว อยู่ในระดับต่ำให้สามารถกลับมาขยายตัวได้สูงขึ้น โดยประเด็นการพัฒนาหลักจำเป็นจะต้องมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ ผ่านการเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มของฐานการผลิตและบริการเดิมให้สูงขึ้น โดยอาศัยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ควบคู่ไปกับการสนับสนุนการผลิตและการลงทุนในสาขาเป้าหมายในอนาคตที่สำคัญให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกและพร้อมรับต่อความท้าทาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากปัจจัยภายนอกที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและยากต่อการคาดการณ์ ทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่พลิกโฉมรูปแบบการผลิตและการจ้างงาน การเปลี่ยนสมดุลอำนาจทาง ภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลต่อห่วงโซ่มูลค่าโลก และกติกาทางเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับ การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ปัจจัยเหล่านี้ล้วนสร้างแรงกดดันต่อความสามารถ ในการแข่งขันของไทย และเพิ่มความเสี่ยงที่ประเทศจะไม่สามารถก้าวพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้

ดังนั้น การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจึงไม่ใช่ทางเลือก หากแต่เป็นเงื่อนไขสำคัญที่ จำเป็นต้องดำเนินการในช่วงเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ เพื่อสร้างโอกาสใหม่ให้แก่ประเทศและลดความ เสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคต การปรับโครงสร้างนี้ต้องมุ่ง “ซ่อมและเสริม” เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจ เดิมให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกันมากขึ้น พร้อมกับ “สร้าง” เครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ที่มีศักยภาพการ เติบโตสูง บนฐานของทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์เศรษฐกิจอนาคต เพื่อให้ ประเทศไทยสามารถเปลี่ยนผ่านสู่โครงสร้างเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ยืดหยุ่น แข่งขันได้ และเติบโตอย่างยั่งยืนใน ระยะยาว

๑) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจรายสาขาและยกระดับเครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่

๑.๑) ซ่อมภาคการผลิตเดิมที่มีศักยภาพผ่านการเพิ่มผลิตภาพและยกระดับมูลค่าเพิ่ม

๑.๑.๑) ภาคเกษตร

(๑) สนับสนุนให้เกิดระบบการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตร ที่มีศักยภาพในการแปรรูปและมีแนวโน้มตอบสนองความต้องการของตลาด ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งสินค้า ประเภทอาหาร (Food) และที่ไม่ใช่อาหาร (Non-Food) ที่มีมูลค่าสูง เพื่อให้เกิดการบูรณาการเชื่อมต่อกัน

ตลอดห่วงโซ่มูลค่าทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ (Supply alignment) เช่น ระบบบ่งชี้แนวโน้มสินค้าที่จะขาดแคลนหรือล้นตลาดในอนาคต เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสมุนไพรและสารสกัด ผลิตภัณฑ์ชีวภาพ เครื่องสำอาง การผลิตอาหารฟังก์ชัน (Functional Food) และอาหาร/อุปกรณ์ทางการแพทย์

(๒) ออกแบบโครงสร้างแรงจูงใจใหม่ที่จะสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมให้เกษตรกรปรับตัวและนำไปสู่การยกระดับผลิตภาพของภาคเกษตรทั้งระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับเปลี่ยนนโยบาย/มาตรการในการสนับสนุนภาคเกษตรจากการให้แบบอุดหนุนสู่การสนับสนุนอย่างมีเงื่อนไข รวมถึง การปรับเปลี่ยนการผลิตทางการเกษตรที่ไม่เหมาะสมไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เพื่อให้สร้างแรงจูงใจให้เกษตรกร ทำการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่และสอดคล้องกับโอกาสทาง การตลาด โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม

(๓) สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ข้ามรุ่นระหว่างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ทาง ด้านเทคโนโลยีและทักษะดิจิทัลกับเกษตรกรรุ่นเดิมที่มีประสบการณ์ในการทำเกษตร รวมทั้งบูรณาการและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลภาคการเกษตร เพื่อให้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดได้อย่างแม่นยำ

(๔) เพิ่มศักยภาพปัจจัยการผลิตที่สำคัญต่อผลิตภาพภาคเกษตร ได้แก่

(๔.๑) ขยายพื้นที่ชลประทานและแหล่งน้ำนอกพื้นที่ชลประทานให้เพียงพอับ ศักยภาพการผลิตทางการเกษตร ตลอดจนบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันอุทกภัยและภัยแล้งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(๔.๒) เพิ่มความสามารถในการบริการและเข้าถึงเมล็ดพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ ที่ให้ผลตอบแทนสูงและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่และความต้องการของตลาดได้อย่างเพียงพอ

(๔.๓) เพิ่มโอกาสการเข้าถึงเครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตรให้กับเกษตรกร อย่างทั่วถึงในราคาที่เป็นธรรม รวมถึงการพัฒนากลไกธุรกิจการให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Providers - ASPs) ให้สามารถเชื่อมโยงเกษตรกรกับผู้ให้บริการทางการเกษตร เพื่อยกระดับการผลิต ไปสู่ระบบเกษตรอัจฉริยะ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกรที่ไม่มีความพร้อมในการลงทุนทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม และเครื่องจักรกลการเกษตร ให้สามารถยกระดับผลิตภาพได้ และปรับตัวเข้ากับสภาพ ภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป

(๕) พัฒนาระบบการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวและกระบวนการแปรรูปสินค้าเกษตร เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตรและลดความสูญเสียในกระบวนการผลิต โดยคำนึงถึงแนวโน้มและความ ต้องการของตลาดในระยะยาว

(๖) เสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกการรวมกลุ่มเกษตรกรและการพัฒนาศักยภาพ ผู้ประกอบการรายย่อย อาทิ วิสาหกิจชุมชน คลัสเตอร์ (Cluster) เกษตรกรที่ผลิตวัตถุดิบเฉพาะทาง เช่น สมุนไพร เส้นใย ชีวมวล เป็นต้น เพื่อให้สามารถบริหารจัดการทรัพยากรและการผลิตร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การประหยัดต่อขนาด การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร และมีผลิตภัณฑ์คุณภาพสูงที่หลากหลายออกสู่ตลาด

(๗) ส่งเสริมการตลาดเชิงรุกเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรจากนวัตกรรม การผลิตอาหารฟังก์ชัน ผลักดันการจดทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เจาะตลาดเฉพาะกลุ่ม ลดการพึ่งพาพ่อค้าคน กลางโดยการตลาดดิจิทัลและช่องทางขายตรง และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ยืดอายุการเก็บรักษาและดึงดูดลูกค้า

๑.๑.๒) ภาคอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป

(๑) ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ทั้ง Food และ Non-Food พร้อมทั้งยกระดับเกษตรกรจาก “ผู้ผลิต” ให้กลายเป็น “ผู้ประกอบการเกษตร” ที่เข้าใจความต้องการของตลาด

(๒) ส่งเสริมการลงทุนในสินค้าเกษตรแปรรูปที่มีโอกาสและมีศักยภาพ อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร อาหารอนาคต (Future Food) ให้กระจายไปภูมิภาคที่มีศักยภาพในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้เกิดการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและรายได้ และสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรและแรงงานในพื้นที่ โดยมุ่งสร้างระบบนิเวศที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารอย่างครบวงจรในรูปแบบคลัสเตอร์ที่มีการเชื่อมโยงขององค์ประกอบต่าง ๆ ทั้งผู้ผลิตต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ อุตสาหกรรมสนับสนุน สถาบันการศึกษา สถาบันวิจัย องค์กรของรัฐและเอกชน รวมทั้งจะมีการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างบูรณาการในด้านต่างๆ เช่น การพัฒนาคนและเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ การให้สิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและที่มิใช่ภาษี การสนับสนุนด้านเงินทุน การแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เป็นต้น

(๓) สนับสนุนการขยายผลการวิจัยพัฒนาในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงที่มีศักยภาพเชิงพาณิชย์ไปสู่การลงทุนในภูมิภาค โดยผ่านมาตรการ ที่สำคัญ เช่น การร่วมทุนรูปแบบต่าง ๆ ระหว่างภาคเอกชน เกษตรกร ภาควิชาการและภาครัฐทั้งในและต่างประเทศ การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อสร้างรายได้ระยะยาว การสร้างพื้นที่ทดลองนวัตกรรม (Sandbox) การจับคู่ธุรกิจ มาตรการด้านการเงินการคลัง สิทธิประโยชน์ การลงทุน และการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น

(๔) ออกแบบมาตรการสนับสนุนที่เอื้อให้เกิดการลงทุนในเทคโนโลยีและนวัตกรรม การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปให้สอดคล้องกับเงื่อนไขทางการค้าและบริบทโลก อาทิ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และด้านสุขภาพ

(๕) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเดิมและผู้ประกอบการใหม่เข้าถึงโอกาสในการลงทุนซื้อ/เปลี่ยนเครื่องจักรให้มีความทันสมัยและคุ้มค่ากับการลงทุน (หากสามารถซื้อเครื่องจักรที่ผลิตโดยผู้ประกอบการในประเทศได้มีประโยชน์มากขึ้น) และสนับสนุนปัจจัยเชิงโครงสร้างที่จำเป็นต่อการพัฒนาเพื่อเพิ่มโอกาสและ ขีดความสามารถในการแข่งขัน

(๖) ต่อยอดงานวิจัยพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการผลิต รวมถึงพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานและกระบวนการที่เกี่ยวข้องให้สามารถรองรับการดำเนินธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่องได้อย่าง มีประสิทธิภาพโดยไม่เป็นภาระต่อต้นทุนและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ

(๗) ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย คุณภาพ และความยั่งยืนของกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมทั้งพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System) ที่สามารถแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาและกระบวนการผลิตตั้งแต่ต้นทาง ด้วยระบบที่ผู้ประกอบการทุกระดับสามารถเข้าถึงได้ด้วยต้นทุนที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและ สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

(๘) ปรับปรุงกฎระเบียบและระบบภาษีเพื่อดึงดูดการลงทุน (Reform & Tax Incentives) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและแก้ไขขั้นตอนและเอกสาร ที่ซับซ้อนสำหรับผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ใหม่และอาหาร เพื่อสุขภาพ เช่น โปรตีนทางเลือก สารประกอบอาหารเชิงฟังก์ชัน (Functional Ingredients) อาหารจากเซลล์เพาะเลี้ยง เป็นต้น เพื่อให้สามารถขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์และสามารถนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่ายได้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภค

(๙) ขยายตลาดส่งออกใหม่ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยมุ่งเน้นกลุ่มตลาดที่มีกำลังซื้อและมีความต้องการสินค้าสูง

๑.๑.๓) ภาคการท่องเที่ยว ให้สามารถลดความเสี่ยงจากการเติบโตบนฐานที่เปราะบาง โดย

(๑) ยกระดับมาตรฐานและความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้กลับมาเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะการยกระดับมาตรฐานที่สอดคล้องกัน แต่ละรูปแบบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยการให้สิทธิประโยชน์ในการปรับปรุงมาตรฐาน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน การพัฒนามาตรฐาน/คุณภาพการท่องเที่ยวในชุมชนและเมืองรอง และการปรับปรุงกระบวนการ ขออนุญาตประกอบธุรกิจให้สะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งมาตรการเพิ่มความเข้มงวด การจัดการวิกฤตการณ์ด้านการท่องเที่ยว และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมมาตรฐานความปลอดภัยพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว

(๒) ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูง ผ่านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับตลาดโลก อาทิ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) การท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) ในพื้นที่เป้าหมาย รวมทั้งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man-Made Destinations) อาทิ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กิจกรรมเชิงประเพณี แหล่งท่องเที่ยว เพื่อความบันเทิง และกิจกรรมเชิงธุรกิจ ตลอดจนการสร้างความแตกต่าง เชิงคุณภาพ และสร้างจุดสนใจใหม่ให้กับนักท่องเที่ยวด้วยการสะท้อนถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ภาคการท่องเที่ยวให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายการเดินทางสำคัญในภูมิภาค อันจะช่วยก่อให้เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและสนับสนุนเศรษฐกิจของประเทศ

(๓) กระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายคุณภาพ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเพื่อเปิดประสบการณ์ใหม่ที่รวมถึงกลุ่มคนที่ทำงาน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นหลัก (Digital Nomad) กลุ่มทำงานและท่องเที่ยวในเวลาเดียวกัน (Workcation) กลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มเดินทางเพื่อธุรกิจ ด้วยการอำนวยความสะดวกด้านการตรวจลงตราผ่านแดนหรือวีซ่า (Visa) และการให้ความสำคัญกับ “เปิดตลาดใหม่” ผ่านการออกมาตรการจูงใจเพื่อให้กลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมายและธุรกิจการเดินทางระหว่างประเทศให้ความสนใจ ในการเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางมากขึ้น

(๔) ผลักดันและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวให้ทุกเมืองเป็นเมืองน่าเที่ยว เพื่อกระจายการท่องเที่ยวสู่เมืองน่าเที่ยว (เมืองรอง) ตั้งแต่การกำหนดเส้นทางและการท่องเที่ยว การปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกและเชื่อมโยงการด้านตลาดและสิทธิประโยชน์ให้กับนักท่องเที่ยว

(๕) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ รวมถึงพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและประสบการณ์ที่ดี ตั้งแต่ก่อนการเดินทาง และระหว่างเดินทาง

๑.๒) สร้างเครื่องยนต์เศรษฐกิจใหม่ (New Growth Engine) ผ่านการส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะต่อไป โดยให้ความสำคัญต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าในประเทศด้วยการพัฒนา ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ให้เชื่อมโยงกัน อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ รวมถึงการกระจายตลาดเพื่อลดการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่งเป็นการเฉพาะ

๑.๒.๑) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (High Technology)

(๑) กำหนดทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (High Technology) ของประเทศไทยให้เป็นฐานการผลิตที่น่าเชื่อถือและสามารถปฏิบัติ ตามมาตรฐานของทุกกลุ่มประเทศคู่ค้า โดยมีการผลิตที่มีประสิทธิภาพและความปลอดภัย ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ และมีระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เพื่อรักษาโอกาสและมาตรฐานในการเข้าถึงตลาดโลก ควบคู่ไปกับการวางตำแหน่งให้อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Smart Electronics) ของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานที่สามารถสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายอื่น ๆ ให้มีผลิตภาพสูงขึ้น

(๒) สร้างมูลค่าเพิ่มในประเทศ โดยการเพิ่มขีดความสามารถในกลุ่มอุตสาหกรรม ที่ประเทศไทยมีศักยภาพ อาทิ การออกแบบวงจรรวม (IC Design) การประกอบ ทดสอบ และบรรจุภัณฑ์ชิป และวงจรรวม (Outsourced Semiconductor Assembly and Test: OSAT) และการผลิตแผงวงจรพิมพ์ (PCB/PCBA) และยกระดับไปสู่การออกแบบระบบสมองกลฝังตัว (Embedded Systems) การผลิตชิปที่ประเทศไทยมีศักยภาพ และมีความจำเป็นต่ออุตสาหกรรมปลายน้ำ อาทิ ชิปควบคุมพลังงาน (Power Chip) เซ็นเซอร์ (Sensor) ชิปควบคุมแสง (Photonics) การประกอบและการทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีขั้นสูงและมีความน่าเชื่อถือ เพื่อทำให้เกิดการผลิตชิ้นส่วนสำคัญในประเทศและการทดสอบชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่มีมาตรฐานระดับสากล (World-class)

(๓) กำหนดมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพ รวมทั้งอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมความมั่นคง อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า ศูนย์ข้อมูล (Data Center) เป็นต้น ใช้ชิป ชิ้นส่วน และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ซึ่งผลิต โดยผู้ประกอบการไทย อาทิ โดรน หุ่นยนต์ อุปกรณ์อัจฉริยะในการดูแลสุขภาพ เครื่องปรับอากาศ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ และเพิ่มผลิตภาพ ในการผลิต และการบริการของอุตสาหกรรมนั้น ๆ

(๔) กำหนดมาตรการส่งเสริมขีดความสามารถของผู้บูรณาการระบบ (System Integrator: SI) ให้สามารถออกแบบและพัฒนาระบบ รวมถึงให้บริการด้านเทคโนโลยี (Solution) ที่สามารถ เชื่อมโยงผลิตภัณฑ์ต้นน้ำเป้าหมาย อาทิ Power Chip และ Sensors กับผลิตภัณฑ์ปลายน้ำ และนำไปสู่การ ใช้งาน ในอุตสาหกรรมการผลิตและภาคบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒.๒) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่และชิ้นส่วนยานยนต์

(๑) กำหนดเทคโนโลยีและชิ้นส่วนยานยนต์เป้าหมายที่ประเทศไทยจะมุ่งวิจัยและ พัฒนา ทั้งเทคโนโลยีขั้นสูงที่มีมูลค่ามาก อาทิ แบตเตอรี่ ระบบแปลงและควบคุมพลังงานไฟฟ้าจากแบตเตอรี่ ไปยังมอเตอร์เพื่อขับเคลื่อนรถยนต์ (Power Electronics) ระบบการจัดการความร้อนในรถยนต์ไฟฟ้า (Thermal Management System) และชิ้นส่วนที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพอยู่แล้ว อาทิ ยาง ช่วงล่าง เบรก ชิ้นส่วนโลหะ พลาสติก อุปกรณ์ภายในยานยนต์ และชุดสายไฟ เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีขีด ความสามารถในการแข่งขัน ในเทคโนโลยีและการผลิตชิ้นส่วนดังกล่าว รวมทั้งลงทุนวิจัยและพัฒนาแบตเตอรี่ ทางเลือกเพื่อป้องกันปัญหาแร่ลิเทียมขาดแคลน

(๒) ดึงดูดการลงทุนอย่างมุ่งเป้า โดยให้ความสำคัญกับการลงทุนโดยตรง จาก ต่างประเทศที่ใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนภายในประเทศ (Local Content) ในสัดส่วนสูง มีการจ้างงานที่มีคุณภาพ และมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเป้าหมายให้แก่หน่วยงาน และผู้ประกอบการไทย ควบคู่ไปกับการเร่งพัฒนา กลไก และกระบวนการในการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมทั้งเร่งยกระดับความพร้อมของผู้ประกอบการ และแรงงานไทยในการเข้าไปอยู่ในห่วงโซ่มูลค้ายานยนต์สมัยใหม่

(๓) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขึ้นส่วนยานยนต์ลงทุนเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ตรงกับทิศทางของเทคโนโลยีและความต้องการของยานยนต์สมัยใหม่ และพัฒนาตลาดสู่ธุรกิจชิ้นอะไหล่ยานยนต์ทดแทน (Replacement Equipment Manufacturing: REM) และขึ้นส่วนเพื่อเพิ่มสมรรถนะการขับเคลื่อน (Performance) อาทิ เบรค ช่วงล่าง และชุดแต่ง รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อุตสาหกรรมการบิน เป็นต้น

(๔) นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่เข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อยกระดับผลิตภาพ รองรับการค้าและการลงทุนรูปแบบใหม่ รวมถึงสอดคล้องกับเงื่อนไขการค้าระหว่างประเทศที่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน

(๕) กำหนดมาตรการทางด้านอุปสงค์ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐซื้อยานยนต์สมัยใหม่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีสัดส่วนการใช้ชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศในสัดส่วนสูง ควบคู่ไปกับการเร่งศึกษาตลาด และส่งเสริมการส่งออกชิ้นส่วนยานยนต์สมัยใหม่ให้ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพ

(๖) ส่งเสริมผู้ประกอบการอยู่ซ่อมบำรุงขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมยานยนต์เดิมให้สามารถให้บริการซ่อมบำรุงยานยนต์ไฟฟ้าอย่างมีมาตรฐาน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจให้เกิดการนำรถยนต์เก่าไปดัดแปลงเป็น ยานยนต์ไฟฟ้าและเร่งขับเคลื่อนแผนที่นำทางการเปลี่ยนยานยนต์ในระบบขนส่งสาธารณะเป็นยานยนต์ไฟฟ้าของกระทรวงคมนาคม ผ่านอยู่ซ่อมบำรุง ซึ่งมีความสามารถในการดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้าอย่างมีมาตรฐาน

(๗) เร่งส่งเสริมให้เกิดธุรกิจการจัดการซาก/รีไซเคิลแบตเตอรี่/ยานยนต์ไฟฟ้า รวมทั้งผลักดันการออกกฎหมายและมาตรการจัดการซากเพื่อให้เกิดการจัดการอย่างเป็นระบบ และรองรับการลงทุนรีไซเคิลซากรถยนต์และแบตเตอรี่ เพื่อเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน

(๘) เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน ด้านมาตรฐาน และการทดสอบ โครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนา และสถานีชาร์จให้ครอบคลุม ทั้งถึง

(๙) เร่งพัฒนาทักษะแรงงานในอุตสาหกรรมเดิม ให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรม ยานยนต์สมัยใหม่ โดยมุ่งเป้าไปที่อาชีพ/ทักษะที่ขาดแคลนเป็นลำดับ พร้อมทั้งปรับเปลี่ยน และยกระดับหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน ในสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับทักษะที่ภาคอุตสาหกรรมต้องการ

๑.๒.๓) อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์และสุขภาพ

(๑) กำหนดเป้าหมายไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพ ในภูมิภาค และวางเป้าหมายเพื่อสนับสนุนการผลิตสินค้าคุณภาพสูงเพื่อใช้ ในเชิงพาณิชย์เฉพาะกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ เช่น เครื่องมือแพทย์ใช้ ครั้งเดียว ครุภัณฑ์ทางการแพทย์ อุปกรณ์วินิจฉัย และระบบสนับสนุนระยะไกล (Telehealth) เป็นต้น

(๒) สร้างมาตรการจูงใจสนับสนุนการวิจัยและนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ เพื่อเร่งรัดการพัฒนานวัตกรรมเป้าหมาย อาทิ การแพทย์จีโนมิกส์ และการบำบัดด้วยเซลล์และยีน โดยสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยวิจัยและภาคเอกชนในการร่วมลงทุน การพัฒนาทักษะบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนทบทวนกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการทดสอบและรับรองเครื่องมือทางการแพทย์ และผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ใหม่ ๆ ที่รวดเร็วมากขึ้น

(๓) ยกระดับบริการทางการแพทย์บนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง อาทิ การเชื่อมโยงการให้บริการการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) กับข้อมูลพันธุกรรม ซอฟต์แวร์สุขภาพ การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ทางการแพทย์หรืออุปกรณ์อัจฉริยะทางการแพทย์ที่มีความแม่นยำสูง และการ

พัฒนานวัตกรรมการผลิตสมุนไพรและผลิตภัณฑ์การเกษตรของไทยให้เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (High Value Product) ที่สามารถใช้รักษาเพื่อทดแทนหรือใช้เป็นทางเลือกในทางการแพทย์ และได้รับการยอมรับในเรื่องประสิทธิภาพการรักษาในระดับสากล

(๔) สร้างมาตรฐานให้สินค้าอุปกรณ์และบริการทางการแพทย์ที่ผลิตภายในประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคให้ได้รับการยอมรับ ทั้งในประเทศและระดับสากล และเป็นสารตั้งต้นเพื่อต่อยอดให้เกิดกระบวนการพัฒนาเครื่องมือและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับด้านการแพทย์ของไทยในอนาคต

(๕) จัดทำระบบรับรองมาตรฐานของผู้ให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยเฉพาะบริการที่ใช้นวัตกรรมขั้นสูง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการทั้งในประเทศและระดับสากล

(๖) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับความต้องการแห่งอนาคต อาทิ โรงพยาบาลเฉพาะทางที่ได้มาตรฐานสากล ศูนย์ข้อมูลสุขภาพแห่งชาติ ศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์แบบเบ็ดเสร็จ โดยเฉพาะยาชีววัตถุและวัสดุทางการแพทย์ขั้นสูง สถาบันวิจัยทางการแพทย์ที่มีความพร้อมด้านเทคโนโลยีและบุคลากรผู้เชี่ยวชาญ เพื่อรองรับตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

(๗) พัฒนาระบบนิเวศที่สำคัญ อาทิ

(๗.๑) ส่งเสริมการรับรองมาตรฐานระบบบริหารงานคุณภาพสำหรับเครื่องมือแพทย์ (ISO ๑๓๔๘๕) เครื่องหมายรับรองความสอดคล้องตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป (CE Mark) กับสินค้าอุปกรณ์ทางการแพทย์ และจัดตั้งศูนย์บริการจดทะเบียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการทดสอบ รับรอง และให้คำปรึกษาในการพัฒนาสินค้าอุปกรณ์ทางการแพทย์

(๗.๒) จัดตั้งฐานข้อมูลแพลตฟอร์มเชิงบูรณาการเพื่อการพัฒนาและสนับสนุนสินค้าในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์ ที่ครอบคลุมผู้ผลิต ข้อมูลผลิตภัณฑ์ ห้องปฏิบัติการทดสอบเทคโนโลยี และงานวิจัย พร้อมสร้างกลไกการดูแลฐานข้อมูลให้มีความทันสมัย สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงพาณิชย์ได้จริง

(๗.๓) พัฒนาศูนย์กลางและนวัตกรรม โดย (๑) เร่งพัฒนาศูนย์กลางเฉพาะทางด้านวิศวกรรมชีวการแพทย์ และการสอบเทียบเครื่องมือแพทย์ (๒) ส่งเสริมความร่วมมือ ๓ ฝ่าย ระหว่างสถาบันวิจัย ภาคอุตสาหกรรม และสถานพยาบาล เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่มีศักยภาพทางพาณิชย์ที่เป็นที่ต้องการของตลาด และ (๓) สนับสนุนการถ่ายทอดเทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยใช้กลไกดึงดูดการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ร่วมกับการพัฒนาด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ภายในประเทศ

(๗.๔) ส่งเสริมการใช้ภายในประเทศ กำหนดนโยบายจัดซื้อภาครัฐต้องให้ความสำคัญกับเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตในประเทศที่ผ่านมาตรฐานรับรองแล้ว

(๗.๕) ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ถึงคุณภาพสินค้าทางการแพทย์ที่ผลิตในประเทศ และสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าไทย แก่สถานพยาบาล ภาครัฐ และผู้บริโภค

(๗.๖) ส่งเสริมการเข้าถึงตลาดโลก เร่งส่งเสริมผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพให้เข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์โลก เช่น ผ่านการร่วมทุน การจับคู่ธุรกิจ หรือการเป็นผู้ผลิตแบบรับจ้างผลิตตามคำสั่งซื้อ (OEM)/การเป็นผู้ผลิตที่มีการออกแบบ วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ODM) เป็นต้น

๑.๒.๔) อุตสาหกรรมบริการเพื่อสุขภาพ (Wellness Service)

(๑) กำหนดทิศทางและสร้าง “ระบบบริการสุขภาพแบบครบวงจร” ที่เชื่อมโยงจุดแข็งของประเทศทั้งทางด้านการแพทย์ การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก ทั้งสุขภาพ และสังคมสูงวัย

(๒) เพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการไทยในการยกระดับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการให้ได้คุณภาพเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ อาหารเพื่อสุขภาพ และผลิตภัณฑ์เสริมความงาม ที่ใช้ในอุตสาหกรรมบริการ เพื่อสุขภาพ ผ่านมาตรการจูงใจต่าง ๆ เช่น สิทธิประโยชน์ในการลงทุน การวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในกระบวนการผลิต เป็นต้น

(๓) ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการปรับปรุงคุณภาพ สถานประกอบการให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ปลอดภัย สร้างความเชื่อมั่น แก่ผู้รับบริการ โดยเฉพาะสนับสนุนการเข้าถึงสินค้าดอกเบี๊ยะต่ำ

(๔) เร่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะความสามารถที่ได้มาตรฐานและ ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้รับบริการแต่ละประเภท

(๕) ลดขั้นตอนในการขอใบอนุญาตประกอบธุรกิจเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถยกระดับการให้บริการสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวรายได้สูงและสร้างความเชื่อมั่นต่อธุรกิจบริการด้านสุขภาพของประเทศไทยให้สูงขึ้น

๑.๓) สร้างการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ให้ตอบโจทย์ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย

๑.๓.๑) ส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา และเทคโนโลยีและนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมการผลิตและบริการเป้าหมาย ควบคู่ไปกับการพัฒนากระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มสัดส่วนการใช้วัตถุดิบภายในประเทศ (Local Content)

๑.๓.๒) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าถึงและต่อยอดงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์ โดยออกแบบกลไกการเชื่อมโยงระหว่างนักวิจัยและผู้ประกอบการให้สามารถกำหนดโจทย์วิจัยร่วมกันตั้งแต่ต้นทาง เพื่อให้ผลงานวิจัยสอดคล้องกับความต้องการและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

๑.๓.๓) ส่งเสริมและใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินทางปัญญา โดยออกแบบการสร้างแรงจูงใจให้นักวิจัยและผู้ประกอบการในการสร้างและคุ้มครองนวัตกรรมภายในประเทศ อาทิ การปรับปรุงกระบวนการพิจารณาสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตรให้มีความรวดเร็ว ควบคู่ไปกับการเสริมศักยภาพการบังคับใช้กฎหมายและมาตรการคุ้มครองสิทธิ

๑.๓.๔) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม ได้แก่ การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรม การพัฒนาเครื่องมือทางการเงินสำหรับนวัตกรรมให้เป็นทางเลือกสำหรับภาคธุรกิจ การพัฒนากำลังคนที่มีทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) เพื่อรองรับความต้องการในอุตสาหกรรมการผลิตและบริการเป้าหมาย

๑.๓.๕) ออกแบบแนวทางเพื่อสร้างแรงจูงใจและลดอุปสรรคในการนำแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในสาขาหรือทักษะที่ขาดแคลนโดยเฉพาะผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีขั้นสูง และกำหนดเงื่อนไขให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ให้แก่แรงงานไทยเพื่อให้เกิดการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ภายในประเทศ

๑.๔) สร้างการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ด้านดิจิทัลให้มีความทันสมัย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคธุรกิจและพัฒนาคุณภาพ การให้บริการเพื่อรองรับการ

ขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก และส่งเสริม การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับ

๑.๔.๑) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง การสื่อสาร พลังงานและสาธารณูปโภค ให้มีความพร้อมและเพียงพอต่อการสนับสนุนการขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาคอขวดที่นำมาซึ่งต้นทุนการทำธุรกิจ ที่เพิ่มสูงขึ้น รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมศักยภาพของเมืองรอง โดยมุ่งเน้นการสร้างพื้นที่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจใหม่ โดยอาศัยจุดแข็ง และต้นทุนของแต่ละพื้นที่ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ ทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างพื้นที่เมืองและชนบท

๑.๔.๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการสนับสนุนเศรษฐกิจดิจิทัล อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการสนับสนุนงานบริการที่ต้องการแบนด์วิดท์สูง รวมทั้ง ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลที่มีความปลอดภัยและเสถียรภาพ การพัฒนาระบบบริการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital ID) ที่มีมาตรฐานและมีความปลอดภัย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกิดการเปิดเผยข้อมูล (Open Data) ที่ส่งเสริมการแข่งขัน ลดต้นทุนการให้บริการและกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม การส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันในตลาดผู้บริการในภาคโทรคมนาคมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาการให้บริการผู้บริโภค และส่งเสริมนวัตกรรม อีกทั้งการพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำ ที่ (Fixed Broadband) ให้ครอบคลุมมากขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชนบท

๑.๔.๓) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านมาตรฐานและข้อมูล และระบบการให้การรับรอง (Certification) ร่วมกัน เช่น ระบบตรวจสอบย้อนกลับของประเทศ (National Platform Traceability) ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG Data) และห้องปฏิบัติการทดสอบและการรับรองมาตรฐาน (Lab/Verification) เป็นต้น เพื่อลดการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barrier) ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาระบบมาตรฐาน การตรวจรับรอง และการตรวจสอบย้อนกลับ ให้ได้มาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกให้บริการกับภาคการผลิตและบริการ และการส่งเสริมเข้าถึงบริการมาตรฐานการตรวจรับรอง ผ่านมาตรการจูงใจและการสนับสนุนต่าง ๆ

๒) การพัฒนาระบบนิเวศที่สร้างแรงจูงใจและเงื่อนไขที่เอื้ออำนวยต่อการปรับตัวของแรงงานภาคธุรกิจและภาครัฐ ตามบริบทที่เปลี่ยนแปลงเร็ว

๒.๑) สร้างสภาพแวดล้อมที่จูงใจและเอื้ออำนวยให้แรงงานปรับทักษะ ตามความต้องการแรงงานที่เปลี่ยนไปอย่างยืดหยุ่น ควบคู่ไปกับการพัฒนากลไกการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน โดยให้ความสำคัญกับ

๒.๑.๑) วางแผนพัฒนากำลังคนและเพิ่มทักษะแรงงานให้ตรงตามความต้องการของ ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย โดยจัดทำกรอบการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในอนาคตผ่านความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา

๒.๑.๒) พัฒนาและต่อยอดระบบฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดระดับทักษะทั้งทางด้านอุปสงค์และอุปทานให้สอดคล้องกัน

๒.๑.๓) กำหนดสิทธิประโยชน์หรือสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้ประกอบการ แรงงาน และผู้ให้บริการหลักสูตร เพื่อจูงใจให้เกิดการพัฒนาทักษะหรือต่อยอดทักษะแรงงาน ที่เหมาะสม อาทิ

(๑) สนับสนุนผู้ให้บริการหลักสูตร โดยกำหนดเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดการแข่งขันเชิงคุณภาพของผู้ให้บริการพัฒนาทักษะทั้งในระบบการศึกษาและโครงการ/หลักสูตรฝึกอบรม

(๒) กำหนดสิทธิประโยชน์หรือแรงจูงใจแก่แรงงานหรือผู้เรียน เช่น การร่วมจ่ายค่าเรียนระหว่างภาครัฐ/ผู้ประกอบการและแรงงาน (Co-Payment) การเปลี่ยนเครดิตที่สะสมในธนาคาร

หน่วยกิต (Credit Bank) และการให้ข้อมูล/ประเมินผลการเรียนรู้ (Feedback Loop) เป็นเงินอุดหนุน หรือ การให้สิทธิ (Token) สำหรับบริการสาธารณะ

(๓) กำหนดสิทธิประโยชน์หรือแรงจูงใจให้สถานประกอบการหรือองค์กรที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาทักษะแรงงานและจับคู่กับกับโครงการต่าง ๆ ทั้งในรูปแบบทางภาษี (Tax) เช่น ลดหย่อน ภาษี ค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการ เป็นต้น และไม่ใช่ทางภาษี (Non-tax) อาทิ สิทธิพิเศษในการเข้าร่วม โครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ เช่น งานแสดงสินค้าต่างประเทศ เป็นต้น ๒.๑.๔) ผลักดันให้การเทียบโอนวุฒิ การศึกษาและมาตรฐานอาชีพภายใต้กรอบคุณวุฒิแห่งชาติได้ผลจริงในทางปฏิบัติผ่านกลไกธนาคารหน่วยกิต (Credit bank)

๒.๑.๕) กำหนดโครงสร้างค่าตอบแทนตามทักษะ (Pay by skill) ให้ครอบคลุมแรงงานทุกระดับและทุกชุดทักษะ และสร้างเส้นทางอาชีพ (Career Path) ที่สามารถสะท้อนความได้เปรียบทางทักษะที่รองรับการพัฒนาทักษะเดิมที่มีอยู่แล้วหรือสร้างทักษะใหม่ (Upskill/Reskill) เพิ่มเติมของแรงงาน

๒.๒) ช่อมพลวัตทางธุรกิจ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม การนำแนวคิด นวัตกรรมหรือกระบวนการใหม่มาปรับใช้กับธุรกิจ และ การพัฒนากลไกการยกเลิกกิจการและการออกจากตลาดที่ให้โอกาสธุรกิจได้เริ่มต้นใหม่

๒.๒.๑) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดและการแข่งขันที่เป็นธรรม

(๑) สนับสนุนการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่อาจเป็นอุปสรรคต่อ การแข่งขัน และปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของ ภาคธุรกิจ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความเป็นกลางทางการแข่งขัน (Competition Neutrality) และป้องกันไม่ให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบ รวมถึงป้องกัน การผูกขาดและใช้อำนาจเหนือตลาดของผู้ประกอบการอย่างไม่เป็นธรรม รวมถึงการลดข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดที่ไม่มีความเหมาะสม

(๒) ปรับปรุงการบริหารจัดการกฎเกณฑ์การกำกับดูแลของภาครัฐ โดยอาศัยการใช้เครื่องมือสำหรับประเมินผลกระทบของกฎระเบียบ (Regulatory Impact Assessment) ที่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประเมินผลกระทบของกฎระเบียบต่างๆ ที่มีต่อการแข่งขันทางการค้า (Competition Impact Assessment) นอกจากนี้ ต้องมีการยกระดับกระบวนการกำกับตรวจสอบพฤติกรรมต่อต้านการแข่งขันทางการค้า (Anti Competition) และการควบรวมธุรกิจที่มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน และสามารถติดตาม ประเมินผลได้ รวมทั้งมีแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขสำหรับผู้ประกอบการที่ชัดเจน เหมาะสมและเป็นธรรม

(๓) อำนวยความสะดวกต่อการเข้ามาลงทุนจากต่างประเทศ ควบคู่ไปกับการ อำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศโดยเฉพาะการลดข้อจำกัดในภาคการค้าและภาคบริการ อีกทั้ง การเร่งรัดส่งเสริมการสร้างความร่วมมือผ่านกรอบข้อตกลงการค้า ขณะเดียวกันจำเป็นต้องมีการทบทวน มาตรการส่งเสริมการลงทุนที่สร้างความได้เปรียบให้กับผู้ประกอบการจากต่างชาติเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในตลาด

(๔) แก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชันอย่างจริงจัง เพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ให้ โปร่งใส เกิดการแข่งขันอย่างเป็นธรรม สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการทุกกลุ่มสามารถเติบโตอย่างเท่าเทียม และ เพิ่มแรงจูงใจและเสริมความเชื่อมั่นต่อนักลงทุน

๒.๒.๒) ส่งเสริมให้เกิดการนำแนวคิด นวัตกรรมหรือกระบวนการใหม่มาปรับใช้กับภาคธุรกิจ

(๑) พัฒนากลไกการทดลองและการเรียนรู้เชิงนโยบายและเชิงธุรกิจ โดยจัดให้มี ระบบและพื้นที่สำหรับการทดลองแนวคิด นวัตกรรม หรือกระบวนการใหม่ ในวงจำกัด (Sandbox /Pilot)

ภายใต้กรอบกติกาที่ชัดเจนภายใต้ความเสี่ยง ที่บริหารจัดการได้ เพื่อเปิดพื้นที่ให้ภาคธุรกิจสามารถทดสอบ รูปแบบธุรกิจ เทคโนโลยี หรือกระบวนการทำงานใหม่ก่อนการขยายผลเชิงพาณิชย์

(๒) สร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจมีการพัฒนากระบวนการใหม่ผ่านลงทุนในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งการออกแบบมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสม เพื่อลดต้นทุนและ ความเสี่ยงของการปรับเปลี่ยน กระบวนการทำงาน อาทิ รูปแบบการจัดการ กระบวนการผลิต การให้บริการหรือรูปแบบการดำเนินธุรกิจ เพื่อเปิดโอกาสให้ธุรกิจทุกขนาดสามารถปรับตัวได้ตามศักยภาพของตนเอง

(๓) สร้างกลไกกลางในการเชื่อมโยงผู้พัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม อาทิ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย สตาร์ทอัพ เข้ากับภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิด การต่อยอดองค์ความรู้จากงานวิจัยไป ใช้ในเชิงพาณิชย์ และเพื่อเร่งการถ่ายทอดและประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคการผลิตและบริการ

๒.๒.๓) สร้างกลไกการออกจากตลาดที่ให้โอกาสธุรกิจได้เริ่มต้นใหม่

(๑) พัฒนากฎระเบียบและกลไกการกำกับดูแลที่เอื้อต่อการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจราย ใหม่ การแข่งขันที่เป็นธรรม และการทดแทนธุรกิจที่ไม่สามารถปรับตัวได้ ลดอุปสรรคที่ทำให้โครงสร้างตลาด หยุตหนึ่ง และส่งเสริมให้เกิดพลวัตทางธุรกิจ

(๒) พัฒนาระบบกฎหมาย การเงิน และสถาบันที่เอื้อต่อการยกเลิกกิจการและ การ ออกจากตลาดอย่างเป็นธรรมและมีต้นทุนในที่ที่เหมาะสม และไม่ส่งผลให้ ผู้ประกอบรายใหม่ขาดแรงจูงใจใน การเริ่มต้นธุรกิจใหม่ พร้อมทั้งแยก ความเสี่ยงทางธุรกิจออกจากความเสี่ยงส่วนบุคคลอย่างเหมาะสม

๒.๓) สร้างระบบกลไกที่เอื้อให้ปัจจัยการผลิตและเงินทุนโยกย้ายจากกิจกรรมที่มีศักยภาพลดลง ไปสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ผ่านการสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูล และลดต้นทุนในการ โยกย้ายทรัพยากร โดยพัฒนาระบบกลไกที่เอื้อให้ปัจจัยการผลิต ทั้งแรงงาน และปัจจัยการผลิตอื่นให้โยกย้าย ไปยังกิจกรรมที่มีศักยภาพ โดยมีกลไกรวบรวมข้อมูลและเปิดให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรการ ผลิต สนับสนุน การบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบที่สร้างแรงจูงใจให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลนำไปสู่การ แลกเปลี่ยนทรัพยากรการผลิต ลดข้อบังคับที่เป็นอุปสรรคต่อแลกเปลี่ยน

๓) การลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ

๓.๑) ข้อมระบบความคุ้มครองทางสังคม และการบูรณาการและบริหารจัดการฐานข้อมูลภาครัฐ

๓.๑.๑) ยกระดับระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีความครอบคลุมและเพียงพอต่อ การ ดำรงชีพอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบางและผู้สูงอายุ

๓.๑.๒) บูรณาการฐานข้อมูลต่าง ๆ ของรัฐบาลเข้าด้วยกัน อาทิ ฐานข้อมูลผู้เสียภาษี ฐานข้อมูลประกันสังคม และฐานข้อมูลการจดทะเบียนการค้า เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการให้บริการของรัฐและ ช่วยตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลให้เป็นไปตาม ที่กฎหมายกำหนด พร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการควบ รวมระบบสวัสดิการต่าง ๆ ที่มีความซ้ำซ้อน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดูแลสวัสดิการประชาชน

๓.๑.๓) พัฒนากฎระเบียบในการคุ้มครองแรงงานอิสระ โดยเฉพาะแรงงานอิสระที่มีนายจ้าง เพื่อให้แรงงานอิสระสามารถเข้าถึงสวัสดิการแรงงานที่จำเป็น เช่น ค่าชดเชยกรณีทุพพลภาพหรือตาย ค่าชดเชยรายได้ระหว่างป่วยหรือพักฟื้น รวมถึงกลไก การระงับข้อพิพาทและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

๓.๒) สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบ

๓.๒.๑) กำหนดมาตรการจูงใจให้แรงงานนอกระบบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาเป็น แรงงานในระบบ เช่น กฎหมายการจ้างงานรายชั่วโมง รวมทั้งกำหนดมาตรการส่งเสริมให้กลุ่มที่หลุดออกจาก

ระบบการทำงาน เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชนที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (NEETs) กลุ่มแรงงานใกล้เกษียณ (Pre-aging) กลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องการกลับเข้าสู่ระบบการทำงาน เป็นต้น

๓.๒.๒) สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการและแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจและฐานข้อมูลผู้ประกอบการของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในการได้รับสวัสดิการและการเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ ของภาครัฐ ควบคู่ไปกับการปฏิรูปและบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐเพื่อให้มาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐบาลสามารถช่วยเหลือได้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

๓.๒.๓) ลดขั้นตอนและต้นทุนในการจดทะเบียนธุรกิจ รวมถึงการลดความซับซ้อนของ การประเมินภาระภาษีนิติบุคคล การพัฒนาระบบใบกำกับภาษีออนไลน์ (E-invoice) เพื่อเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลด้านการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล อาทิ การเข้าถึงสินเชื่อในต้นทุนที่เหมาะสมจากสถาบันการเงิน การได้รับการส่งเสริมหรือสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างในงานของภาครัฐ

๓.๒.๔) กำหนดแนวนโยบายในการขยายฐานภาษี อาทิ การปรับลดระดับรายได้ขั้นต่ำที่จะต้องยื่นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การพัฒนาระบบการตรวจสอบฐานรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยกระดับการตรวจสอบการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านสถาบันการเงิน รวมไปถึงการพิจารณาขยายภาษีเงินได้ติดลบ (Negative Income Tax) หรือการให้เครดิตภาษีกับผู้มีงานทำที่มีรายได้น้อย (Earned Income Tax Credit)

๔) การพัฒนา SMEs ให้มีโอกาสในการแข่งขันได้อย่างเป็นธรรม

๔.๑) ช่อมกลไกการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs

๔.๑.๑) ส่งเสริมความรู้ทางบัญชีการเงินให้กับผู้ประกอบการ SMEs

๔.๑.๒) ส่งเสริมการเข้าถึงสินเชื่อของ SMEs ที่หลากหลายและมีต้นทุนที่เหมาะสมกับความเสี่ยงและขนาดของ SMEs แต่ละขนาด ผ่านกลไกต่าง ๆ อาทิ สินเชื่อเครือข่ายธุรกิจ (Supply Chain Finance) และการให้สินเชื่อโดยมีใบแจ้งหนี้เป็นหลักประกัน (Factoring)

๔.๒) สร้างศักยภาพของ SMEs ให้เติบโตและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต

๔.๒.๑) ยกระดับทักษะและศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเปลี่ยนผ่าน ด้านเทคโนโลยีควบคู่กับการดูแลสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์ เพื่อให้ดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการปรับปรุงรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้รองรับ ความเสี่ยงใหม่

๔.๒.๒) ส่งเสริมให้เกิดการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจ ระหว่างผู้ประกอบการ SMEs กับภาคธุรกิจขนาดใหญ่เพื่อช่วยยกระดับผู้ประกอบการ SMEs อาทิ การพัฒนาคลัสเตอร์ธุรกิจที่สำคัญ การเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มด้านข้อมูลและระบบตรวจสอบย้อนกลับ เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดทางเทคโนโลยี เพิ่มโอกาสในการขยายตลาด และยกระดับมาตรฐานการผลิตให้กับ SMEs

๔.๒.๓) แก้ไขกฎระเบียบและกระบวนการเข้าสู่ระบบของ SMEs ให้กระชับ สะดวก และมีต้นทุนที่เหมาะสมกับขนาดของ SMEs ที่แตกต่างกัน อาทิ ต้นทุนการจัดทำบัญชี ต้นทุนค่าจดทะเบียน ต้นทุนในการแจ้งเลิกกิจการ เพื่อจูงใจให้ SMEs เข้าสู่ระบบและพร้อมยกระดับและศักยภาพให้มีความเข้มแข็งต่อไป

๕) การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

๕.๑) ช่อมเสถียรภาพทางการคลัง ปฏิรูปการคลังและควบคุมระดับหนี้สาธารณะให้อยู่ในระดับที่ยั่งยืน เพื่อสร้างพื้นที่ทางการคลังที่เพียงพอสำหรับการไว้รองรับความเสี่ยงและวิกฤต ในอนาคต

๕.๑.๑) เพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายภาครัฐ

(๑) ยกระดับระบบงบประมาณและการบริหารการใช้จ่ายภาครัฐให้มีความคุ้มค่า โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยปรับลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็น รายจ่ายที่ซ้ำซ้อน หรือรายจ่ายที่ไม่ก่อให้เกิด ผลสัมฤทธิ์และไม่มีความคุ้มค่า รวมทั้งการจำกัดการก่อภาระผูกพันระยะยาว และการปรับระบบการจัดทำ งบประมาณไปสู่ระบบงบประมาณฐานประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณสอดคล้อง กับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ และเพิ่มสัดส่วนงบลงทุนที่สร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจใหม่ และเสริม ความยั่งยืนทางการคลัง ควบคู่กับการพัฒนาระบบข้อมูลภาครัฐให้เชื่อมโยงและบูรณาการระหว่าง หน่วยงานอย่างเป็นระบบ

(๒) ปรับเปลี่ยนระบบสวัสดิการภาครัฐจากการอุดหนุนแบบถ้วนหน้าไปสู่ ระบบมุ่ง เป้า โดยใช้ข้อมูลขนาดใหญ่จากระบบสวัสดิการและฐานข้อมูลภาษี เพื่อให้ความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด ลด การรั่วไหล และลดภาระงบประมาณในระยะกลางและระยะยาว ควบคู่กับการเร่งรัดรัฐบาลดิจิทัลผ่านการบูร ณาการข้อมูล และการนำระบบอัตโนมัติและเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในการบริการและกำกับติดตาม เพื่อปรับลด ต้นทุนการให้บริการภาครัฐ ลดความซ้ำซ้อนของบุคลากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารราชการ

(๓) ยกระดับระบบติดตามและการประเมินผลเชิงประสิทธิภาพและความคุ้มค่า ทาง เศรษฐกิจ ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้ความสำคัญกับการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบเชิง นโยบายมากกว่าการพิจารณาเฉพาะปัจจัยนำเข้าหรือปริมาณการใช้จ่าย ควบคู่กับการพัฒนาระบบการเปิดเผย ข้อมูลงบประมาณและรายงานผลการประเมินให้เป็นสาธารณะในรูปแบบ ที่เข้าถึงง่าย ตรวจสอบได้ และ นำไปใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการงบประมาณ เสริมสร้างความ โปร่งใสและ ความเชื่อมั่นของสาธารณะ รวมทั้ง เพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและ ความรับผิดชอบ

๕.๑.๒) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ

(๑) ยกระดับระบบการจัดเก็บภาษีและการบริหารการจัดเก็บภาษีสู่ระบบภาษีดิจิทัล แบบบูรณาการ ผ่านการออกแบบระบบภาษีให้มีความเรียบง่าย ลดภาระในการปฏิบัติตามกฎหมาย ลดต้นทุน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เสียภาษี โดยส่งเสริมการใช้ระบบดิจิทัลแบบครบวงจรในทุกขั้นตอนแทนเอกสาร การพัฒนารูปแบบการยื่นภาษีแบบย่อหรือแบบฟอร์มหน้าเดียว สำหรับ ผู้มีรายได้จากแหล่งเดียวหรือมี โครงสร้างรายได้ไม่ซับซ้อน พร้อมทั้งใช้ข้อมูลจากระบบดิจิทัลในการกรอกข้อมูลล่วงหน้า และคำนวณภาระ ภาษีอัตโนมัติ ควบคู่กับการกำหนดอัตราภาษีแบบเหมาจ่ายที่ชัดเจนสำหรับผู้ประกอบการรายย่อย ควบคู่กับ การสร้างระบบวิเคราะห์พฤติกรรมผู้เสียภาษีด้วยเทคโนโลยีอัตโนมัติ เพื่อระบุกลุ่มเสี่ยงและปรับวิธีการ ตรวจสอบจากแบบสุ่มเป็น แบบเจาะจง ร่วมกับการใช้ระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลบัญชีทางการเงินอัตโนมัติกับ ต่างประเทศเพื่อติดตามฐานภาษี ลดช่องว่างการหลบเลี่ยงภาษี ข้ามพรมแดน และยกระดับความโปร่งใสด้าน การจัดเก็บ

(๒) ยกระดับการรวบรวมและประมวลผลข้อมูลทางการเงินและรายได้ใน ระดับประเทศ (National Financial Data Center) โดยเชื่อมโยงฐานข้อมูลจากหน่วยงานจัดเก็บภาษี ได้แก่ กรมสรรพากร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิต เข้ากับข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง สถาบัน การเงิน และผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการบูรณาการข้อมูลขนาดใหญ่ซึ่งจะช่วย ให้ภาครัฐสามารถระบุตัวตน ติดตาม และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลรายได้ของผู้มีเงินได้ที่เข้าข่ายต้อง เสียภาษีได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วของกระบวนการจัดเก็บภาษีในภาพรวม รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำคัญสำหรับ การกำหนดนโยบายแบบมุ่งเป้า ซึ่งจะส่งผลให้ภาครัฐสามารถจัดสรรสวัสดิการและมาตรการช่วยเหลือแก่ผู้มี รายได้น้อย ได้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

๕.๑.๓) ขยายฐานภาษี จัดเก็บภาษีฐานทรัพย์สิน และภาษีรูปแบบใหม่

(๑) สร้างแรงจูงใจให้ผู้มีรายได้ที่อยู่นอกระบบเข้าสู่ระบบภาษีผ่านระบบภาษี เงินได้แบบติดลบ (Negative Income Tax) โดยกำหนดให้ผู้มีรายได้ทุกคนต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษี และผู้มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์จะไม่เสียภาษี แต่จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ เพื่อให้รัฐมีฐานข้อมูลรายได้ที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถจัดสรรสวัสดิการได้อย่างตรงเป้าหมาย และนำไปสู่การขยายฐานผู้เสียภาษีอย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่กับการเร่งบังคับใช้กฎหมายภาษีขั้นต่ำระดับโลก (Global Minimum Tax Rate) เพื่อจัดเก็บภาษีส่วนเพิ่มจากบริษัทข้ามชาติ ลดการกีดกันฐานภาษี และสร้างความเป็นธรรมในการแข่งขันทางภาษีให้กับผู้ประกอบการไทย

(๒) พัฒนาระบบข้อมูลทรัพย์สินแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานทะเบียนที่ดิน หน่วยงานทะเบียนยานพาหนะ และหน่วยงานกำกับดูแลสินทรัพย์ทางการเงิน เพื่อให้สามารถระบุผู้ถือครอง ประเมินมูลค่า และติดตามภาระภาษีได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งปรับโครงสร้างภาษีฐานทรัพย์สินให้สะท้อนระดับการถือครองและความสามารถในการชำระภาษี (Ability to Pay) อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงมูลค่า การกระจุกตัวของทรัพย์สิน และลักษณะการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน เพื่อให้ภาระทางการคลังมีความเป็นธรรมมากขึ้น

(๓) ปรับปรุงกลไกและกฎหมายการจัดเก็บภาษีให้สอดคล้องกับกิจกรรมและรูปแบบรายได้ทางเศรษฐกิจที่มีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น จากการขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การทำงานผ่านแพลตฟอร์ม (Gig Economy) และธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัล อาทิ ปรับปรุงนิยามฐานภาษีหลักเกณฑ์การคำนวณรายได้ และวิธีการนำส่งภาษีให้มีความชัดเจน เพื่อปิดช่องว่างทางกฎหมายที่อาจทำให้เกิดการรั่วไหลของรายได้ภาครัฐ ควบคู่กับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงและติดตามสถานะการชำระภาษีอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการค้างชำระภาษีและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ภาครัฐ

(๔) ยกระดับการจัดเก็บให้ครอบคลุมภาษีรูปแบบใหม่ อาทิ ภาษีคาร์บอน ภาษีมลพิษ และภาษีที่สะท้อนต้นทุนทางสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจสะท้อนต้นทุนที่แท้จริงต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และสร้างแรงจูงใจให้ภาคธุรกิจและประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่รูปแบบการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งกำหนดอัตราภาษีและกลไกการจัดเก็บที่คำนึงถึงผลกระทบต่อภาคธุรกิจและค่าครองชีพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง เพื่อให้การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไปและเกิดผลกระทบต่อประชาชน น้อยที่สุด

๕.๒) ซ่อมกลไกในภาคการเงินให้มีประสิทธิภาพและมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะรองรับ การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างมั่นคง

๕.๒.๑) แก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนและการจัดสรรสินเชื่อให้สนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืน โดย

(๑) เร่งแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือน โดยเฉพาะในกลุ่มเปราะบาง โดยมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างหนี้เชิงรุกสำหรับลูกหนี้ที่มีศักยภาพในการฟื้นตัว ควบคู่กับการแยกกลุ่มหนี้ที่ไม่สามารถฟื้นฟูได้ เพื่อป้องกันการสะสมความเปราะบางในระบบการเงิน และลดแรงกดดันต่อภาคครัวเรือนและสถาบันการเงิน

(๒) ลดแรงจูงใจเชิงโครงสร้างที่เอื้อต่อการขยายสินเชื่อเพื่อการบริโภคเกิน ความจำเป็น และส่งเสริมให้ระบบการเงินจัดสรรสินเชื่อไปสู่กิจกรรม ที่ก่อให้เกิดรายได้และเพิ่มศักยภาพการชำระหนี้ในอนาคต โดยเฉพาะสินเชื่อเพื่อ SMEs และผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการจ้างงานและการกระจายรายได้

(๓) ยกระดับการประเมินความเสี่ยงด้วยข้อมูลเชิงลึกและข้อมูลทางเลือก (Alternative Data) ในการประเมินความสามารถในการชำระหนี้และศักยภาพการสร้างรายได้ของครัวเรือน และธุรกิจ เพื่อขยายการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ในระบบ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานข้อมูลให้อยู่ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน ที่สามารถเชื่อมโยงกันได้ในระดับบุคคล โดยเฉพาะ SMEs เพื่อลดการพึ่งพาหลักประกันแบบดั้งเดิม และช่วยให้สถาบันการเงินสามารถกำหนดเงื่อนไขสินเชื่อที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่แท้จริง (Risk-based Pricing) ซึ่งจะช่วยลดการพึ่งพาแหล่งเงินทุนนอกระบบและลดการสะสมความเปราะบางของระบบการเงินในระยะยาว

(๔) บูรณาการการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนเข้ากับนโยบายเพิ่มทักษะแรงงาน การยกระดับผลิตภาพ และการสนับสนุนธุรกิจในอนาคต เพื่อสร้างฐานรายได้และความสามารถในการชำระหนี้ที่ยั่งยืน

๕.๒.๒) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินที่ใช้ร่วมกัน (Shared Financial Infrastructure) เพื่อยกระดับประสิทธิภาพ ลดต้นทุน และเสริมสร้างความปลอดภัยในภาคการเงิน อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ โครงสร้างพื้นฐานด้านการยืนยันและพิสูจน์ตัวตนทางดิจิทัล (KYC/KYM) โครงสร้างพื้นฐานด้านการตรวจสอบและติดตามธุรกรรมทางการเงิน (Anti-Money Laundering) เพื่อเชื่อมโยงสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินทั้งในและนอกภาคธนาคารให้เข้าสู่ระบบเดียวกันอย่างมีมาตรฐาน ซึ่งจะสามารถสนับสนุนให้เกิดสังคมไร้เงินสด (Cashless Society) ที่จะช่วยลดต้นทุน เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงิน ลดสัดส่วนเศรษฐกิจนอกระบบ ตลอดจนเพิ่มความสามารถในการติดตาม ตรวจสอบ และกำกับดูแลภาคการเงินได้อย่างทันทั่วถึง

๕.๒.๓) ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ตอบโจทย์การพัฒนาที่ยั่งยืน ครอบคลุมทั้งการเงินเพื่อรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Finance) และเครื่องมือทางการเงินเพื่อบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ทั้งใน ตลาดเงินตลาดทุนและตลาดประกันภัย เพื่อเพิ่มทางเลือกในการจัดหาเงินทุนของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจที่อยู่ในช่วงการปรับตัวสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ตลอดจนคุ้มครองความเสี่ยงทั้งภาคธุรกิจและครัวเรือนจากความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของระบบการเงินโดยรวม และลดผลกระทบทางเศรษฐกิจจากเหตุการณ์ภัยพิบัติรุนแรง

๕.๒.๔) ส่งเสริมทักษะทางการเงินอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่ครอบคลุมถึง

(๑) ทักษะด้านการวางแผนการเงินระยะยาว โดยเฉพาะการตัดสินใจทางการเงิน ความรู้ความเข้าใจในผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เหมาะสมกับการลงทุนในแต่ละช่วงอายุ ตลอดจนการสร้างวินัยทางการเงิน

(๒) ทักษะทางการเงินดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้บริการทางการเงินและการลงทุนในรูปแบบดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

(๓) การตระหนักรู้เท่าทันเรื่องภัยทางการเงิน อาทิ การหลอกลวงทางการเงิน โดยบูรณาการร่วมกันให้เป็นระบบทั้งหน่วยงานด้านการศึกษา หน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงิน และหน่วยงานคุ้มครองผู้บริโภค

๕.๒.๕) ยกระดับการกำกับดูแลในภาคการเงินให้มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับรูปแบบบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อาทิ สินทรัพย์ดิจิทัล แพลตฟอร์มทางการเงิน และนวัตกรรมทางการเงินรูปแบบต่างๆ โดยมุ่งเน้นการรักษาเสถียรภาพระบบการเงิน การคุ้มครองผู้ใช้บริการ และการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบควบคู่กัน โดย

(๑) ยกระดับการกำกับดูแลด้านข้อมูลและเทคโนโลยี ครอบคลุมความเสี่ยงด้านไซเบอร์ ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในภาคการเงิน

(๒) ส่งเสริมการกำกับดูแลตามลักษณะกิจกรรมและระดับความเสี่ยง (Risk-based and Activity-based Supervision) ให้สอดคล้องกับรูปแบบบริการและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันการเกิดช่องว่างของ การกำกับดูแล (Regulatory Arbitrage) ระหว่างผู้ให้บริการ ซึ่งอาจนำไปสู่ การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม การสะสมความเสี่ยงในกิจกรรมที่ไม่ได้รับการกำกับดูแลอย่างเหมาะสม และความเปราะบางเชิงระบบในระยะยาว

(๓) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลในภาคการเงิน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการเชื่อมโยงฐานข้อมูลของผู้ให้บริการทางการเงิน ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลต่างๆ เพื่อให้สามารถติดตามพฤติกรรมความเสี่ยง และการสะสมความเปราะบางได้อย่างครบถ้วนและทันทั่วถึง

(๔) สนับสนุนกลไกการทดสอบภายใต้กรอบการกำกับดูแล (Regulatory Sandbox) เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดทดลองบริการและผลิตภัณฑ์ใหม่ภายใต้การควบคุม ความเสี่ยง โดยมุ่งเน้นการกำหนดขอบเขตการให้บริการที่เหมาะสม ทั้งในด้านกลุ่มผู้ใช้บริการ ปริมาณธุรกรรม ระยะเวลา และระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ ควบคู่ไปกับการกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการให้เพียงพอ ขณะเดียวกัน จะทำให้หน่วยงานกำกับดูแลสามารถทำความเข้าใจลักษณะความเสี่ยงใหม่ ที่เกิดจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ ความเสี่ยงด้านไซเบอร์ ความเสี่ยงจาก การใช้ข้อมูล รวมถึงความเสี่ยงเชิงระบบที่อาจเกิดขึ้นได้

๕.๒.๖) เสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาคการเงิน โดยเฉพาะในตลาดเงินตลาดทุนให้ มีความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้ เพื่อยกระดับความเชื่อมั่น ลดความเสี่ยงเชิงระบบ และสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้น

(๑) การยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลและการเปิดเผยข้อมูลของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในภาคการเงิน อาทิ บริษัทประกันภัย บริษัทจดทะเบียน บริษัทหลักทรัพย์ สถาบันการเงิน ให้มีความครบถ้วน ทันเวลา สะท้อนความเสี่ยงที่แท้จริง

(๒) การส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลที่มีคุณภาพ เพียงพอ ในรูปแบบที่เข้าถึงได้ง่าย เพื่อช่วยลดปัญหาความไม่สมดุลของข้อมูล (Information Asymmetry) ระหว่างผู้ลงทุนรายใหญ่และรายย่อย และลดปัญหาการใช้ข้อมูลภายใน ควบคู่กับการเสริมความรับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพในตลาดทุนในฐานะกลไก คัดกรองความเสี่ยงของตลาด

(๓) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและการคุ้มครองผู้ลงทุน อาทิ ปรับปรุงการกำกับดูแลเชิงรุกให้สามารถระงับความเสียหายได้ตั้งแต่ ระยะแรกเริ่ม การใช้เทคโนโลยีและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจจับพฤติกรรมผิดปกติให้ทันการณ์ การเร่งรัดกระบวนการไต่สวนและดำเนินคดีให้รวดเร็ว และเกิดผลเชิงยับยั้ง (Deterrence) อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงสนับสนุนให้เกิดกลไกการเยียวยาและการคุ้มครองผู้ลงทุนรายย่อยให้เข้าถึงได้และเหมาะสม

เสาหลักที่ ๒ การปฏิรูปภาครัฐ (Reform the Public Sector)

เหตุผลความจำเป็น

การปฏิรูปภาครัฐเป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างสำคัญในการเสริมสร้างผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากภาครัฐมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดกรอบกติกา นโยบาย แรงจูงใจ และกลไกสนับสนุนที่ส่งผลต่อการพัฒนาในทุกมิติ ภาครัฐที่มีระบบบริหารจัดการที่โปร่งใส มีธรรมาภิบาล และปลอดจากการทุจริต จะช่วยปรับโครงสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการแข่งขันอย่างเป็นธรรม ลดต้นทุนการ

ดำเนินธุรกิจ และสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน ในขณะเดียวกัน ภาครัฐที่มีความคล่องตัว ยังสามารถทำหน้าที่เป็น “ผู้หนุนเสริม” (Enabler) ที่สำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการส่งเสริมเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งล้วนเป็นแรงขับเคลื่อนหลักของการเพิ่มผลิตภาพในระยะยาว อย่างไรก็ตาม ประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐของไทยในปัจจุบันยังเป็นข้อจำกัดสำคัญ ที่ฉุดรั้งศักยภาพของประเทศ ดังนั้น การปฏิรูปภาครัฐจึงเป็นภารกิจเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อให้ภาครัฐสามารถทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการยกระดับผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ ภาครัฐในยุคใหม่ต้องไม่เพียง “ซ่อมและเสริม” ระบบบริหารที่มีอยู่ให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และทำงานเต็มศักยภาพเท่านั้น แต่ยังต้อง “สร้าง” รูปแบบการบริหารจัดการใหม่ที่ยึดผลลัพธ์เป็นตัวตั้ง โดยต้องเป็นการบริหารภาครัฐบนฐานข้อมูล (Data-driven Government) ที่เชื่อมโยงกับภาคี การพัฒนาอื่น ๆ จากกระบวนนโยบายจนถึงระดับปฏิบัติในพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยประเด็นการพัฒนาของ เสาหลักนี้จะครอบคลุมทั้งประเด็นทั่วไป (generic issues) ที่แสดงถึงหลักการปฏิรูปภาครัฐในภาพรวม ควบคู่ไปกับประเด็นเฉพาะด้าน (specific issues) เพื่อเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน

๑) การปฏิรูปการบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๑) ซ่อมโครงสร้างและการบริหารจัดการภาครัฐ ให้มีขนาดเล็กลง คล่องตัว และมุ่งเน้นผลลัพธ์เชิงประจักษ์ โดย

๑.๑.๑) ทบทวนภารกิจและบทบาทของหน่วยงานภาครัฐให้ชัดเจน เพื่อปรับโครงสร้างองค์กร และจำนวนบุคลากรให้สอดคล้องกับภารกิจที่แท้จริง รวมทั้งยุบรวมหน่วยงาน ที่มีการกิจซ้ำซ้อน หรือไม่จำเป็น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดความซ้ำซ้อนของ การทำงานของหน่วยงานภาครัฐทั้งระบบ

๑.๑.๒) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านหน่วยงานภาครัฐสู่ระบบดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ (Digitalization) นอกเหนือจากการแปลงเอกสารให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (Digitization) โดยมุ่งให้เกิดการปรับ เพื่อให้ใช้งานได้จริง ทั้งระบบและกระบวนการทำงาน เพื่อยกระดับให้บริการภาครัฐเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันทั่วถึงที่ บนฐานข้อมูลภาครัฐ ที่สามารถเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๑.๓) ปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกัน ลดความแยกส่วนของการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยสร้างกลไกที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันได้อย่างแท้จริง อาทิ การเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้อยู่ในระบบข้อมูลกลางของภาครัฐ เพื่อนำไปวางแผนและตัดสินใจเชิงนโยบายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การปรับโครงสร้างแรงจูงใจให้ทุกหน่วยงานมุ่งบูรณาการการทำงานร่วมกัน อาทิ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบูรณาการให้แก่หน่วยงานที่มีการวางแผนงานร่วมกันตั้งแต่ต้น การให้คะแนนด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ปรับเลื่อนตำแหน่ง รวมทั้งการสร้างวัฒนธรรมถึงถึงความซับซ้อนของปัญหา ในปัจจุบันที่เกินกว่าหน่วยงานใดจะแก้ได้เพียงลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือของ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จ นอกจากนี้ ควรพัฒนาปรับปรุงกลไกการดำเนินงานเพื่อสร้างความต่อเนื่องและป้องกันการหยุดชะงักของนโยบาย ในการปฏิบัติงานของภาครัฐ แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร ตลอดจนยกระดับกลไกการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการ ระยะ ๕ ปี ให้เป็นกรอบการดำเนินงานที่มีผลผูกพันเชิงภารกิจและยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ ควบคู่กับการพัฒนากลไกติดตามและประเมินผลที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง และเกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อการพัฒนาประเทศ

๑.๑.๔) ผลักดันการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานในพื้นที่ โดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของหน่วยงานท้องถิ่นทั้งในด้านกำลังคนและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา ในระดับพื้นที่ และพัฒนากลไกกำกับติดตามผลการดำเนินงานที่โปร่งใส เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์อย่างแท้จริง

๑.๒) สร้างภาครัฐที่มีธรรมาภิบาล มีประสิทธิภาพ ยืดหยุ่น และเปิดกว้าง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อประชาชนได้อย่างตรงจุด และฟื้นคืนความเชื่อมั่นต่อระบบการบริหาร โดย

๑.๒.๑) ปรับกฎระเบียบ วิถีทำงานและวัฒนธรรมองค์กรให้ยืดหยุ่น สนับสนุนการทำงานเฉพาะกิจสำคัญที่เร่งด่วนและสามารถยุบเลิกได้เมื่อภารกิจสำเร็จ รวมถึงการปรับโครงสร้างภาครัฐไปสู่ภาครัฐขนาดเล็กแต่มีสมรรถนะสูง โดยลดความซ้ำซ้อน ของภารกิจและกำลังคนที่สามารถทดแทนได้ด้วยเทคโนโลยี มุ่งเน้นศักยภาพและผลงานอย่างแท้จริง โดยมีแผนรองรับการเปลี่ยนผ่าน (Transition Plan) ที่สามารถแปลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๑.๒.๒) ดึงดูดและรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพในระบบราชการ ปรับปรุงระบบแรงจูงใจและโครงสร้างค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน โดยเฉพาะตำแหน่งที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะหรือมีผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ต่อองค์กร เปิดโอกาสให้บุคลากรจากภาคเอกชนสามารถเข้ารับราชการโดยเทียบประสบการณ์การทำงานได้ โดยไม่จำเป็นต้องเริ่มต้นในตำแหน่งระดับต้น พร้อมพัฒนาระบบความก้าวหน้าใน สายอาชีพที่ยืดหยุ่นและยืดตามผลงานเป็นหลัก ตลอดจนให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล สำหรับการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (Talent Organization) ที่มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ ให้สามารถเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มความแม่นยำ ลดอคติ และเสริมสร้างความโปร่งใสในการตัดสินใจ เชิงบริหาร

๑.๒.๓) เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรภาครัฐเชิงรุก และเปิดรับนวัตกรรมสร้างวัฒนธรรม การทำงานที่ส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐกล้าคิด กล้าทำ และกล้ารับความเสี่ยง บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้าน โดยมีกลไกคุ้มครองความผิดพลาด จากการดำเนินงานที่สุจริต เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานแบบตั้งรับ รวมถึงการดำเนินการนำร่องเชิงนโยบาย (Sandbox) เพื่อเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาครัฐสามารถทดลองแนวทาง กลไก และเครื่องมือใหม่ในการบริหารจัดการ ในสถานะที่มีการผ่อนปรนกฎระเบียบชั่วคราว โดยเฉพาะ ด้านโครงสร้างการทำงานที่ยืดหยุ่นและเน้นการบูรณาการข้ามหน่วยงาน ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล และกระบวนการกำกับติดตามผล ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และการถอดบทเรียน สามารถนำไปสู่การขยายผลในระดับประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนปรับปรุงกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบริบทใหม่

๑.๒.๔) เสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลในภาครัฐ มุ่งพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ให้ยึดมั่นในหลักคุณธรรม และให้ความสำคัญกับความสามารถและความดีความชอบมากกว่าระบบอุปถัมภ์ โดยเฉพาะกระบวนการสรรหา แต่งตั้ง และโยกย้ายข้าราชการ ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ ควรดำเนินการอย่างอิสระ โปร่งใส และอยู่บนพื้นฐานของความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมตามตำแหน่ง ทั้งนี้ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือการลงโทษทางวินัย ต้องยึดหลักข้อเท็จจริงและหลักนิติธรรม อย่างเคร่งครัด เพื่อสร้างคุณค่าร่วม (Core Value) และวัฒนธรรมใหม่ของหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงปรับโครงสร้างแรงจูงใจของข้าราชการและพนักงานของรัฐทุกระดับ อันจะนำไปสู่การยกระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อภาครัฐในที่สุด

๒) การปรับปรุงระเบียบ ขั้นตอน และกฎหมาย

๒.๑) ช่อมระเบียบ ขั้นตอน และกฎหมาย ให้สอดคล้องกับบริบทเศรษฐกิจยุคใหม่ เพิ่มความคล่องตัวและลดขั้นตอนการอนุญาต เพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจและสร้างนวัตกรรมของผู้ประกอบการทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง MSMEs โดย

๒.๑.๑) ตั้งเป้าจำนวนกฎหมายจะถูกยกเลิกให้สามารถทำได้จริง ด้วยวิธีการกำหนดอายุ การบังคับใช้กฎหมายทุกฉบับไว้ล่วงหน้า เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามที่ระบุ กฎหมายฉบับนั้นจะสิ้นผลบังคับใช้ทันที

๒.๑.๒) เสริมสร้างระบบการแข่งขันทางการค้าที่เป็นกลาง (Competition Neutrality) และปรับปรุงกฎหมายแข่งขันทางการค้า เพื่อสร้างโอกาสและปกป้องพื้นที่ทางการค้าให้กับกลุ่ม MSMEs จากการผูกขาดของธุรกิจขนาดใหญ่ รวมทั้งบังคับใช้กฎหมายเพื่อจัดการกับกลุ่มทุนและนักลงทุนที่เข้ามาสร้างปัญหาในประเทศ อย่างเคร่งครัด ควบคู่กับการสื่อสารและทำความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับประชาชนและสังคม เพื่อไม่ให้เกิดแรงต้านของคนไทยที่มีต่อกลุ่มทุนที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศ

๒.๑.๓) พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบปัญญาประดิษฐ์ ในการวิเคราะห์ความซับซ้อนของกฎหมายระหว่างหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การพิจารณาบูรณาการปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น

๒.๑.๔) พัฒนากฎหมายและระเบียบให้มีความยืดหยุ่นและเอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม โดยปรับเปลี่ยนจากกฎหมายที่เน้นการควบคุม สู่กฎหมายที่เน้นการส่งเสริมและผลักดัน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและภาคธุรกิจใช้ศักยภาพในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ได้อย่างเต็มที่

๒.๑.๕) ปรับกลไกการชำระกฎหมายที่เป็นอิสระ โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ที่ได้รับผลกระทบทางกฎหมาย ทั้งประชาชน ภาคเอกชน โดยที่หน่วยงานเจ้าของกฎหมายไม่สามารถใช้สิทธิยับยั้ง (Veto) ได้

๒.๒) สร้างบทบาทใหม่ของรัฐที่แตกต่างจากเดิม เพื่อเชื่อมโยงและสนับสนุนมากกว่าควบคุมหรือดำเนินการเอง โดย

๒.๒.๑) ปรับบทบาทภาครัฐให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Enabler) ในเชิงบูรณาการมากกว่าการเป็นผู้ดำเนินการโดยตรง (Doer) ผู้ควบคุมดูแล (Regulator) หรือ ผู้ให้บริการในทุกเรื่อง (Provider) เพียงอย่างเดียว รวมทั้งผู้สร้างระบบนิเวศ ที่เหมาะสมกับการเปิดโอกาสให้ภาคีการพัฒนาอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ โดยให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ให้เกิดความร่วมมือ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒.๒.๒) ออกแบบกรอบกติกาที่ชัดเจนและเป็นธรรม เพื่อส่งเสริมให้ภาคส่วนอื่น ๆ อาทิ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ ที่มีศักยภาพและความพร้อม สามารถ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ ในการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจใหม่ หรือสร้างโอกาส ในการเพิ่มรายได้ของประชาชน เช่น อาหารแห่งอนาคต การแพทย์และสุขภาพอัจฉริยะ อุตสาหกรรมการบิน เทคโนโลยีชีวภาพ คาร์บอนเครดิต เทคโนโลยีสีเขียว เป็นต้น ซึ่งพร้อมจะเติบโตหากได้รับการปลดข้อจำกัดบางประการจากภาครัฐ

๒.๒.๓) พัฒนาระบบอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลสาธารณะบนแพลตฟอร์มกลาง ที่ช่วยให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบันได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ ตัดสินใจ วางแผน และพัฒนาโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน โดย

๓.๑) ช่อมระบบการตรวจสอบ กำกับดูแล และปราบปรามปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ในทุกระดับ และทุกรูปแบบ โดย

๓.๑.๑) ปฏิรูประบบการคัดเลือกและแต่งตั้งบุคลากรในองค์กรอิสระ ให้ไม่อยู่ภายใต้อำนาจทางการเมืองและผลประโยชน์เพื่อให้สามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐได้ อย่างอิสระ

๓.๑.๒) ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่ทันสมัยและระบบข้อมูลเปิด (Open Data) ให้เป็นเครื่องมือตรวจจับและประมวลผลเพื่อลดโอกาสและความเสี่ยงของการเกิดการทุจริต และลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่

๓.๑.๓) พัฒนาระบบตรวจสอบและกำกับดูแลการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ เพื่อลดช่องว่างและความเสี่ยงต่อการทุจริต ซึ่งถือเป็นคดีสำคัญอันดับหนึ่งตามรายงานสถานการณ์ การทุจริตของประเทศไทย

๓.๒) สร้างระบบป้องกัน ค่านิยมใหม่ และความร่วมมือในการเฝ้าระวัง โดย

๓.๒.๑) ส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตและความรับผิดชอบในสังคมไทย (Integrity Culture) ผ่านการสร้างค่านิยมต่อต้านการทุจริตตั้งแต่ระดับสถานศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ไปจนถึงภาคธุรกิจ พร้อมทั้งกำหนดกลไกแรงจูงใจสำหรับองค์กรหรือบุคลากร ที่มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน

๓.๒.๒) สร้างความร่วมมือแบบพหุภาคี (Multi-Stakeholder Collaboration) ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานและกลไก เฝ้าระวังการทุจริต โดยใช้แนวทาง “รัฐเปิด” (Open Government) ที่ให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และเสนอแนวทางเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

เสาหลักที่ ๓ การยกระดับทุนมนุษย์ (Upgrade Human Capital)

เหตุผลความจำเป็น

ทุนมนุษย์เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และเป็นตัวกำหนดความทั่วถึงของการเติบโต ว่าประชาชนจะมีโอกาสและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาในระดับใด การพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพจึงไม่เพียงแต่เป็นเครื่องมือในการเพิ่มผลิตภาพของประเทศ แต่ยังเป็นเงื่อนไขสำคัญ ในการสร้างความเป็นธรรมและความยั่งยืนของการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยกำลังเผชิญความท้าทายด้านโครงสร้างประชากรจากการเข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดภายในระยะเวลา ไม่เกิน ๑๐ ปีข้างหน้า โดยจะมีสัดส่วนผู้สูงอายุถึงเกือบหนึ่งในสามของประชากรทั้งหมดที่จะส่งผลกระทบต่อระบบ การดูแลและความยั่งยืนทางการคลัง ขณะที่จำนวนการเกิดและจำนวนประชากรวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง อาจส่งผลกระทบต่อขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) หากไม่มีมาตรการรองรับอย่างเหมาะสม ขณะเดียวกันผลิตภาพแรงงานของไทยยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ แรงงานเผชิญกับความเสี่ยงจากการถูกทดแทนจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี ระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะยังมีข้อจำกัดทั้งในด้านคุณภาพ ความทั่วถึง และความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมถึง ยังมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่ยังไม่ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ส่งผลให้ การใช้ทรัพยากรมนุษย์ยังไม่เต็มศักยภาพ ดังนั้น การพัฒนาทุนมนุษย์ในระยะของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จึงต้องมุ่ง “ซ่อมและเสริม” รากฐานของระบบการพัฒนาคน ควบคู่ไปกับการ “สร้าง” กลไกใหม่ที่สามารถส่งเสริมให้ทุนมนุษย์สามารถเป็นพลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่การเติบโตที่มีคุณภาพ ทั่วถึง และยั่งยืน

๑) การส่งเสริมการมีจำนวนประชากรรองรับการพัฒนาประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีอัตราการเกิดที่ลดลงอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อศักยภาพการพัฒนาประเทศในระยะยาว จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการมีจำนวนประชากรในระดับที่จะสามารถชดเชยการแข่งขันและรองรับการพัฒนาประเทศในอนาคต โดย

๑.๑) ซ่อมแนวโน้มอัตราการเกิดไม่ให้ลดลง โดยการลดภาระค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการมีบุตร อาทิ ส่งเสริมให้การเข้าถึงเทคโนโลยีช่วยอนามัยเจริญพันธุ์เป็นสิทธิประโยชน์แก่ผู้หญิง วัยเจริญพันธุ์ทุกคน

การลดค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ใกล้บ้าน รวมทั้งส่งเสริมระบบที่เอื้อต่อการเลี้ยงดูบุตร โดยสนับสนุนให้แรงงานหญิงที่ลาคลอดบุตรได้รับค่าจ้าง เต็มจำนวนตลอดระยะเวลาที่ลาคลอด การขยายอายุ แรกรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้ครอบคลุมเด็กอายุ ๐ - ๒ ปี

๑.๒) เสริมกำลังแรงงานโดยดึงกลุ่มประชากรที่ยังใช้ศักยภาพได้ไม่เต็มที่ (Under-utilized Population) เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยนำกลุ่มเยาวชนอายุ ๑๕-๒๔ ปี ที่ไม่ได้เรียน ไม่ได้ทำงาน และไม่ได้รับ การฝึกอบรม (NEETs) กลับเข้าสู่การเรียนรู้และการทำงาน อาทิ การฝึกอบรมทักษะอาชีพที่ได้รับค่าจ้างผ่าน การปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ควบคู่กับการเรียนรู้ในห้องเรียน การสร้างงานที่ยืดหยุ่นและต่อเนื่อง สำหรับผู้สูงอายุ ผ่านการพัฒนารูปแบบการจ้างงานและชั่วโมงการทำงานที่เหมาะสมกับสมรรถภาพและ ศักยภาพของผู้สูงอายุ การส่งเสริมการมีอาชีพที่สอง (Second Job) ผ่านระบบแนะแนวทักษะและอาชีพ ควบคู่กับการปรับระบบประกันสังคมให้สอดคล้องกับการทำงานในลักษณะดังกล่าว

๑.๓) สร้างระบบบริหารจัดการแรงงานต่างชาติทักษะสูงที่มีประสิทธิภาพ เพื่อทดแทนจำนวน ประชากรในประเทศ (Replacement Migration) โดยจัดทำฐานข้อมูลด้านอุปสงค์แรงงานต่างชาติราย อุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมาย ควบคู่กับการประเมินอุปทานแรงงานภายในประเทศ เพื่อ นำไปสู่การกำหนดสัดส่วนโควตาการจ้างแรงงานต่างชาติ อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งปรับปรุงเงื่อนไขการดึงดูด กลุ่มผู้ที่มีทักษะสูงจากต่างประเทศ โดยนำระบบคัดเลือกแบบใช้คะแนน (Point-based System) มาใช้ในการ ประเมินสมรรถนะและทักษะของแรงงานต่างชาติให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ ลดข้อจำกัด ด้าน การเข้าถึงใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ อาทิ การพัฒนาข้อสอบเป็นภาษาอังกฤษ การพัฒนาประเภทวิชาให้มีความหลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้แรงงานทักษะสูงสามารถเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ในระยะเวลาที่ เหมาะสม

๑.๔) สร้างระบบการบริหารจัดการเมืองในการรองรับการเคลื่อนย้ายประชากร โดยการออกแบบ เมืองที่คำนึงถึงคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย ผ่านการปรับผังเมืองให้มีการเชื่อมโยงกับที่อยู่อาศัย รูปแบบการ ทำงาน บริการสาธารณะ และพื้นที่สีเขียวที่เพียงพอและสะดวกต่อการเข้าถึง เพื่อเพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กิจกรรมทางกาย และการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ควบคู่กับ การผสมผสานเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัจฉริยะใน การบริหารจัดการเมืองบนฐานข้อมูล เพื่อการวางแผน การจัดบริการให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ

๒) การปรับแนวคิดและรูปแบบการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อวางรากฐานทุนมนุษย์ให้มี คุณภาพ พร้อมปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดย

๒.๑) เสริมทักษะพื้นฐานที่จำเป็น โดยเฉพาะทักษะด้านทักษะทางสังคม (Soft Skills) ทักษะ ทางด้านอารมณ์ (EQ) ทักษะด้านดิจิทัล/ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และความฉลาดทางด้านศีลธรรมและจริยธรรม (MQ) ที่จะเป็นรากฐานให้ผู้เรียนสามารถต่อยอดการเรียนรู้ การทำงาน และการร่วมทำงานกับผู้อื่นได้อย่างมี คุณภาพ ผ่านการปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เกิดผลในวงกว้าง อาทิ การจัดการเรียนการสอนบน ฐาน EF (Executive Functions) การจัดหลักสูตรฐานสมรรถนะ การส่งเสริมภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

๒.๒) ช่อมระบบการเรียนรู้แบบแยกสาขาวิชา โดยส่งเสริมการจัดการศึกษาข้ามศาสตร์ เพื่อสร้าง บุคลากรที่มีความสามารถหลากหลาย (Polymath) และผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ที่สามารถ เชื่อมโยงองค์ความรู้ในเชิงสหวิทยาการ เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรม ผ่านการปรับปรุงการจัดโครงสร้าง การศึกษาของผู้เรียน ทั้งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และในระดับอุดมศึกษา การปรับปรุงวิธีการจัดการเรียน การสอน และการประเมินผลการศึกษาที่สามารถสะท้อนการประยุกต์ความรู้ที่หลากหลายที่นำไปสู่แนว ทางการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้

๒.๓) ชื่อมบพทบาทมหาวิทยาลัยให้เป็นฐานการผลิตองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม ที่ตอบ โจทย์การพัฒนาประเทศ โดยส่งเสริมการทำงานร่วมกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม อาทิ การกำหนด โจทย์วิจัยที่มาจากปัญหาจริงของภาคอุตสาหกรรมหรือสังคม (Demand-Driven) สร้างพื้นที่ให้นักวิจัยทำงาน ร่วมกับภาคเอกชน โดยใช้พื้นที่ของมหาวิทยาลัยเป็นพื้นที่ทดลองนวัตกรรม ส่งเสริมการนำองค์ความรู้ไป แก้ปัญหาด้านสังคม และการพัฒนารูปแบบความร่วมมือที่ให้เอกชนร่วมลงทุนในงานวิจัย หรือส่งพนักงานเข้า มาเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการสร้างงานวิจัย นวัตกรรม รวมทั้งการสร้างทรัพย์สินทางปัญญา

๒.๔) ชื่อมระบบการบริหารจัดการการศึกษาผ่านการกระจายอำนาจและให้อิสระ แก่ สถานศึกษาที่มีความพร้อม โดยทบทวนกฎหมาย กฎ/ระเบียบ และแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษา รวมทั้ง รูปแบบการจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา (Need Assessment) เพื่อ เอื้อให้เกิดการกระจายอำนาจและให้อิสระแก่สถานศึกษาที่มีความพร้อมสามารถจัดการศึกษาได้อย่างยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และความต้องการของผู้เรียน ทั้งการออกแบบหลักสูตร การพัฒนา บุคลากร การประเมินผลผู้เรียน การบริหารจัดการสถานศึกษาในมิติอื่น ๆ รวมถึงเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้า มามีบทบาท ในการร่วมจัดการศึกษา โดยปรับบทบาทของหน่วยงานภาครัฐที่เคยมีบทบาทสำคัญในการ จัด การศึกษาไปสู่การกำกับดูแลคุณภาพการจัดการศึกษา

๒.๕) สร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ยืดหยุ่น ให้สอดคล้องตามความจำเป็นของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม หรือการมีเส้นทางการเรียนรู้ที่สลับหมุนเวียนกับการทำงาน ผ่านการพัฒนาการเชื่อมโยงและรับรอง ผลลัพธ์จากการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและหน่วยจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ทั้งรูปแบบออฟไลน์ (Offline) และออนไลน์ (Online) ของทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่นำไปสู่การรับรองคุณวุฒิหรือทักษะที่สามารถ นำไปใช้ประกอบการจ้างงานได้อย่างแท้จริง ควบคู่กับการพัฒนาระบบสนับสนุนอื่น ๆ ที่เพิ่มโอกาสในการ เข้าถึงช่องทางการเรียนรู้ อาทิ ระบบการรับรองแหล่งเรียนรู้ ระบบเชื่อมต่อและอุปกรณ์ดิจิทัลที่เพิ่มโอกาสใน การเรียนรู้ให้แก่ประชาชนทุกกลุ่ม ระบบการแนะแนวเส้นทางการเรียนรู้ ระบบแรงจูงใจ (Incentives) เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต

๓) การปรับกลไกการพัฒนาทักษะแรงงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ ให้สามารถตอบโจทย์ตลาดงาน และการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย

๓.๑) ชื่อมทักษะแรงงานในกลุ่ม Semi-skilled/low-skilled ให้มีงานทำและมีรายได้อย่างต่อเนื่อง โดยสร้างโอกาสในการเข้าถึงแพลตฟอร์มการฝึกอบรมทักษะสำหรับแรงงาน Semi-skilled/ low-skilled โดยเฉพาะทักษะในงานที่เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ไม่สามารถทดแทนได้ (Human-Centric Jobs) เช่น อาชีพอิสระ งานบริการสาธารณะในชุมชน งานดูแลและบริการที่ต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ เป็นต้น ควบคู่กับการออกแบบมาตรการจูงใจให้แรงงาน เข้าร่วมการพัฒนาทักษะ อาทิ การสนับสนุนค่าใช้จ่ายระหว่าง การฝึกอบรม การรับรองทักษะ เพื่อนำไปสู่งานที่ดี (Decent Job) พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดวิสาหกิจชุมชนและ วิสาหกิจ เพื่อสังคม เพื่อให้เป็นแหล่งงานสำหรับแรงงานในพื้นที่ และเป็นกลไกสำคัญในการสร้าง ความ เข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานราก

๓.๒) สร้างระบบรวมแพลตฟอร์มโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลกลางด้านแรงงาน (Digital Labor Infrastructure) ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีมาตรฐาน โดยเป็นระบบ Open API Marketplace ให้สามารถ เชื่อมต่อระบบเพื่อส่งข้อมูลตำแหน่งงานและหลักสูตรเข้ามาในระบบ และสร้างกระเป๋าเครดิต (Credit Wallet) ที่สามารถเชื่อมต่อกับแพลตฟอร์มฯ เพื่อให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ส่งต่อไปยังแรงงานอย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีสมุด พกทักษะดิจิทัล (Digital Skill Passport) ที่เก็บประวัติการเรียนรู้ ใบรับรอง และประสบการณ์ทำงาน เพื่อให้ เป็นข้อมูลที่เชื่อถือได้ (Verifiable Credentials) และลดภาระการตรวจสอบวุฒิ พร้อมทั้งมีระบบแนะนำ

เส้นทาง การเรียนรู้ให้กับแรงงาน ผ่านการใช้ AI สำหรับวิเคราะห์ช่องว่างและนำทาง (Gap Analysis & Career Navigator) เพื่อแสดงผลถึงทักษะแรงงานที่ควรได้รับการพัฒนา

๔) การวางรากฐานสวัสดิการสังคมที่มั่นคง ที่จะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนบนฐานของความยั่งยืนทางการคลัง โดย

๔.๑) ข้อมระบบความคุ้มครองทางสังคมด้วยการพัฒนาระบบฐานข้อมูลทางสังคมแบบบูรณาการ (Social Registry) โดยเชื่อมโยงข้อมูลสิทธิสวัสดิการและข้อมูลเศรษฐกิจของประชาชน ผ่านเลขบัตรประจำตัวประชาชน บนโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลของประเทศที่ใช้มาตรฐาน ข้อมูลเดียวกันและมีระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลกลาง เพื่อให้การจัดสวัสดิการตรงกลุ่มเป้าหมาย ลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งบประมาณ พร้อมทั้งวางแนวทางการจัดสรรทรัพยากรที่มุ่งเน้นการจัดสวัสดิการที่มีความจำเป็น (Need to Have) และทบทวนสวัสดิการ ที่ไม่จำเป็น (Nice to Have) ควบคู่กับการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยินยอมเปิดเผย แลกเปลี่ยน และปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องบนฐานของการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบสิทธิที่พึงได้รับทั้งหมดในที่เดียว

๔.๒) ข้อมระบบบริการสุขภาพไปสู่ระบบที่มุ่งเน้นคุณค่า (Value-Based Healthcare) โดยปรับรูปแบบการจ่ายค่าบริการสาธารณสุขไปสู่การจ่ายตามผลลัพธ์สุขภาพและคุณภาพบริการผ่านเครื่องมือต่าง ๆ อาทิ การจ่ายตามผลลัพธ์ (Performance-Based Payment) การเหมาจ่ายแบบมัดรวม (Bundle Payment) รวมถึงการพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพผู้ป่วยอิเล็กทรอนิกส์ให้สามารถแลกเปลี่ยนและใช้ข้อมูลร่วมกันได้ในทุกระบบหลักประกันสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดทางสุขภาพที่สะท้อนผลลัพธ์ทางสุขภาพและเชื่อมโยงกับกลไกการติดตามประเมินผลในมิติที่สำคัญ อาทิ สถานะสุขภาพ ความยั่งยืนของระบบสุขภาพ

๔.๓) สร้างสวัสดิการเพื่อเพิ่มผลิตภาพ (Productive Welfare) ที่เป็นการลงทุนระยะยาว ในการพัฒนาศักยภาพประชาชน ไม่ใช่ระบบสวัสดิการที่เพียงช่วยบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยการออกแบบสวัสดิการแบบมีเงื่อนไขที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาทุนมนุษย์ อาทิ การรับสิทธิประโยชน์กรณีว่างงาน หรือการให้สิทธิของบัตรสวัสดิการแห่งรัฐร่วมกับการพัฒนาทักษะระยะยาว การให้เงินอุดหนุนเด็กกับการเข้าโรงเรียนหรือการตรวจสุขภาพตามกำหนด รวมถึงการปรับระบบบำนาญให้สามารถถ่ายโอนสิทธิประโยชน์ระหว่างระบบได้อย่างยืดหยุ่น เพื่อให้การลงทุนในการพัฒนาทุนมนุษย์เป็นฐานของการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๔) สร้างระบบสุขภาพเชิงป้องกัน เพื่อมุ่งส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีและอายุยืนยาว อย่างมีคุณภาพ (Longevity) โดยส่งเสริมการแพทย์แม่นยำในการคัดกรองโรคระยะเริ่มต้น (Secondary Prevention) อาทิ การพัฒนาบริการสาธารณสุขให้รองรับการตรวจหาลักษณะพันธุกรรมเพื่อพยากรณ์ความเสี่ยงโรค (Genomics & Predictive Analytics) ตั้งแต่เริ่มแรกและวางแผน การป้องกันเฉพาะบุคคล การใช้ AI และข้อมูลพันธุกรรมเพื่อเลือกยาที่เหมาะสมกับบุคคล รวมถึงการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ โดยไม่กระทบต่อภาระค่าครองชีพ อาทิ การใช้อุปกรณ์สวมใส่ (Wearable Devices) ติดตามพฤติกรรมสุขภาพและนำมาแลกเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ การให้สิทธิประโยชน์/ส่วนลดสำหรับผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค การส่งเสริมนวัตกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม อาทิ การรักษาโดยใช้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

เสาหลักที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustain Resources and the Environment)

เหตุผลความจำเป็น

ประเทศไทยต้องเผชิญกับบริบทการพัฒนาที่มีความไม่แน่นอนและความผันผวนสูง ทั้งจาก ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ สงครามการค้า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจโลก ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อห่วงโซ่การผลิต การค้า และการลงทุนของประเทศ ประกอบกับ กติกาเศรษฐกิจโลกใหม่ที่มีความสำคัญกับประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และมาตรฐานสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่ใช่เพียงประเด็น ด้านการอนุรักษ์ หากแต่เป็นปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ที่มีผลต่อผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศในระยะยาว ขณะเดียวกัน ประเทศไทยยังเผชิญกับปัญหาขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนปัญหามลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะจากฝุ่น PM ๒.๕ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อม จากสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งหากประเทศไทยไม่สามารถปรับตัวกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของมาตรฐานใหม่ของโลกและปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในประเทศได้ ก็มีความเสี่ยงที่จะสูญเสียตลาดในการส่งออกสินค้าได้ ในการนี้ ประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อม ในการรองรับการลงทุนใหม่ ๆ อาทิ อุตสาหกรรมชีวภาพ พลังงานสะอาด อาหารแห่งอนาคต ศูนย์ข้อมูล และต้องมีการยกระดับปัจจัยสนับสนุนที่จะเอื้อให้เกิดการลงทุนที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของพลังงานสะอาด การบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอความต้องการ กลไกสนับสนุน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การพัฒนาทุนมนุษย์ที่สามารถสนับสนุนสาขาการผลิตและบริการที่เป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการป้องกันและรับมือกับความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่อาจกระทบต่อภาคธุรกิจ ความเป็นอยู่ของประชาชน และการบริหารความเสี่ยงของภาครัฐ ดังนั้น การบริหารและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ ทั้งในลักษณะ “ซ่อมและเสริม” เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบเดิม และ “สร้าง” สิ่งใหม่ที่สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ ที่จะนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้อย่างยั่งยืน

๑) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานในการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน

๑.๑) ซ่อมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยมุ่งฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรม เพิ่มพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่ชุ่มน้ำให้มีความอุดมสมบูรณ์ พัฒนาระบบกักเก็บน้ำ ระบบกระจายน้ำ ระบบระบายน้ำ บริหารจัดการน้ำโดยใช้แนวทางอาศัยธรรมชาติเป็นฐาน (Nature-based Solutions) และส่งเสริมให้เกิดการใช้น้ำอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ รวมถึงควบคุมคุณภาพน้ำเสียจากชุมชน โรงงานและอุตสาหกรรม ตลอดจนยกระดับการบริหารจัดการน้ำจากเชิงรับ สู่เชิงรุก โดยการพัฒนาข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data) ที่สามารถคาดการณ์ เฝ้าระวังและสนับสนุนการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำของประเทศได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ

๑.๒) เสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศบนเส้นทางสีเขียว โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของระบบนิเวศ โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ (GIS) ระบบติดตามและเฝ้าระวังด้วยดาวเทียม เซนเซอร์ และปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลชีวภาพที่เชื่อมโยงกัน เพื่อสนับสนุน การวางแผนและการบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างสมดุล อาทิ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงชุมชนและศักยภาพในการรองรับของพื้นที่ (Carrying Capacity) การฟื้นฟูปะการัง หญ้าทะเลและป่าชายเลน

๑.๓) ช่อมการแก้ไขปัญห PM ๒.๕ อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญห ที่ต้นทาง ควบคู่กับการบังคับใช้หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) อย่างจริงจังและ เป็นธรรม อาทิ การผลักดันให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเพื่อนำไปสู่กระบวนการ การทำการเกษตรที่มีเศษวัสดุ ทางการเกษตรแบบเป็นศูนย์ การดำเนินความร่วมมือเชิงนโยบายในระดับอาเซียนเพื่อลดปัญหา PM ๒.๕ ใน ภูมิภาคและส่งเสริมการจัดการคุณภาพอากาศระดับภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง การยกระดับกลไกและระบบการ ตรวจสอบและติดตามคุณภาพอากาศ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ ข้อมูลจากดาวเทียมและ ระบบเซนเซอร์ระยะไกลแบบเรียลไทม์ เพื่อเพิ่มความแม่นยำและความโปร่งใสในการกำกับดูแล

๑.๔) ช่อมระบบการจัดการขยะและของเสียให้ครอบคลุมตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ เพื่อลด การปล่อยก๊าซเรือนกระจกทั้งทางตรงและทางอ้อม เริ่มตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่ยั่งยืน การใช้ทรัพยากร และการผลิตใหม่ การกำจัด และการรีไซเคิลตามหลักการของเศรษฐกิจหมุนเวียน และพัฒนาให้มีกลไกทาง กฎหมายและการบังคับใช้หลักการขยาย ความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility: EPR) อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่มี แนวโน้มเพิ่มขึ้น การพัฒนาระบบการคัดแยกและหมุนเวียนขยะกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ในพื้นที่ ตลอดจน ส่งเสริมการลงทุนและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการรีไซเคิล และการจัดการขยะและของ เสียที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม

๑.๕) สร้างการพัฒนาและขยายการใช้กลไกทางเศรษฐศาสตร์เพื่อบังคับให้เกิดการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและฟื้นฟูระบบนิเวศ อาทิ การจ่ายค่าตอบแทนบริการระบบนิเวศ (Payment for Ecosystem Services: PES) กลไกการเงินเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุก ภาคส่วน เสริมสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจจากฐาน ทรัพยากรชีวภาพ และความมั่นคงของระบบนิเวศในระยะ ยาว ควบคู่กับการพัฒนาเครื่องมือ ในการประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ ที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย และกำหนด แนวทาง การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นระบบ อาทิ ระบบบัญชีเศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม (System of Environmental-Economic Accounting: SEEA) และการประเมินมูลค่าเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy: CE)

๒) การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมไทย

๒.๑) เสริมความสามารถและความพร้อมในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ ภัยพิบัติทางธรรมชาติให้กับทุกภาคส่วน โดยการจัดทำแผนการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อบรรเทาความ สูญเสีย/เสียหายจากภัยพิบัติทางธรรมชาติประเภทต่าง ๆ รักษา ผลผลิตทางการผลิตทางการเกษตรและความ มั่นคงทางอาหาร การเตรียมความพร้อม ของระบบสาธารณสุข และการสร้างความพร้อมในการปรับตัวของ ประชาชน ชุมชน และเมือง ต่อการตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาแนวคิด การออกแบบโครงสร้างพื้นฐานที่ทนต่อภัยพิบัติ (Resilient Infrastructure)

๒.๒) สร้างระบบข้อมูลและกลไกการตัดสินใจเพื่อบริหารจัดการภัยพิบัติทางธรรมชาติ อย่าง บูรณาการ มุ่งพัฒนาระบบข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ด้านภัยพิบัติทางธรรมชาติ ให้มีความเชื่อมโยงเป็น เอกภาพ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของเจ้าหน้าที่และเชื่อมโยงฐานข้อมูลที่มีอยู่ของหน่วยงานต่าง ๆ เข้า ด้วยกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System: DSS) ที่ประยุกต์ใช้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ระบบเซ็นเซอร์แบบเรียลไทม์ และฝาแฝดดิจิทัล (Digital Twin) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ คาดการณ์ และการตัดสินใจบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยพิบัติล่วงหน้าอย่างแม่นยำ และครอบคลุมทุกพื้นที่

รวมถึง การเสริมสร้างขีดความสามารถของประชาชน ชุมชน และเมืองในการรับมือและปรับตัว ต่อผลกระทบจากพิบัติภัยทางธรรมชาติที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓) การมุ่งสู่สังคมคาร์บอนต่ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน

๓.๑) เสริมสัดส่วนการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียนและพลังงานสะอาดในการผลิตพลังงานไฟฟ้าของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการกระจายประเภทเชื้อเพลิง อาทิ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ ชีวมวล ไฮโดรเจน และการบริหารจัดการพลังงานด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ การตอบสนองด้านโหลดและระบบบริหารจัดการพลังงาน (DR & EMS) การพยากรณ์ไฟฟ้าที่ผลิตได้จากพลังงานหมุนเวียน (RE Forecast) ระบบกักเก็บพลังงาน (ESS) เพื่อให้ระบบไฟฟ้าของประเทศมีความมั่นคงบนต้นทุนราคาที่แข่งขันได้และไม่ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายแก่ประชาชน ผู้ประกอบการสูงจนเกินสมควร

๓.๒) เสริมการสนับสนุนให้เกิดสังคมคาร์บอนต่ำในทุกภาคส่วน โดยการส่งเสริมให้เกิดการใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อาทิ การปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานภาคขนส่งเป็นพลังงานสะอาด การใช้เชื้อเพลิงอากาศยานแบบยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel: SAF) และ การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในภาคส่วนต่างๆ อาทิ การพัฒนา/ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเดินทางและขนส่งสินค้าทางรางและทางน้ำ การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในระบบขนส่งเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการจราจร การบริหารจัดการขนส่งและโลจิสติกส์ การส่งเสริมให้เกิดการติดตั้งอุปกรณ์/เปลี่ยนเครื่องจักรที่ประหยัดพลังงาน การเปลี่ยนรูปแบบการทำเกษตร ตลอดจนสร้างความตระหนักและมีส่วนร่วมให้กับประชาชนทุกภาคส่วน

๓.๓) เสริมกฎหมาย ระเบียบ และกลไกการกำกับดูแลให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนสังคมคาร์บอนต่ำในทุกภาคส่วน อาทิ ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. เพื่อกำหนดกรอบ ทิศทาง และมาตรการในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม และบังคับใช้มาตรการด้านการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของ ทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกัน การพัฒนาตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตภาคบังคับ (Emission Trading Scheme: ETS) การพัฒนาระบบภาษีคาร์บอน รวมทั้งการจัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลคาร์บอนฟุตพริ้นท์ของสินค้าและองค์กรให้มีความครบถ้วน โปร่งใส และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในระยะยาว

เสาหลักที่ ๕ การถ่ายทอดและลงทุนในวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Transfer and Invest in Research, Technology and Innovation)

เหตุผลความจำเป็น

ด้วยสภาพการณ์โลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปโครงสร้างเชิงระบบด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม อย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างเต็มที่ การผลิตส่วนใหญ่ยังอาศัยแรงงานราคาถูกและเทคโนโลยีที่นำเข้าจากต่างประเทศ ขณะที่การสร้างนวัตกรรมภายในประเทศยังอยู่ในระดับจำกัด สะท้อนจากสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) ต่อ GDP ที่ต่ำกว่าประเทศคู่แข่งในภูมิภาค การขาดการลงทุนวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ในเทคโนโลยี เปลี่ยนผ่านที่สำคัญ (Transformative Technologies) การขาดแคลนบุคลากรทักษะสูง การขาดกลไกเชื่อมโยงระหว่างงานวิจัยกับภาคธุรกิจ และสภาพแวดล้อมเชิงสถาบันที่ยังไม่เอื้อต่อการลงทุนในนวัตกรรม ทั้งหมดนี้ส่งผลให้ผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ของประเทศขยายตัวในระดับต่ำต่อเนื่อง และไม่เพียงพอต่อการ

ขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ โดยในบริบทดังกล่าวการลงทุนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมจึงไม่ใช่เพียง “เครื่องมือเสริมการเติบโต” แต่เป็น “เงื่อนไขเชิงโครงสร้าง” ที่จะกำหนดความสามารถของประเทศไทยในการก้าวข้ามข้อจำกัดเดิมและสร้างโอกาสใหม่ให้กับเศรษฐกิจในภาพรวม ดังนั้น การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จึงต้องมุ่งทั้งการ “สร้าง” การลงทุนเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะเทคโนโลยีเป้าหมายที่จะสามารถสนับสนุนการเติบโตของภาคการผลิตและบริการเป้าหมายของประเทศ ขณะเดียวกันจำเป็นต้อง “ซ่อม/เสริม” ระบบนิเวศวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมให้สามารถส่งเสริมการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาที่มีเป้าหมายสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศได้อย่างจริงจัง ควบคู่ไปกับการผลักดันการใช้ประโยชน์และขยายผลจากงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ และเสริมศักยภาพให้โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ (National Quality Infrastructure: NQI) ให้สามารถเชื่อมโยงและสร้างคุณภาพให้กับสินค้าและบริการในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศได้อย่างเข้มแข็ง ตลอดจนเสริมความเข้มแข็งให้กับกลไกคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้สามารถคุ้มครองและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้สร้างนวัตกรรม อันจะนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและมีมิติด้านความยั่งยืนของประเทศ ในระยะยาว

๑) การลงทุนพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม

๑.๑) สร้างเทคโนโลยีเป้าหมายและเทคโนโลยีสีเขียวที่สามารถสนับสนุนภาคการผลิตและบริการเป้าหมายของประเทศ (Targeting) โดยกำหนดกรอบเทคโนโลยีเป้าหมายที่สอดคล้องกับภาคการผลิตและบริการเป้าหมายของประเทศ (Strategic Sectors) รวมถึงเทคโนโลยีสนับสนุน (Enabling Technologies) อาทิ เทคโนโลยีดิจิทัลด้านข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ เทคโนโลยีควอนตัม เทคโนโลยีอัจฉริยะ เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีสีเขียว (Green Technologies) อาทิ เทคโนโลยีพลังงานสะอาด เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้พลังงาน และเทคโนโลยีหมุนเวียนอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถกำหนดกรอบและจัดลำดับความสำคัญของเทคโนโลยีที่ประเทศจำเป็นต้องพัฒนาให้มีความชัดเจนและสอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศและส่งเสริมการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยี เพื่อเปลี่ยนสถานะจาก “ผู้ซื้อเทคโนโลยี” เป็น “ผู้สร้างเทคโนโลยี” สำหรับเทคโนโลยีที่จำเป็น โดยเชื่อมโยงเทคโนโลยีเป้าหมายกับเทคโนโลยีสนับสนุนและเทคโนโลยีสีเขียวอย่างเป็นระบบ

๑.๒) สร้างแนวทาง/กลยุทธ์การลงทุนเพื่อสร้างฐานความรู้และเทคโนโลยีเป้าหมาย ผ่านกระบวนการพัฒนาและรับการถ่ายทอด (Knowledge & Source) เพื่อให้ได้มา ซึ่งเทคโนโลยีเป้าหมาย (Technology Acquisition Strategy) โดยประเมินศักยภาพและความพร้อมภายในประเทศประกอบกับโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีจากภายนอก ซึ่งจำแนกแนวทาง/กลยุทธ์การได้มาซึ่งเทคโนโลยีเป้าหมาย อาทิ การพัฒนาขึ้นเองในประเทศ การร่วมพัฒนาระหว่างองค์กร/ประเทศ การจัดหาผ่านการจัดซื้อแบบมุ่งเป้า (Offset Policy) การควบรวมกับหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ การรับการถ่ายทอดจากต่างประเทศหรือมีการส่งเสริมการลงทุน รวมถึงการกำหนดคลัสเตอร์ผู้รับประโยชน์จากการถ่ายทอดเทคโนโลยี พร้อมทั้งจัดสรรทรัพยากรและเครื่องมือสนับสนุนให้เหมาะสมกับแนวทางและเป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อให้การกำหนดกลยุทธ์การได้มาซึ่งเทคโนโลยีเป้าหมายมีความชัดเจนและสอดคล้องกับศักยภาพประเทศ และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาและต่อยอดเทคโนโลยีภายในประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม ยกย่องความสามารถในการพึ่งพาตนเองทางเทคโนโลยีได้ในระยะยาว และไม่ติดกับดักการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

๒) การพัฒนาระบบนิเวศวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม

๒.๑) สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาผ่านเครื่องมือทางการเงินและกลไกด้านอุปสงค์ (Incentive & Demand/Market Pull) โดยภาครัฐสนับสนุนการจัดซื้อจัดจ้างเชิงนวัตกรรม (Innovation Procurement) สำหรับโครงการขนาดใหญ่หรือโครงการที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อให้เกิดการใช้งานจริงและ

ผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม การสร้างโอกาสจากการทดแทนนำเข้าสินค้าจำเป็นผ่านการใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างสินค้าทดแทนที่มีศักยภาพและออกแบบเครื่องมือทางการเงินสำหรับภาคเอกชน เพื่อจูงใจและลดความเสี่ยงจากการลงทุนวิจัยและพัฒนา โดยจัดสรรทรัพยากรและเครื่องมือสนับสนุนให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนาเทคโนโลยี ทั้งนี้ เพื่อสร้างตลาดและแรงจูงใจการยอมรับการใช้งานจริงของนวัตกรรมในโครงการขนาดใหญ่หรือโครงการเชิงยุทธศาสตร์ โดยการสนับสนุนของภาครัฐจะมีส่วนสำคัญ ในการกระตุ้นการพัฒนานวัตกรรม การเพิ่มการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน รวมถึงลดความเสี่ยงและต้นทุนในช่วงการพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งจะสามารถทำให้เอกชน เกิดความมั่นใจในการลงทุนวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเป็นการจัดสรรทรัพยากรและเครื่องมือให้สอดคล้องกับระดับการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมายที่สำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒) เสริมแนวทางการสนับสนุน ความร่วมมือ และการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Capability, Network & Infrastructure) โดยดำเนินการพัฒนากลไกความร่วมมือเชิงกลระหว่างสถาบันวิจัย-ภาคเอกชน-พื้นที่เป้าหมาย สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ การเคลื่อนย้ายบุคลากร และการอำนวยความสะดวก ด้านการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนสนับสนุนการลงทุนและการจัดการโครงสร้างพื้นฐานสำหรับการวิจัยและพัฒนาที่สำคัญต่อเทคโนโลยีเป้าหมาย อาทิ ห้องปฏิบัติการเครื่องมือวิทยาศาสตร์ สนามทดสอบ และแพลตฟอร์มเพื่ออำนวยความสะดวกในคลัสเตอร์เทคโนโลยีและพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างเทคโนโลยีเป้าหมายจากความร่วมมือที่มีพันธกิจและผลลัพธ์ร่วมกันอย่างชัดเจน เพิ่มการกระจาย องค์ความรู้และผู้เชี่ยวชาญที่จะเอื้อให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ และมีโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาที่จำเป็นต่อการพัฒนาเทคโนโลยีเป้าหมายอย่างเพียงพอและเข้าถึงได้ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการทดสอบและการขยายผลให้เกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมเป้าหมาย

๒.๓) ชื่อมแนวทางการใช้ประโยชน์จากการวิจัยและขยายผลในเชิงพาณิชย์ (Translation & Commercialization) โดยเสริมสร้างกลไกการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้ครอบคลุมการพิสูจน์แนวคิด การพัฒนาต้นแบบ การทดสอบและสาธิตในสภาพการใช้งานจริง และการยกระดับความพร้อมของเทคโนโลยี รวมทั้งยกระดับกลไกการเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรม แหล่งทุน และตลาด ผ่านการสนับสนุนการสร้างความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรมและผู้ใช้ประโยชน์ การพัฒนาแบบจำลองธุรกิจ การเข้าถึงแหล่งทุน ที่เหมาะสม และการส่งเสริมการจัดตั้งธุรกิจฐานเทคโนโลยี (Spin-off/Startup) ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มอัตราการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม ลดช่องว่างระหว่างงานวิจัยกับ การพัฒนาเชิงอุตสาหกรรม (Valley of Death) เพื่อให้เร่งการต่อยอดสู่ผลิตภัณฑ์ กระบวนการ หรือบริการที่สามารถใช้งานได้จริง และสร้างระบบเชื่อมโยงตลาดและแหล่งทุนเพื่อเร่ง การขยายผลเชิงพาณิชย์ ให้ผลงานวิจัยสามารถพัฒนาเป็นธุรกิจหรือเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔) เสริมโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ (NQI) ให้เป็นรูปธรรมและเชื่อมโยงกับเป้าหมาย (Standard & Trust) โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาและเชื่อมโยงภายในระบบโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ได้แก่ มาตรฐาน การรับรอง และการทดสอบ ให้รองรับเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อพัฒนาสู่มาตรฐานสากลและสามารถให้บริการ แก่ภาคเอกชนได้อย่างครอบคลุม รวมถึงเสริมสร้างและบังคับใช้กลไกการกำกับดูแลตลาดอย่างเข้มงวด ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในคุณภาพสินค้าและบริการของไทยในเวทีโลก ลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers) รวมถึงด้านมาตรฐานทางเทคนิค ซึ่งจะเป็น ส่วนสำคัญที่ทำให้สินค้าและบริการในตลาดเป็นไปตามกฎหมาย มาตรฐาน และข้อกำหนด ด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และสิ่งแวดล้อม

๒.๕) ช่อมกลไกทรัพย์สินทางปัญญาและระเบียบกฎหมายเพื่อปกป้องและสนับสนุนการสร้างเทคโนโลยี (Intellectual property & Regulation) โดยการกำหนดแนวทางการสนับสนุนเครือข่ายการจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความพร้อมต่อการผลักดันงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ ครอบคลุม การพัฒนาระบบบริหารจัดการ บุคลากร การประเมินศักยภาพผลงานวิจัย การมีบทบาทเป็นคนกลางการเจรจาหรือนักวิจัยและผู้ประกอบการ และเป็นกลไกการจับคู่ความต้องการของภาคธุรกิจกับผลงานวิจัย รวมทั้งกำหนดแนวทางพัฒนาระบบจดทะเบียนสิทธิบัตรแบบเร่งด่วนในการขึ้นทะเบียน อย. หรือการจดสิทธิบัตรสำหรับนวัตกรรมที่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐ ทั้งนี้ เพื่อเสริมความเข้มแข็งของระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการลงทุน การร่วมพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี อีกทั้งยังเป็น การยกระดับการคุ้มครองสิทธิประโยชน์และทรัพย์สินทางปัญญาของเจ้าของผลงาน นักวิจัยและพัฒนา และผู้ประกอบการไทย รวมถึงสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานวิจัยของนักวิจัย ในหน่วยงานภาครัฐและสถาบันอุดมศึกษา

หลักคตินำทาง

การวางกรอบการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปี ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ได้กำหนดหลักคตินำทาง (Guiding Principles) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดสำคัญในการกำหนด ๕ เสาหลักการพัฒนาข้างต้น และลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้องดำเนินการภายใต้แผน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบกลยุทธ์ มาตรการ แผนงาน และโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องอยู่บนหลักการเดียวกัน ทั้งในระยะของการจัดทำและการขับเคลื่อน แผนฯ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงและยั่งยืน ดังนี้

๑. มุ่งยกระดับผลิตภาพของประเทศ (Productivity) การดำเนินงานภายใต้ทุกเสาการพัฒนา ต้องมุ่งเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจมีรากฐาน ที่มั่นคงและยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการลงทุนและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับศักยภาพของคน และการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจ

๒. สร้างประโยชน์อย่างทั่วถึงแก่ประชาชน (Inclusivity) ทุกกลยุทธ์ มาตรการ และแผนงานโครงการต่าง ๆ ต้องมุ่งสร้างโอกาสให้ประชาชนทุกกลุ่มและทุกพื้นที่มีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา และได้รับประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โอกาส และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงเสริมสร้างศักยภาพของประชาชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

๓. เสริมสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) การดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ต้องมุ่งสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวของประเทศ ภาคธุรกิจ และประชาชนให้พร้อมรับ กับพลวัตของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยี การค้าการลงทุน และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยทุกกลยุทธ์และมาตรการ ต้องไม่จำกัดอยู่เพียงการเพิ่มผลิตภาพหรือการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะสั้นเท่านั้น แต่ต้องนำไปสู่การปรับตัวเชิงโครงสร้างที่ยกระดับศักยภาพของประเทศในระยะยาว ให้สามารถพึ่งพาตนเองและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

๔. สร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคง (Immunity) พร้อมกับการปรับตัว การดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ต้องคำนึงถึงการสร้างระบบเศรษฐกิจและสังคมที่มีภูมิคุ้มกันต่อความผันผวนและแรงปะทะจากภายนอก ทั้งในระดับครัวเรือน ธุรกิจ และประเทศ โดยส่งเสริมความสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และการพึ่งพาตนเอง เพื่อให้ประเทศเติบโตได้ ในระยะยาว

แนวทางการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔

เพื่อให้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ สามารถขับเคลื่อนได้จริงในทางปฏิบัติ การดำเนินงานเพื่อยกร่างแผน จะต้องไม่เป็นเพียงการจัดทำเอกสารให้แล้วเสร็จตามกระบวนการเท่านั้น แต่ต้อง

เป็นการมุ่งดำเนินงานให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ เป็นแผนที่สามารถทำให้ “มองเห็นเป้าหมายร่วมกัน ขับเคลื่อนด้วยพลังของทุกภาคส่วน และลงมือทำให้เกิดผลได้จริง” โดยครอบคลุม ๓ มิติการดำเนินงาน สำคัญ ประกอบด้วย การสร้างเป้าหมายร่วมที่ชัดเจน (Vision) โดยมุ่งกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง และ เป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน มีข้อมูลเพียงพอให้ทุกภาคส่วนสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย และแนวทางปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องกัน การสร้างแนวร่วมและความเข้าใจร่วม (Alignment) โดยให้ ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจและแนวร่วมการขับเคลื่อนในทุกระดับ ควบคู่ไปกับการคำนึงถึงแรงจูงใจ และข้อจำกัดของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างบูรณาการและเป็นเอกภาพ และ การขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ (Execution) ด้วยการออกแบบกลไกการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยง แผนกับการดำเนินงานในทางปฏิบัติได้จริง พร้อมระบบติดตามและประเมินผลที่นำไปสู่การเรียนรู้และปรับปรุง ประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดสำคัญ ดังนี้

๑. การสร้างเป้าหมายที่ชัดเจน (Vision) รูปแบบของการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ คาดว่าจะมี การปรับเปลี่ยนจากแผนพัฒนาฯ ในช่วงที่ผ่านมาเพื่อให้ภาคีการพัฒนาร่วมขับเคลื่อนหลัก และประชาชนทุก คนในประเทศสามารถมองเห็นเป้าหมาย การพัฒนาร่วมกันได้ ดังนี้

๑.๑ มีจุดเน้นที่ชัดเจน และจำนวนไม่มากเกินไป การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ มุ่งเน้น การ กำหนดเสาหลักการพัฒนาเพียง ๕ เรื่องที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ เป็นเรื่องที่สามารถ สร้างการ เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีนัยสำคัญ และจำเป็นต้องผลักดันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนที่ กำหนดไว้ โดยใช้ธีมการพัฒนา คือ การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน เป็นกรอบ ในการกำหนด ขอบเขตของเนื้อหาในแต่ละเสาการพัฒนา และเชื่อมโยง ๕ เสาหลักการพัฒนาเข้าด้วยกัน อย่างเป็นองค์รวม โดยมุ่งให้เกิดการออกแบบกลไกการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกันในทุกระดับ ทั้งระดับเป้าหมาย มาตรการ และ โครงการ อันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและเกิดผลลัพธ์ได้จริง

๑.๒ มีการแบ่งระยะของเป้าหมายและเรื่องที่ต้องดำเนินการ (Phasing) โดยปรับจากแนวทางเดิม ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ผ่านมา ที่มักกำหนดให้เป้าหมายต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๕ ปี หรือภายใน ระยะของแผน มาเป็นการกำหนดลำดับเวลาอย่างชัดเจนว่า ในแต่ละช่วงเวลาควรบรรลุผลลัพธ์ใด และในการ บรรลุผลลัพธ์นั้น จะต้องดำเนินการเรื่องใดบ้าง เพื่อให้แผนมีความชัดเจน สามารถถ่ายทอดไปสู่ การปฏิบัติได้ ง่าย และเอื้อต่อการติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๑.๓ สามารถระบุแนวทางการขับเคลื่อนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จะต้องมีการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนซึ่งระบุข้อมูลที่เพียงพอสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ ดำเนินการต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ตัวอย่างโครงการหรือมาตรการสำคัญในแต่ละเสาการพัฒนา (High Impact Initiatives) วิธีการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบหลัก งบประมาณและแหล่งงบประมาณ รวมถึงวิธีการ ติดตามและประเมินผล อย่างไรก็ตาม แนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าวจะกำหนดให้มีความยืดหยุ่น และสามารถ ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ เพื่อให้การดำเนินงานตามแผนมีความเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

๑.๔ มีหลักคตินำทาง (Guiding Principles) การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จำเป็นต้อง มี หลักคตินำทางที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นกรอบกำกับวิธีการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของแผน และ สามารถสะท้อนเจตนารมณ์ของการพัฒนาได้อย่างครอบคลุม หลักคตินำทางดังกล่าวจะช่วยให้การกำหนด จุดเน้นของแต่ละเสาการพัฒนา การวางกลยุทธ์ แนวทาง และแผนงานโครงการต่าง ๆ มุ่งสู่การบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงลบที่อาจบั่นทอนศักยภาพของประเทศในระยะ ยาว ทั้งนี้ การกำหนดหลักคตินำทางควรดำเนินการในสองระดับ ได้แก่ ระดับภาพรวมของแผน เพื่อเชื่อมโยง

วัตถุประสงค์และเป้าหมายหลักของแผน อิมการพัฒน และ ๕ เสาหลักของแผนเข้าด้วยกันอย่างเป็นเอกภาพ และใน ระดับภายในเสการพัฒน เพื่อเชื่อมโยงเป้าหมายเฉพาะของแต่ละเสการพัฒนเข้ากับมาตรการหรือ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๕ แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วน (Sense of Urgency) ของเรื่องที่ต้องดำเนินการ เนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ มีเป้าหมายเพื่อกำหนดทิศทางและลำดับความสำคัญของสิ่งที่ต้อง ดำเนินการอย่างชัดเจน ดังนั้น การสื่อสารต่อสาธารณะควรทำให้เกิดความเข้าใจร่วมว่าเหตุใดจึงต้องดำเนินการ ในเรื่องเหล่านี้ในช่วงเวลานี้ เพื่อสร้างความตื่นตัว ความตระหนักรู้ และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการ ขับเคลื่อนแผนให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

การสร้างแนวร่วมและความเข้าใจร่วม (Alignment)

การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ ให้สามารถขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องวาง แนวทาง การสร้าง “ความเข้าใจร่วม” กับหน่วยงานหลักและภาคีที่มีบทบาทสำคัญ (Key Players) ในการ ดำเนินการตามแผน โดยยึดหลักการสร้าง “ฉันทามติ” (Buy-in) ที่เกิดจากการรับฟังซึ่งกันและกันอย่างมี เป้าหมายร่วม เพื่อให้เกิดความเข้าใจทั้งในด้านหลักการ ทิศทาง แรงจูงใจ และข้อจำกัดของแต่ละฝ่าย เนื่องจากที่ผ่านมา หลายประเด็นการพัฒนาถูกหยิบยกขึ้นมาพูดถึงซ้ำแล้วซ้ำเล่าในแผนพัฒนาฯ หลายฉบับ แต่กลับยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้จริง หรือมีความคืบหน้าเพียงเล็กน้อย ปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือการขาดความ เข้าใจร่วมและ การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นทาง ทั้งในแง่ของเป้าหมายร่วม วิธีการดำเนินงาน และบทบาทของแต่ละ ภาคส่วน การออกแบบแผนที่ดีจึงไม่เพียงพอ หากไม่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่ต้องนำไปปฏิบัติจริง ดังนั้น กระบวนการสร้างแนวร่วมและความเข้าใจร่วม จะต้องเริ่มตั้งแต่ช่วงการยกร่างแผน ก่อนการประกาศใช้ แผน โดยเน้นการจัดให้มี “การหารืออย่างต่อเนื่อง” (Ongoing Dialogue) กับภาคีหลัก เพื่อให้เกิดการ แลกเปลี่ยนอย่างตรงไปตรงมา ทั้งในด้านความคาดหวัง โอกาส และข้อจำกัดของแต่ละฝ่าย ซึ่งจะช่วยสะท้อน สาเหตุ ของความล้มเหลวในอดีต และนำไปสู่การกำหนดแนวทางการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในอนาคต ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานสามารถจำแนกตามภาคส่วนต่าง ๆ ในเบื้องต้นได้ ดังนี้

๑. ภาครัฐ

๑) หน่วยงานกลาง ทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท ระเบียบ กฎหมาย ข้อจำกัด รวมถึงแรงจูงใจ ของหน่วยงานกลางที่มีบทบาทในการเชื่อมโยง บูรณาการ และสนับสนุนการขับเคลื่อนแผน ทั้งในด้านการ จัดสรรทรัพยากร (งบประมาณ บุคลากร เครื่องมือ) อาทิ สำนักงานงบประมาณ (สปป.) สำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) และการติดตามประเมินผล อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา ระบบราชการ (ก.พ.ร) สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้าง ความสามัคคี ประองตอง (ป.ย.ป) เพื่อให้สามารถออกแบบกลไกเชิงสถาบันที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

๒) หน่วยงานเจ้าภาพของ ๕ เสาการพัฒนหลัก แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับกลไกและ ผลการ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ผ่านมา เพื่อทำความเข้าใจทั้งปัจจัยแห่งความสำเร็จและโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัย ที่เป็นอุปสรรค รวมถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ทั้งทางด้านทรัพยากร กำลังคน โครงสร้างงาน หรืออำนาจหน้าที่ ที่ส่งผล ต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน รวมถึงหารือร่วมกันเกี่ยวกับมุมมองต่อทิศทางของแผนฉบับใหม่ ว่าเห็นพ้อง หรือแตกต่างกันอย่างไร จำเป็นต้องปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนไหน ตลอดจนออกแบบแนวทาง การขับเคลื่อน ร่วมกันเพื่อให้สามารถดำเนินการจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) หน่วยงาน/กลไกการทำงานในระดับพื้นที่ สร้างความเข้าใจร่วมเกี่ยวกับการเชื่อมโยงระหว่าง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ กับเป้าหมาย และแนวทางการพัฒนาภาค วัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาใน อนาคตของกลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างเป็นระบบ

โดยเฉพาะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมายเชิงพื้นที่ การถ่ายระดับของโครงการสำคัญ ที่มีผลกระทบสูง (High Impact Initiatives) จากระดับชาติสู่ระดับพื้นที่ บนฐานของศักยภาพที่แท้จริง ของท้องถิ่น เพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการสามารถกระจายผลประโยชน์สู่ประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความครอบคลุมทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน พร้อมกับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเหมาะสม ทั้งในเชิงงบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือดำเนินงาน นอกจากนี้ กลไกในระดับพื้นที่ยังต้องทำหน้าที่สร้างความเข้าใจร่วมเกี่ยวกับกลไกการบรรจุโครงการตามความต้องการของพื้นที่ ในแผนงานของหน่วยงานในระดับนโยบาย (งปฟกช) และประสานความสอดคล้องกับโครงการในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัดที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณโดยตรง เพื่อให้การดำเนินงานในระดับพื้นที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถขับเคลื่อนและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายในภาพรวมของยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาฯ ในระดับชาติ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

๒. ภาคเอกชน สร้างความเข้าใจร่วมระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับเส้นทางนโยบาย (Policy Pathway) และทิศทางการดำเนินมาตรการของรัฐในช่วงเวลาต่าง ๆ เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถวางแผนการลงทุน การดำเนินธุรกิจ และการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ การสร้างแนวร่วมและความเข้าใจร่วมดังกล่าวยังครอบคลุมถึงการทำความเข้าใจร่วมกับแรงจูงใจ กลไกสนับสนุน และข้อจำกัดที่ภาคเอกชนเผชิญในการตัดสินใจลงทุนหรือเข้าร่วมในโครงการภาครัฐ นอกจากนี้ การหารือกับภาคเอกชนและกลุ่มผู้แทนภาคเอกชน อาทิ สมาหภาพการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้ประกอบการสำคัญ เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในทิศทางของแผน และนำไปสู่การเกิด “ฉันทามติ” (Buy-in) ที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนอย่างมีพลังร่วม

๓. ภาควิชาการ ทำความเข้าใจปัญหา ข้อจำกัด ความพร้อม และแรงจูงใจของภาควิชาการ ในการขับเคลื่อนเป็นเชิงรุกในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ การดำเนินการตามพันธกิจในการพัฒนาท้องถิ่นของสถาบันการศึกษา การมุ่งส่งเสริมการทำวิจัยและใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่ตอบโจทย์เป้าหมายของแผน การสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจร่วมกับแผนและการขับเคลื่อนแผน โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา การขยายกลุ่มเป้าหมายของสถาบันการศึกษาให้กว้างกว่าประชากรวัยเรียน แต่ครอบคลุมถึงการจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพ หรือทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปรับยกระดับทักษะให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

การขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ (Execution)

การจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ มิได้มุ่งเน้นเพียงการจัดทำแผนที่มีวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทาง ที่ชัดเจน (Vision) หรือการสร้างคามยอมรับและแนวร่วมจากทุกภาคส่วน (Alignment) เท่านั้น แต่ยังต้องครอบคลุมถึงการเตรียมกลไกและแนวทางการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริงและบรรลุเจตนารมณ์ของแผน โดยมีแนวทางสำคัญ อาทิ

๑. การกำหนดโครงการสำคัญที่มีผลกระทบสูง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จะมีการกำหนด “โครงการสำคัญที่มีผลกระทบสูง (High Impact Initiatives)” ที่สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญภายใต้แต่ละเสาหลักการพัฒนา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม โดยในแต่ละโครงการสำคัญ จะมีการกำหนดหน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมรับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมกรอบระยะเวลาดำเนินการ แหล่งที่มาของงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น รวมทั้งแนวทางดำเนินงานในเบื้องต้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปขับเคลื่อนต่อไป

๒. การพัฒนาเครื่องมือหรือกลไกสนับสนุนการทำงานแบบบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงาน ของแผน เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันทุกระดับ อาจมีการพัฒนาเครื่องมือหรือแพลตฟอร์มสนับสนุนการ ดำเนินงาน ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล การรายงานผล และ การ ประสานงานระหว่างหน่วยงาน ลดการทำงานแบบแยกส่วน (Silo) และส่งเสริมการบูรณาการในเชิงพื้นที่และ เชิงประเด็น

๓. การจัดสรรงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ โดยหารือกับสำนักงานงบประมาณถึงความเป็นไปได้ ในการ จัดสรรงบประมาณบางส่วนในลักษณะเฉพาะเจาะจง เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ โดยตรง โดยเฉพาะในส่วนของการโครงการสำคัญที่มีผลกระทบสูงตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ ๕.๓.๑ รวมถึงออกแบบรูปแบบ ของงบประมาณให้มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับใช้ได้ตามวัตถุประสงค์และบริบทของโครงการ

๔. การติดตามและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ กลไกการติดตามและประเมินผลควรขยาย ขอบเขตให้ครอบคลุมการวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จหรืออุปสรรคของการดำเนินงาน ไม่จำกัดเฉพาะการวัดผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัดเท่านั้น แต่ต้องสามารถสะท้อนถึงปัญหาเชิงระบบที่ส่งผลต่อ การ ขับเคลื่อน โดยผลการประเมินควรเชื่อมโยงกับระบบการจูงใจและกลไกความรับผิดชอบ อาทิ การให้รางวัล หรือการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมแก่หน่วยงานที่ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย และการทบทวน หรือตัดลด งบประมาณสำหรับหน่วยงานที่ดำเนินงานล่าช้าหรือไม่บรรลุผล เพื่อสร้างความรับผิดชอบ ต่อผลลัพธ์ของ การพัฒนาในทุกระดับ นอกจากนี้ยังควรขยายขอบเขตให้ครอบคลุมการพัฒนาตั้งแต่ระดับท้องถิ่น จังหวัด กลุ่มจังหวัด ภูมิภาค และประเทศ เพื่อสะท้อนการขับเคลื่อนพัฒนาเชิงพื้นที่สู่การพัฒนาประเทศ

๕. เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) มีทั้งหมด ๑๗ เป้าหมาย (Goals) ภายใต้หนึ่งเป้าหมายจะประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย ๆ ที่เรียกว่า เป้าประสงค์ (Targets) ซึ่งมี จำนวนทั้งหมด ๑๖๙ เป้าประสงค์ และพัฒนา ตัวชี้วัด (Indicators) จำนวน ๒๓๒ ตัวชี้วัด (ทั้งหมด ๒๔๔ ตัวชี้วัด แต่มีตัวที่ซ้ำ ๑๒ ตัว) เพื่อติดตามความก้าวหน้าของเป้าประสงค์

เป้าหมายทั้ง ๑๗ เป้าหมายประกอบด้วย

เป้าหมายที่ ๑ : ขจัดความยากจนทุกรูปแบบในทุกพื้นที่

เป้าหมายที่ ๒ : ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการและส่งเสริม เกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๓ : สร้างหลักประกันว่าคนมีชีวิตที่มีสุขภาพดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคน ในทุกวัย

เป้าหมายที่ ๔ : สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมและ สนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ ๕ : บรรลุความเท่าเทียมระหว่างเพศ และเสริมอำนาจให้แก่สตรีและเด็กหญิง

เป้าหมายที่ ๖ : สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัยสำหรับทุกคนและมีการบริหาร จัดการที่ยั่งยืนคน

เป้าหมายที่ ๗ : สร้างหลักประกันให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ที่ยั่งยืนในราคาที่ย่อมเยา

เป้าหมายที่ ๘ : ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่มี ผลิตภาพและการมีงานที่เหมาะสมสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ ๙ : สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความทนทาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุม และยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ ๑๐ : ลดความไม่เสมอภาคภายในประเทศและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑๑ : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย มีภูมิทัศน์ และยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๒ : สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๓ : ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ ๑๔ : อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ ๑๕ : ปกป้อง ปันปัน และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืนต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและพื้นสภาพดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ ๑๖ : ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ ๑๗ : เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ข้อควรรู้ที่สำคัญ ๖ ประการ

ประการแรก เป้าหมายการพัฒนาทั้ง ๑๗ ข้อ สะท้อน ‘๓ เสาหลักของมิติความยั่งยืน’ (Three Pillars of Sustainability) คือ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม บวกกับอีก ๒ มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบัน และมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา ที่เชื่อมร้อยทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน รวมเป็น ๕ มิติ องค์การสหประชาชาติแบ่งเป้าหมาย ๑๗ ข้อ ออกเป็น ๕ กลุ่ม (เรียกว่า ๕ Ps) ประกอบด้วย

People (มิติด้านสังคม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๑ ถึง เป้าหมายที่ ๕

Prosperity (มิติด้านเศรษฐกิจ): ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๗ ถึง เป้าหมายที่ ๑๑

Planet (มิติด้านสิ่งแวดล้อม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๖ เป้าหมายที่ ๑๒ ถึง เป้าหมายที่ ๑๕

Peace (มิติด้านสันติภาพและสถาบัน): ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๑๖

Partnership (มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา): ครอบคลุมเป้าหมายที่ ๑๗

ประการที่สอง เนื้อหาของ SDGs ไม่ได้อยู่ที่ระดับเป้าหมาย (Goals) แต่อยู่ที่ระดับเป้าประสงค์ (Targets) เป้าประสงค์เหล่านี้บอกถึงลักษณะของสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในโลกที่บรรลุ SDGs ได้สำเร็จ มีนัยยะที่บอกถึงฉากทัศน์ในฝัน ถึงวิสัยทัศน์ของการพัฒนาที่นำเสนออยู่ในวาระการพัฒนา ๒๐๓๐ (Agenda ๒๐๓๐) ฉะนั้น หากต้องการทราบว่า SDGs ครอบคลุมเรื่องใดบ้างต้องพิจารณาที่ระดับเป้าประสงค์

ประการที่สาม ตัวชี้วัด ๒๓๒ ตัวนั้นเป็นตัวชี้วัดที่ออกแบบมาเพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าในระดับโลก ซึ่งอาจไม่สามารถนำมาใช้ในระดับประเทศได้อย่างเหมาะสมทั้งหมด และการเลือกใช้ตัวชี้วัดแต่ละตัวนั้นก็เพื่อให้สามารถสะท้อนสาระสำคัญของเป้าหมาย แต่อาจไม่ได้ครอบคลุมทุกมิติที่ระบุไว้ในเป้าประสงค์ ดังนั้น แต่ละประเทศจะต้องกลับมาพัฒนาตัวชี้วัดระดับประเทศและระดับท้องถิ่นเพื่อให้ SDGs สามารถใช้ประโยชน์ได้จริงในระดับพื้นที่ มิเช่นนั้น ประเทศไทยอาจทำได้เพียงบรรลุทุกตัวชี้วัด (Indicators) แต่ไม่บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ก็เป็นไปได้ นอกจากนี้ ตัวชี้วัดยังมีการเปลี่ยนแปลงได้ ในขณะที่เป้าหมายและเป้าประสงค์จะไม่มีการปรับแก้ในระดับโลกแล้ว

ประการที่สี่ SDGs ไม่ใช่ข้อตกลงที่มีการบังคับสัญญาและลงโทษ แต่เป็นการเข้าร่วมโดยสมัครใจของประเทศต่าง ๆ และมีการทบทวน (Review) ประจำปีผ่านการนำเสนอ รายงานผลการทบทวนการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติโดยสมัครใจ (Voluntary National Review) ในการประชุมระดับสูงทางการเมืองว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development: HLPF) ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงเดือนกรกฎาคม ที่สำนักงานใหญ่องค์การสหประชาชาติ กรุงนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทุกประเทศสามารถเสนอตัวเพื่อนำเสนอรายงานหรือไม่ก็ได้

ประการที่ห้า ต้องทำความเข้าใจหลักการเบื้องหลังของ SDGs เพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นเป้าหมายที่เน้นการพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive) มุ่งการเปลี่ยนแปลง (Transformative) และบูรณาการ (Integrated) ที่ทุกประเทศต่างมีโจทย์ที่จะต้องนำไปปฏิบัติไม่ใช่เฉพาะแค่ประเทศยากจน (Universal) แต่ในขณะเดียวกันก็เน้นการนำไปปฏิบัติและแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น (Locally-focused) ซึ่งหมายความว่า แม้เป้าหมายทั้งหมดจะแบ่งออกเป็น ๑๗ เป้าหมาย แต่การพิจารณาและดำเนินการจะต้องเป็นไปอย่างบูรณาการ เห็นความเชื่อมโยง (Interlinkage) มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based) และให้ความสำคัญกับคนกลุ่มที่เปราะบาง (Vulnerable people) คนยากจน และคนกลุ่มต่าง ๆ ที่มักถูกทิ้งไว้ข้างหลัง และแม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้ท้องถิ่นมีความเป็นเจ้าของ และร่วมผลักดัน มีการให้ความหมายแก่เป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ

ประการที่หก ในทางปฏิบัติ SDGs มีฐานะเป็นเครื่องมืออื่น นอกเหนือจากการเป็นตัวชี้วัดสถานการณ์ความยั่งยืน เช่น

(๑) SDGs ในฐานะที่เป็นคำศัพท์การพัฒนาที่ใช้ร่วมกัน: SDGs กลายเป็นคำศัพท์ในการพัฒนาที่ใช้ร่วมกันในทุกระดับ ทั้งระดับโลกไปจนถึงระดับท้องถิ่น เอื้อให้ทุกพื้นที่ในโลกสามารถเรียนรู้จากกันและกันได้ ชุมชนในไทยที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาบางประเด็นจะไม่ได้เป็นเพียงตัวอย่างให้ชุมชนในประเทศไทยเท่านั้น แต่เป็นตัวอย่างให้แก่ระดับโลกด้วย

(๒) SDGs ในฐานะที่เป็น Action Framework: SDGs สามารถถูกใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการทบทวนอนาคตของท้องถิ่น งานที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน ปัญหาที่เผชิญ และใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางในอนาคตของท้องถิ่นอย่างบูรณาการและยั่งยืน

(๓) SDGs ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการต่อรอง : เนื่องจากภาครัฐทุกประเทศให้ความสำคัญกับวาระการพัฒนา ๒๐๓๐ ในภาคเอกชน โดยเฉพาะภาคเอกชนขนาดใหญ่ก็อยู่ภายใต้กฎกติกาและการชี้วัดที่มี SDGs เป็นองค์ประกอบสำคัญ ดังนั้น ภาคประชาสังคมและคนกลุ่มต่าง ๆ สามารถใช้ SDGs เป็นเครื่องมือในการเจรจาต่อรองเพื่อสร้างความร่วมมือในการพัฒนา และ/หรือสะกิดเตือนเมื่อเริ่มเห็นการดำเนินการที่ออกนอกกลู่นอกทางไปจาก SDGs ได้

๖. แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

๖.๑ แผนพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน พ.ศ.๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด

“เมืองการค้าทันสมัย เกษตรคุณภาพสูง ท่องเที่ยวชายโขง เชื่อมโยงสู่สากล”

พันธกิจ (Mission)

๑. พัฒนาระบบการค้า การลงทุน เพื่อเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน
๒. พัฒนาการเกษตร เพื่อเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขัน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยว ส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อนบ้านอาเซียน
๔. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสู่สังคมฐานความรู้เพื่อสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของพลวัตโลก
๕. สร้างความสมดุลของระบบเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖. เสริมสร้างความมั่นคงชายแดน

แนวทางการพัฒนา

๑. สร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเน้นการเพิ่มมูลค่าในภาคเกษตร และสนับสนุนภาคการค้าชายแดน อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวด้วย Smart Economy /Smart Mobility
๒. ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างชุมชนให้น่าอยู่ มีความมั่นคง และเป็นธรรม สู่ Smart Living / Smart People
๓. อนุรักษ์ ปันฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และป้องกันภัยธรรมชาติ ภายใต้ Smart Environment /Smart Energy

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Positioning)

๑. ด้านการค้าการลงทุน : การค้าชายแดน โลจิสติกส์ การลงทุน เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และเมืองอัจฉริยะ
๒. ด้านเกษตร เกษตรแปรรูป และเกษตรมูลค่าสูง : โคนือคุณภาพ ข้าวอินทรีย์ ปลาสดแก้ว พะ
๓. ด้านท่องเที่ยว : ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง
๔. ด้านอุตสาหกรรม : อุตสาหกรรมการเกษตรมูลค่าสูง และอุตสาหกรรมมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาจังหวัดมุกดาหาร (Strategic Issue)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑	การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการค้า การลงทุนเพื่อเชื่อมโยงสู่สากล
ประเด็นการพัฒนาที่ ๒	การยกระดับมาตรฐานการเกษตรและต่อยอดเพื่อเพิ่มมูลค่า ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
ประเด็นการพัฒนาที่ ๓	การพัฒนาการท่องเที่ยวตามวิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง
ประเด็นการพัฒนาที่ ๔	การพัฒนาเมืองและชุมชนน่าอยู่อย่างยั่งยืน
ประเด็นการพัฒนาที่ ๕	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นฐานการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๖	การเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน

๖.๒ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด

“เมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว เกษตรมูลค่าสูง ประตุนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

พันธกิจ

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร (พ.ศ. ๒๕๗๑-๒๕๗๕)

- ๑) ส่งเสริมการท่องเที่ยวอัตลักษณ์พื้นถิ่นวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง
 - ๒) ส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน
 - ๓) ส่งเสริมและพัฒนาการค้า การลงทุน เชื่อมโยงอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง
 - ๔) สร้างเสริมการพัฒนาที่สมดุลด้านสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัด**

- ๑) รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากปีที่ผ่านมา
- ๒) พื้นที่ผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ จากปีที่ผ่านมา
- ๓) มูลค่าการจำหน่ายสินค้าของกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี
- ๔) ดัชนีการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ จากค่ากลาง ของประเทศ

(พ.ศ. ๒๕๖๓)

ประเด็นการพัฒนากลุ่มจังหวัด

๑) ประเด็นการพัฒนา

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ ส่งเสริมการท่องเที่ยวอัตลักษณ์พื้นถิ่นวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ พัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ พัฒนาขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุนและโลจิสติกส์ให้กับภาคธุรกิจ

ในพื้นที่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ พัฒนาที่สมดุล ด้านสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานการพัฒนา

ที่ยั่งยืน

๒) เป้าประสงค์

- (๑) ผลผลิตภัณฑมวลรวมภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น
- (๒) ผลผลิตภัณฑการแปรรูปด้านการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น
- (๓) กลุ่มเกษตรกรพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูงเพิ่มขึ้น
- (๔) มีการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยเพิ่มขึ้น
- (๕) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่สกลนคร นครพนม มุกดาหาร ตามวิถีลุ่มน้ำโขงเชื่อมโยงการ

ท่องเที่ยวสู่สากล

(๖) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว เพิ่มศักยภาพความเป็นอยู่และสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน ประกอบการ

ด้านการท่องเที่ยว

- (๗) เพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจมวลรวมของกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น
- (๘) ภาคการค้าและการลงทุนมีการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น
- (๙) ผู้ประกอบการ และแรงงานได้รับการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต การค้า การลงทุน
- (๑๐) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการค้า การลงทุน และโลจิสติกส์
- (๑๑) สินค้าและบริการได้รับการเพิ่มมูลค่าโดยใช้นวัตกรรม
- (๑๒) กลุ่มคนเปราะบางได้รับการช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น
- (๑๓) ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น
- (๑๔) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการดูแลฟื้นฟู

๓) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- (๑) ผลผลิตภัณฑมวลรวมภาคการเกษตรของกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕ จากค่าฐาน
- (๒) จำนวนเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรทำการเกษตรมูลค่าสูง เพิ่มขึ้น ๓๐ กลุ่มเกษตรกรจากค่าฐาน

(๓) จำนวนผลิตภัณฑ์การเกษตรแปรรูปด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพิ่มขึ้น ๖๕ ผลิตภัณฑ์จาก
ค่าฐาน

(๔) ส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายกลุ่มเกษตรกรให้เกิดการบริหารจัดการสินค้าเกษตรแบบครบวงจร
เพิ่มขึ้น ๓๐ กลุ่มเกษตรกรจากค่าฐาน

(๕) จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๐ จากค่าฐาน

(๖) รายได้จากการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๓ จากค่าฐาน

(๗) บุคลากร อาสาสมัครและเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา จำนวน ๑,๔๐๐ คน จาก
ค่าฐาน

(๘) แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนา จำนวน ๑๕ แห่ง

(๙) มูลค่าการค้าชายแดนและผ่านแดนของกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๙ จากค่าฐาน

(๑๐) มูลค่าการจำหน่ายสินค้า OTOP ของกลุ่มจังหวัด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔ จากค่าฐาน

(๑๑) เส้นทางขนส่งได้รับการพัฒนา ไม่น้อยกว่า ๙ เส้นทาง จากค่าฐาน

(๑๒) กลุ่มคนเปราะบางได้รับการช่วยเหลือ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕ จากค่าฐาน

(๑๓) จำนวนอาชญากรรมลดลง ร้อยละ ๕ จากค่าฐาน

(๑๔) ปริมาณขยะอินทรีย์ต้นทางลดลง ร้อยละ ๕ จากค่าฐาน

(๑๕) คุณภาพแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่ในระดับดีตามดัชนีชี้วัดคุณภาพน้ำกรมควบคุมมลพิษ

๔) แนวทางการพัฒนา

(๑) การส่งเสริมการท่องเที่ยวอัตลักษณ์พื้นถิ่นวิถีชีวิตลุ่มน้ำโขง

(๒) การพัฒนาสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างยั่งยืน

(๓) การพัฒนาขีดความสามารถด้านการค้า การลงทุนและโลจิสติกส์ให้กับภาคธุรกิจในพื้นที่

(๔) การพัฒนาที่สมดุล ด้านสังคม ความมั่นคง และสิ่งแวดล้อม บนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖.๓ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค

เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทบาทของภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นฐานการผลิตการเกษตรทั้งข้าว อ้อยโรงงานมัน
สำปะหลัง และเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิที่ดีที่สุดของประเทศ รวมทั้งมีทำเลที่ตั้งที่มีศักยภาพเหมาะสมกับ
การเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน มีทรัพยากรท่องเที่ยว ที่หลากหลาย
และมีสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยที่มีความสามารถเฉพาะทางที่โดดเด่น แต่มีปัญหาคือพื้นฐานคือ
คนมีปัญหาทั้งในด้านความยากจนและคุณภาพชีวิต ประสบอุทกภัยและภัยแล้งซ้ำซาก และดินคุณภาพต่ำ
ดังนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาคือพื้นฐานโดยใช้ความรู้
เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยง กับประเทศเพื่อนบ้าน
ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการเจริญเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ

ทิศทางการพัฒนาภาค การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือกำหนดทิศทางการพัฒนาตามแนวคิด
การเป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นประตูเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้าง
โอกาสในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน โดยกำหนด ทิศทางการ
พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Direction) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ๓G ได้แก่ (๑) การ
เป็นฐานการผลิตของประเทศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green) เน้นส่งเสริมเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์
ขับเคลื่อนการพัฒนาด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว
หรือ Bio Circular Green Economy) และการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน (๒) การเป็นประตูเชื่อมโยง

ประเทศเพื่อนบ้าน (Gate) ใช้โอกาสจากการเชื่อมโยงเศรษฐกิจชายแดน ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ พัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และโลจิสติกส์ และ (๓) การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับคุณภาพ ชีวิตประชาชน (Growth) ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาพื้นที่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สนับสนุนการพัฒนาศูนย์กลางบริการทางการแพทย์ พัฒนา เศรษฐกิจฐานราก ท่องเที่ยวชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัย

เป้าหมายการพัฒนาภาค พัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เป็น

“ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง”

แนวทางการพัฒนา

การกำหนดแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับแผน พัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) พร้อมทั้งพิจารณาโอกาส ศักยภาพ ปัญหา และข้อจำกัด ของ ภาค เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็น “ศูนย์กลางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง” โดยใช้ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในภาคให้มีการเจริญเติบโต ได้อย่างเต็มศักยภาพ และการแสวงหาโอกาสการนำความรู้ ทุน เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยขับเคลื่อน การพัฒนา โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑. พัฒนาภาคเกษตรด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่มุ่งสู่ฐานเศรษฐกิจชีวภาพที่มีมูลค่าสูง

(๑) พัฒนาข้าวหอมมะลิ หุงกลาร้องไห้ หุงสัมฤทธิ์ รวมทั้งพื้นที่ที่มีศักยภาพอื่น ๆ ให้ได้มาตรฐาน เกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ โดยพัฒนากระบวนการผลิต แปรรูป และจำหน่ายข้าวหอมมะลิอินทรีย์ทั้งระบบ ให้มีความสำคัญกับการส่งเสริมการผลิตและแปรรูปโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมชีวภาพ เพื่อ เพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

(๒) ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนสู่การปลูกพืชที่มีมูลค่าสูงในพื้นที่ที่มีศักยภาพ อาทิ พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับเมืองหนาวในพื้นที่จังหวัดเลย และสมุนไพรในพื้นที่เมืองสมุนไพร ได้แก่ จังหวัดสกลนคร สุรินทร์ มหาสารคาม อำนาจเจริญ และอุดรธานี โดยจัดทำระบบข้อมูล และส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การแปรรูปให้ มีปริมาณมากพอและมีคุณภาพตามระบบมาตรฐานการเกษตรและตามความต้องการของตลาดทั้งในและ ต่างประเทศ

(๓) ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูงให้ได้มาตรฐานเพื่อการส่งออก ในพื้นที่จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร นครพนม นครราชสีมา และจังหวัดที่มีศักยภาพ โดยสนับสนุนการปรับปรุงพันธุ์ ส่งเสริมการปลูก แปลงหญ้าและปรับปรุงคุณภาพอาหารสัตว์ พัฒนาเทคโนโลยีการเลี้ยงและทักษะเกษตรกร รวมทั้งการ จัดระบบมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ให้ได้มาตรฐานเพื่อการส่งออก และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดไป สู่อาเซียน

(๔) พัฒนาสินค้าเกษตรโดยยึดหลักการขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG (เศรษฐกิจ ชีวภาพ เศรษฐกิจ หมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว หรือ Bio Circular Green Economy) รวมถึงส่งเสริม ให้เกิดการเชื่อมโยง และถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่จากภาควิชาการในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าเกษตรต่อยอด ไปสู่อุตสาหกรรมชีวภาพ โดยให้สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยในภาคมีบทบาทเป็น ฐานทางวิชาการ สนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่ ใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลที่กระจายอยู่ทุกพื้นที่ถ่ายทอดความรู้ และนการวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

(๕) พัฒนาเกษตรกรรมรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะในยุคดิจิทัลเพื่อปรับเปลี่ยน สู่การผลิตเกษตร สมัยใหม่ โดยการถ่ายทอดและสนับสนุนเทคโนโลยีทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยี

ดิจิทัล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

๒. บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอเพื่อรองรับการพัฒนาเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

(๑) จัดหาแหล่งน้ำและขยายพื้นที่ชลประทานในพื้นที่ที่มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการเติบโตของเมืองและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พร้อมกับนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาระบบส่งและกระจายน้ำ ให้มีประสิทธิภาพและทั่วถึง ขยายผลโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ และโคกหนองนาโมเดล เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถทำการเกษตร ได้ตลอดปี

(๒) บริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัย และภัยแล้ง โดยดำเนินการในระดับลุ่มน้ำให้มีความสมดุลระหว่างการใช้น้ำทุกกิจกรรมกับปริมาณน้ำต้นทุน รวมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำเดิมและแหล่งน้ำธรรมชาติที่เสื่อมโทรมหรือตื้นเขิน เพื่อเพิ่มปริมาณการเก็บกักน้ำ บูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมที่มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อให้การใช้น้ำมีประสิทธิภาพ และมีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาว เพื่อป้องกันความเสียหายจากอุทกภัยและภัยแล้ง

(๓) การจัดการคุณภาพน้ำในลำน้ำสาธารณะให้สามารถใช้ประโยชน์ในการผลิตและการพัฒนาเมือง โดยส่งเสริมให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนในพื้นที่เมืองตามแนวลำน้ำสาธารณะ อาทิ ลำตะคองตอนล่าง ส่งเสริมให้ภาคประชาสังคมและประชาชนมีบทบาทและส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและรักษาคุณภาพน้ำ

๓. พัฒนาผลิตภัณฑ์พื้นถิ่นไปสู่มาตรฐานสากลเพื่อสร้างเศรษฐกิจในชุมชน

(๑) ยกกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มอาหารท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนในพื้นที่ที่มีศักยภาพ อาทิ นครราชสีมา อุบลราชธานี อุตรธานี และขอนแก่น โดยส่งเสริมการผลิต วัตถุดิบท้องถิ่นให้ได้มาตรฐาน ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของชุมชน สร้างความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการและร้านอาหาร พัฒนาบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมการขาย

(๒) ยกกระดับมาตรฐานสินค้ากลุ่มผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้าย้อมครามไปสู่การเป็นศูนย์กลาง แฟชั่นในระดับภูมิภาค โดยพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ตลอดห่วงโซ่การผลิต สร้างคุณค่าของผ้าทออีสาน ด้วยเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมการดำรงชีวิตแบบพื้นถิ่น สนับสนุนการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีสะอาดและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า ออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายครอบคลุม ทุกกลุ่มลูกค้า และทุกวัย ตลอดจนให้ความสำคัญด้านทรัพย์สินทางปัญญา

๔. พัฒนาเมือง เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดนรวมทั้งพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเชิงเหินือ (NeEC-Bioeconomy) ให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจหลักของภาค

(๑) พัฒนาเมืองขอนแก่นและเมืองนครราชสีมาให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่ โดยพัฒนาให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและศูนย์กลางบริการทางการแพทย์และสุขภาพ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลให้มีความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ พัฒนาเมืองในจังหวัดมุกดาหาร หนองคาย อุตรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และนครพนม ให้เป็นเมืองน่าอยู่ ที่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคมและการบริการให้กับพื้นที่โดยรอบ โดยเน้นการพัฒนาการค้าและกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ การเกษตรมูลค่าสูง ต่อยอดจากฐานเศรษฐกิจและศิลปวัฒนธรรมที่มีในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญไปสู่พื้นที่โดยรอบ พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานในเมืองให้ครอบคลุมและได้มาตรฐาน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของคนทุกกลุ่ม ยกย่องคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ไขปัญหาของกลุ่มเปราะบางใน

เมือง รวมทั้งวางแผนเพื่อสงวนและรักษาพื้นที่สีเขียวอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันการรุกรานพื้นที่สีเขียวจากการขยายตัวของเมืองในอนาคต และส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและผลักดันการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมเพื่อเชื่อมโยงชายแดน โดยเร่งก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย - ลาว แห่งที่ ๕ (บึงกาฬ - บอลิคาไซ) และแห่งที่ ๖ (อุบลราชธานี - สาละวัน) พัฒนาเส้นทางใหม่เชื่อมโยงบึงกาฬ - อุดรธานี ทางหลวงหมายเลข ๒๑๒ หนองคาย - อุบลราชธานี ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองและระบบราง ดาก - นครพนม กาญจนบุรี - อุบลราชธานี หนองคาย - แหลมฉับ บึงกาฬ-สุรินทร์ รถไฟฟ้าทางคู่ ช้วงขอนแก่น - หนองคาย ช้วงชุมทาง ถนนจิระ - อุบลราชธานี ทางรถไฟสายใหม่ ช้วงบ้านไผ่ - มุกดาหาร - นครพนม ช้วงนครสวรรค์ - บ้านไผ่ ช้วงศรีสะเกษ - ยโสธร - ร้อยเอ็ด ช้วงอุบลราชธานี - ชื่องเม็ก รถไฟความเร็วสูง และระบบขนส่งรางเบา เมืองขอนแก่นและเมืองนครราชสีมา รวมทั้งพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งขนาดใหญ่ เพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมระหว่างไทย สปป.ลาว เวียดนาม กัมพูชา เมียนมา และจีน ให้มีความสะดวก ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

(๓) ส่งเสริมพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหาร นครพนม และหนองคาย รวมทั้งเมืองชายแดนให้มีความพร้อมสำหรับรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย พัฒนาด่านและบริการ CIQ ที่ได้มาตรฐานสากล พัฒนาเมืองในพื้นที่ให้เป็นเมืองนำอยู่ที่มีการรักษาสันติภาพและพื้นที่สีเขียวในเมือง สร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน พัฒนาระบบบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพที่เชื่อมโยงกับระบบการจ้างงานแรงงานต่างด้าว พร้อมทั้งเร่งรัดการดำเนินงานโครงการและมาตรการสำคัญในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อเสริมสร้างความสามารถของวิสาหกิจชุมชนและภาคเอกชนในพื้นที่ผลักดันให้เกิดการเพิ่มขึ้นของขีดความสามารถ ในการผลิต และยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

(๔) ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC- Bioeconomy) ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย ให้เกิดความเชื่อมโยง ไปยังพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ อาทิ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และเชื่อมโยงกับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โดยพัฒนาการเกษตรและการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง พัฒนาผลิตภัณฑ์ชีวภาพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรและการผลิตผลิตภัณฑ์ชีวภาพ พัฒนาการตลาด การท่องเที่ยว และการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมความร่วมมือของทั้ง ๔ จังหวัด รวมถึงความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดพลัง ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาพื้นที่ตามแนวระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก (EWEC) ที่พาดผ่านจุดตัดกับแนวระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (NeEC-Bioeconomy) ซึ่งเป็นผลดีในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมร่วมกันในทั้งสองแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจ โดยส่งเสริมภาคเอกชน วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และวิสาหกิจชุมชนเข้ากับห่วงโซ่มูลค่าและห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง พัฒนาผู้ประกอบการ ให้เป็นผู้ประกอบการในยุคดิจิทัล เสริมสร้างความรู้ด้านดิจิทัล การเงิน การตลาดยุคใหม่ การเข้าถึงตลาดส่งออก แนวคิดโมเดลเศรษฐกิจ BCG และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและทุนทางวัฒนธรรม รวมถึงการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

(๕) เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ พร้อมทั้งสนับสนุนการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัลในการผลิตและการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ทั้งในภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ภาคบริการ และการบริการสาธารณะด้านสังคม เช่น การศึกษา และการสาธารณสุข

๕. พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวชุมชนให้ได้มาตรฐานเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

(๑) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ธรรมชาติและสรีธาความเชื่อ การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomy Tourism) และการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) โดยใช้จุดเด่นหรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเป็นจุดขาย และส่งเสริมชุมชนในการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ ที่มีความหลากหลาย อาทิ ประเพณีท้องถิ่น อาหารท้องถิ่น โฆษณาประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศ เพื่อสร้างการรับรู้สินค้า บริการ แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนอัตลักษณ์ของชุมชน และเมืองเก่า ได้แก่ เมืองเก่าบุรีรัมย์ เมืองเก่าพิมาย เมืองเก่าสุรินทร์ เมืองเก่านครราชสีมา เมืองเก่าสกลนคร และแหล่งท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ พัฒนาแบรนด์และสื่อสารความโดดเด่นของชุมชนในรูปแบบการเล่าเรื่อง (Storytelling)

(๒) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมอีสานใต้ในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ และอุบลราชธานี โดยบูรณาการกิจกรรมแผนท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดให้เชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวในเขตอารยธรรมอีสานใต้ และเชื่อมโยงสู่ สปป.ลาว กัมพูชา และเวียดนาม เพื่อเพิ่มระยะเวลา พำนักรและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพ พัฒนาสินค้าและบริการที่มีจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ ที่สร้างจากทุนทางวัฒนธรรม พัฒนาบุคลากรและผู้ประกอบการการท่องเที่ยววิถีใหม่ รักษามาตรฐาน การให้บริการ จัดทำกิจกรรมการท่องเที่ยวให้ท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี พัฒนาระบบโลจิสติกส์สนับสนุนนักท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบไปสู่แหล่งท่องเที่ยว ดูแลความปลอดภัยและสุขลักษณะให้นักท่องเที่ยว

(๓) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวริมแม่น้ำโขงเชื่อมโยงกับอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง ในพื้นที่จังหวัดเลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อานาจเจริญ อุบลราชธานี และสกลนคร และพัฒนาเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรมล้านช้าง เลย - อุตรดิตถ์ - หนองบัวลำภู - หนองคาย - สปป.ลาว โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการให้สอดคล้องกับกระแสนิยมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของสองฝั่งโขง พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้มี ความหลากหลาย อาทิ การท่องเที่ยวพักผ่อน ชมทัศนียภาพและวิถีชีวิตลุ่มแม่น้ำโขง (Leisure / Lifestyle) การท่องเที่ยวด้วยจักรยานและการเดินทางแบบคาราวาน (Cycling / Caravan Tours) การท่องเที่ยวเชิงมหกรรม (Festival / Events) พัฒนาถนนเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาท่าเรือและการท่องเที่ยว ทางน้ำให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ส่งเสริมการบริหารจัดการที่เกิดจากชุมชนเพื่อสร้างงานและสร้างรายได้

(๔) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวยุคก่อนประวัติศาสตร์และอุทยานธรณี (Geopark) ในจังหวัดขอนแก่น กาฬสินธุ์ อุตรดิตถ์ หนองบัวลำภู ชัยภูมิ และนครราชสีมา โดยพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พิพิธภัณฑ์และอุทยานธรณี (Geopark) ให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต ออกแบบการจัดแสดง จัดนิทรรศการ มัลติมีเดีย หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้ชมมีส่วนร่วม มีความสนุกสนานรมย์เสมอ (Play and Learn) ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศเพื่อขยายฐานนักท่องเที่ยวที่สนใจ รวมทั้งเน้นการสร้างคุณค่าของการท่องเที่ยวผ่านความหมายจากเรื่องราวความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมพื้นบ้านของท้องถิ่น เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่ ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานโฆษณาประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง พัฒนาระบบขนส่งสาธารณะเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เข้าถึงได้ง่ายและกลับมาได้บ่อยครั้ง

(๕) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และนครราชสีมา โดยส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมกีฬาให้ครอบคลุมทุกมิติ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ทั้งจากการกีฬาและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อาทิ ธุรกิจการแข่งขันต่าง ๆ การผลิตอุปกรณ์ ชุดกีฬา ของที่ระลึก สนามแข่งขันอาหารเสริมและเครื่องดื่ม โรงแรม ร้านอาหาร การเดินทางและขนส่ง ประกันภัย สถาบันพัฒนากีฬาอาชีพทุกระดับ ส่งเสริม

การศึกษาในด้านเวชศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา และการบริหารจัดการธุรกิจกีฬา เพื่อผลิตบุคลากรรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมกีฬา สนับสนุนการจัดมหกรรมกีฬานานาชาติ รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยว

(๖) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness Tourism) ของชุมชน ท้องถิ่น ในพื้นที่ที่มีศักยภาพทางด้านสาธารณสุขและบริการสุขภาพ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น มหาสารคาม นครราชสีมา อุตรธานี นครพนม มุกดาหาร และหนองคาย โดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ การตลาด และส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านสื่อ ออนไลน์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น อาทิ แพทย์แผนไทยครบวงจร และการดูแลผู้สูงอายุ

(๗) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ได้มาตรฐาน ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้เป็นลักษณะ เส้นทางท่องเที่ยว (Tourism Routes) ที่สำคัญของพื้นที่และกระจายเส้นทางท่องเที่ยวให้หลากหลาย โดยให้มีการเชื่อมโยงในลักษณะเครือข่ายเพื่อกระจายนักท่องเที่ยวจากเมืองหลักไปสู่เมืองรอง ชุมชนและท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา เชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวระหว่างภาคเอกชนกับชุมชน และท้องถิ่น และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากรในภาคบริการและการท่องเที่ยว จัดฝึกอบรมมัคคุเทศก์ด้านภาษาต่างประเทศ นอกจากนั้นพัฒนาสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สินค้าวิสาหกิจชุมชน ของที่ระลึก ร้านอาหาร ที่พักให้ มีคุณภาพดี โดยออกแบบตามแนวคิด อารยสถาปัตย์ (Universal Design) และเน้นการให้บริการด้านอาหารท้องถิ่นที่สะอาด ปลอดภัย รวมถึงระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

๖. ยกระดับคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยให้ได้มาตรฐานและแก้ปัญหาความยากจนให้กับผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม

(๑) พัฒนาอาชีพและรายได้ของผู้มีรายได้น้อยในพื้นที่ที่มีสัดส่วนคนจนสูง เมื่อวัดด้าน รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค อาทิ ภาพสินธุ์ นครราชสีมา นครพนม และศรีสะเกษ (ข้อมูลสัดส่วนคนจน ณ ปี ๒๕๖๓) โดยสร้างโอกาสให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อย มีที่ดินทำกินของตนเอง ส่งเสริมการมีอาชีพ สนับสนุน ปัจจัยการผลิต และแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ ยกระดับฝีมือและอบรมให้ความรู้ เพื่อให้มีรายได้เสริม และเกิดความมั่นคงทางรายได้

(๒) พัฒนาระบบการป้องกันและควบคุมโรคเฉพาะถิ่น แก้ปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับ ในพื้นที่เสี่ยง อาทิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น อุบลราชธานี และอุตรธานี (ข้อมูลอัตราของผู้ป่วยด้วยโรคมาเร็ง ท่อน้ำดี ณ ปี ๒๕๖๓) โดยส่งเสริมการเรียนรู้ในการป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับให้แก่ประชาชนทั้งในชุมชน และเยาวชนในสถานศึกษา ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมในการบริโภคอาหารปรุงสุกจากปลาน้ำจืด มีเกล็ดกำจัดสิ่งปนเปื้อนจากชุมชนบริเวณรอบแหล่งน้ำอย่างถูกหลักสุขาภิบาล สร้างเครือข่ายโรงพยาบาล ในการคัดกรอง เฝ้าระวัง วินิจฉัยและรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและผู้ป่วยมาเร็งท่อน้ำดี พร้อมทั้งพัฒนาระบบ คัดกรองกลุ่มเสี่ยง และระบบฐานข้อมูลเพื่อติดตามการทำงาน

(๓) พัฒนาคุณภาพชีวิตคนทุกช่วงวัย ได้แก่ เด็กในครรภ์ถึงปฐมวัย โดยพัฒนา โภชนาการแม่และเด็ก ส่งเสริมการบริโภคไอโอดีนและให้ความรู้แก่พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กในด้านโภชนาการ ที่เหมาะสมตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ และวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเด็กในช่วง ๐ - ๖ ปีแรก และยกระดับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชนและพื้นที่ห่างไกลให้ได้มาตรฐาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเด็ก ก่อนวัยเรียน ให้มี

พัฒนาการความพร้อมทั้งทักษะสมอง ร่างกาย และสังคม พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตร ครูผู้สอน และการจัดการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ ผู้ประกอบการ และสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามความต้องการของตลาดรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ สร้างโอกาส ที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนให้มีโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัด ที่มีปัญหาความยากจนในมิติการศึกษาสูงสุด ตามข้อมูลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMA) อาทิ จังหวัดบึงกาฬ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์หนองบัวลาภู อุตรดิตถ์ และกาฬสินธุ์ (ข้อมูล TPMA ณ ปี ๒๕๖๕) พัฒนาวัยแรงงาน โดยส่งเสริมการพัฒนาทักษะความรู้ใหม่เพื่อให้ตรงกับงาน และอาชีพที่เปลี่ยนแปลงไปรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ และการพัฒนา ทักษะเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน พัฒนาระบบสวัสดิการและความคุ้มครองทางสังคม ให้ครอบคลุมแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ เสริมสร้างความรู้และทักษะทางการเงินเพื่อให้แรงงาน มีความมั่นคงด้านรายได้และมีเงินออมเพียงพอสำหรับดำรงชีพตลอดชีวิต พร้อมทั้งพัฒนาผู้สูงอายุให้เป็นพลังของสังคม โดยพัฒนาให้ผู้สูงอายุเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ภูมิปัญญาที่สั่งสมมาสู่คน รุ่นหลัง ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้ทำงานตามศักยภาพ ส่งเสริมการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนทุกช่วงวัยและพัฒนาทางเลือกในการเข้าถึงการเรียนรู้สำหรับผู้ที่ไม่สามารถเรียนในระบบการศึกษาปกติ

๗. ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาท้องถิ่นเมืองน่าอยู่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาด้านการศึกษาดีมีมาตรฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๖ การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

จุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่น (Goals)

๑. เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบางได้รับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

๒. เด็ก เยาวชน ประชาชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันควบคุมโรคเพื่อสุขภาพที่ดี

๓. ประชาชนได้รับบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุปโภคและบริโภคอย่างทั่วถึง

๔. ประชาชน กลุ่มอาชีพได้รับการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต การค้า และการลงทุน

๕. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามอย่างทั่วถึง

๖. แหล่งท่องเที่ยว/สวนนกกีฬ ได้รับการพัฒนาปรับปรุง

๗. การผลิตสินค้าทางการเกษตรมีความปลอดภัย

๘. ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง

๙. ประชาชนมีอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบ

พอเพียง

๑๐. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู

๑๑. การบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาวิกฤตการณ์น้ำแล้ง น้ำท่วม

๑๒. การจัดการขยะ ขยะอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ
๑๓. เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาทุกระบบ
๑๔. ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้และสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการ
พัฒนาการศึกษา

๑๕. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง
๑๖. บุคลากรปฏิบัติงานโดยยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล
๑๗. ประชาชนได้รับความสะดวกจากเครื่องมือ/ช่องทางต่าง ๆ ในการเข้าถึงบริการของรัฐ
แนวทางการพัฒนาหรือกลยุทธ์

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาท้องถิ่นเมืองน่าอยู่

๑) พัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่ม
เปราะบางให้ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้

๒) ส่งเสริมและพัฒนาระบบสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำในการ
เข้าถึงบริการสาธารณสุข การควบคุมและป้องกันโรค

๓) ส่งเสริมและพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ถนน สะพาน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

๑) พัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้า การบริการและผลิตภัณฑ์ชุมชน

๒) พัฒนาส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

๓) ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาด้านกีฬา สนามกีฬา รวมถึงจัดกิจกรรมการ
กีฬา นันทนาการที่หลากหลายต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน

๑) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

๒) ส่งเสริมการเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน

๓) ส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
แบบพอเพียง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑) ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรน้ำ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะ ขยะอันตรายอย่างเป็นระบบและมี
ประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๕ การพัฒนาด้านการศึกษาที่มีมาตรฐานสากล

๑) ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทุกระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้ง
ด้านภาษา เทคโนโลยี

๒) พัฒนาระบบการศึกษาให้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๖ การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล

๑) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น
สร้างเครือข่ายการทำงาน และสนับสนุนการติดตามตรวจสอบการใช้อำนาจภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) สร้างภาคประชาการให้มีประสิทธิภาพ และปลูกฝังจิตสำนึกบุคลากรให้เห็นความสำคัญและ
ยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย

๓) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ข้อมูลและดิจิทัลแพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือการบริหารราชการและอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน

๘. การวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

การพัฒนาท้องถิ่นในยุคปัจจุบัน ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและปัจจัยหลากหลายที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์ปัจจัยและสถานการณ์เหล่านี้จึงเป็นเรื่องจำเป็น เพื่อให้การวางแผนและดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับตัวได้ สร้างความเข้มแข็งและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัดมุกดาหาร

๑. การพัฒนาท้องถิ่นเมืองน่าน โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

๒. การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ด้านกีฬานันทนาการ รวมถึงอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

๓. การพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริมการแปรรูป รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร

๔. การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการคัดแยกขยะในครัวเรือนและชุมชนบริหารจัดการน้ำ

๕. การพัฒนาด้านการศึกษาที่มีมาตรฐานสากล โดยมุ่งสร้างโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่

๖. การพัฒนาด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล โดยมุ่งเน้นพัฒนาการบริการ เน้นการนำระบบบริหารจัดการข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน เสริมสร้างความโปร่งใส และเพิ่มศักยภาพบุคลากร

หลักการวิเคราะห์

ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น อ้างอิงตามหลักวิชาการและแนวทางปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

๑. การวิเคราะห์เชิงระบบ (System Analysis) พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการบริหารจัดการ เพื่อให้เห็นภาพรวมและจุดเชื่อมโยงของปัญหา

๒. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเชิงกลยุทธ์ (SWOT Analysis) เพื่อระบุทิศทางในการพัฒนาและจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

๓. การวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis) ประเมินทิศทางการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยสำคัญ เช่น ประชากร เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสภาพภูมิอากาศ เพื่อคาดการณ์อนาคตและเตรียมความพร้อม

๔. การวิเคราะห์ผลกระทบ (Impact Analysis) ประเมินทั้งผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินยุทธศาสตร์หรือโครงการต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์

ปัจจัยและสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

๑. โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย ความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงด้านสาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานยังไม่ทั่วถึง

๒. การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว การแข่งขันกับจังหวัดท่องเที่ยวใกล้เคียง ผลกระทบจากสภาพอากาศต่อฤดูกาลท่องเที่ยว

๓. ราคาสินค้าทางการเกษตรมีความผันผวนสูง ความต้องการสินค้าที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานเพิ่มขึ้น ขาดนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในด้านการเกษตร

๔. ปัญหาขยะและการบริหารจัดการน้ำ ภัยแล้ง การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

๕. ความเหลื่อมล้ำทางด้านการศึกษา

๖. มีข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร ความต้องการระบบดิจิทัลเพื่อการบริหารที่โปร่งใสและรวดเร็ว กระบวนการดำเนินงานมีความซับซ้อนทำให้เกิดความล่าช้า

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

๑. การดูแลสุขภาพขยายตัวเกิดปัญหาสังคมสูงวัย และคนวัยทำงานย้ายออกนอกพื้นที่

๒. แหล่งท่องเที่ยวไม่ได้รับการพัฒนา รายได้จากการท่องเที่ยวกระจุกตัวเฉพาะบางพื้นที่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวลดลง

๓. เกษตรกรและผู้ประกอบการขนาดเล็กมีความเสี่ยงด้านรายได้ ขาดความมั่นคง มีต้นทุนการผลิตสูงขึ้น

๔. ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม สุขภาพประชาชนเสี่ยงต่อมลพิษ ระบบนิเวศถูกทำลาย

๕. ช่องว่างทางโอกาสทางการศึกษาของประชาชน

๖. หากไม่ปรับกระบวนการในการทำงานและเพิ่มศักยภาพขององค์กร อาจทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันเวลา

แนวทางการแก้ไข

๑. พัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบาง และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างยั่งยืน

๒. วางแผนกระจายการท่องเที่ยวสู่ชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเรียนรู้ สนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น

๓. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าและนวัตกรรม พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้เกษตรกร

๔. จัดระบบจัดการขยะอย่างครบวงจร ส่งเสริมโครงการอนุรักษ์น้ำและป่าไม้ เตรียมแผนรับมือต่อภัยพิบัติ

๕. ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาให้กับประชาชน

๖. พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับบุคลากรในองค์กร ปรับปรุงระบบงานให้ทันสมัยและโปร่งใส ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่าย

จากการวิเคราะห์ดังกล่าว พบว่า ปัจจัยภายนอกและภายใน เช่น การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม และสิ่งแวดล้อม ล้วนส่งผลกระทบต่อทิศทางและประสิทธิภาพในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ แม้ว่าจังหวัดมุกดาหาร จะมีศักยภาพและทรัพยากรพื้นฐานที่ดี แต่ปัจจัยเสี่ยง เช่น ความผันผวนของตลาดเกษตร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความเหลื่อมล้ำทางสังคม และข้อจำกัดด้านการบริหารงานท้องถิ่น ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญที่ได้รับการบริหารจัดการอย่างรอบคอบ เพื่อให้การพัฒนาเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องนำแนวทางการบริหารจัดการเชิงรุก ทั้งการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน การรักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาบุคลากร ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ดังนั้น การบูรณาการยุทธศาสตร์และการตอบสนองต่อปัจจัยและสถานการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดผลอย่างแท้จริงและยั่งยืนในอนาคต

ส่วนที่ ๓

การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด
(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

ส่วนที่ ๓
การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด
(พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕)

๑. จุดมุ่งหมายการพัฒนาท้องถิ่น

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อปท.ในระดับจังหวัด	จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)	ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Target)					
		ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๑.การพัฒนาท้องถิ่นเมื่อนำอยู่	๑.เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่ม เปราะบางได้รับการพัฒนาและ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๒.เด็ก เยาวชน ประชาชนได้รับการ ส่งเสริมสุขภาพและการป้องกัน ควบคุมโรคเพื่อสุขภาวะที่ดี	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๓.ประชาชนได้รับบริการสาธารณะ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุปโภคและ บริโภคอย่างทั่วถึง	๒๖๐ โครงการ	๕๔ โครงการ	๕๔ โครงการ	๕๔ โครงการ	๕๔ โครงการ	๕๔ โครงการ
๒.การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและ การท่องเที่ยว	๑.ประชาชน กลุ่มอาชีพได้รับการ เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต การค้า และการลงทุน	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๒.การอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดี งามอย่างทั่วถึง	๓๕ โครงการ	๗ โครงการ	๗ โครงการ	๗ โครงการ	๗ โครงการ	๗ โครงการ
	๓.แหล่งท่องเที่ยว/สนามกีฬา ได้รับ การพัฒนาปรับปรุง	๑๐ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง	๒ แห่ง

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อบท.ในระดับจังหวัด	จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)	ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Target)					
		ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕
๓.การพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน	๑.การผลิตสินค้าทางการเกษตรมีความปลอดภัย	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๒.ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๓.ประชาชนมีอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
๔.การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๒.การบริหารจัดการน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาวิกฤตการณ์น้ำแล้ง น้ำท่วม	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๓.การจัดการขยะ ขยะอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ

ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อปท.ในระดับจังหวัด	จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)	ความคาดหวังความสำเร็จในเชิงเป้าหมาย (Target)					
		ปี ๒๕๗๑-๒๕๗๕	ปี ๒๕๗๑	ปี ๒๕๗๒	ปี ๒๕๗๓	ปี ๒๕๗๔	ปี ๒๕๗๕
๕. การพัฒนาด้านการศึกษาที่มี มาตรฐานสากล	๑. เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับ การส่งเสริมพัฒนาการศึกษาทุก ระบบ	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๒. ประชาชนได้รับการส่งเสริมการ เรียนรู้และสนับสนุนเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา การศึกษา	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
๖. การพัฒนาด้านการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดีตามหลัก ธรรมาภิบาล	๑. ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๒. บุคลากรปฏิบัติงานโดยยึดมั่นหลัก ธรรมาภิบาล	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ
	๓. ประชาชนได้รับความสะดวกจาก เครื่องมือ/ช่องทางต่าง ๆ ในการ เข้าถึงบริการของรัฐ	๕ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ	๑ โครงการ

๒. ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นและแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น

ลำดับ	ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นของ อปท.ในระดับจังหวัด	แนวทางการพัฒนาหรือกลยุทธ์	ความคาดหวังในเชิงพื้นที่ (จำนวน/ปี)
๑.	การพัฒนาท้องถิ่นเมื่อนำอยู่	๑.พัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบางให้ดีขึ้นและสามารถพึ่งพาตนเองได้	๑.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบาง จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๒.ส่งเสริมและพัฒนาระบบสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข การควบคุมและป้องกันโรค	๒.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาระบบสาธารณสุข และสุขภาพของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข การควบคุมและป้องกันโรค จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๓.ส่งเสริมและพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ถนน สะพาน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่	๓.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน จำนวน ๕๔ โครงการ/ปี
๒.	การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	๑.พัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้า การบริการและผลิตภัณฑ์ชุมชน	๑.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตสินค้า การบริการและผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๒.พัฒนาส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน ๗ โครงการ/ปี
		๓.ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาด้านกีฬา สนามกีฬา รวมถึงจัดกิจกรรมการกีฬา นันทนาการที่หลากหลายต่อเนื่อง	๓.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาด้านกีฬา สนามกีฬา รวมถึงจัดกิจกรรมการกีฬา นันทนาการที่หลากหลายต่อเนื่อง จำนวน ๒ โครงการ/ปี
๓.	การพัฒนาด้านการเกษตรให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน	๑.เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร	๑.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๒.ส่งเสริมการเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน	๒.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตรให้ปลอดภัยและได้มาตรฐาน จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๓.ส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	๓.จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพให้แก่ประชาชนและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง จำนวน ๑ โครงการ/ปี

ลำดับ	ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อปท.ในระดับจังหวัด	แนวทางการพัฒนาหรือกลยุทธ์	ความคาดหวังในเชิงพื้นที่ (จำนวน/ปี)
๔.	การพัฒนาด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๒. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรน้ำ	๒. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการ ทรัพยากรน้ำ จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะ ขยะอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	๓. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหาร จัดการขยะ ขยะอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ จำนวน ๑ โครงการ/ปี
๕.	การพัฒนาด้านการศึกษาที่มี มาตรฐานสากล	๑. ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาทุกระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งด้านภาษา เทคโนโลยี	๑. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพทาง การศึกษาทุกระบบ ให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งด้าน ภาษา เทคโนโลยี จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๒. พัฒนาระบบการศึกษาให้ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพและ ได้มาตรฐาน	๒. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการศึกษาให้ ทั่วถึงอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน จำนวน ๑ โครงการ/ปี
๖.	การพัฒนาด้านการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีตามหลัก ธรรมาภิบาล	๑. เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาชนใน กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สร้าง เครือข่ายการทำงาน และสนับสนุนการติดตาม ตรวจสอบการใช้อำนาจภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ	๑. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาค ประชาชนในกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สร้าง เครือข่ายการทำงาน และสนับสนุนการติดตามตรวจสอบการใช้ อำนาจภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๒. สร้างภาคประชาการให้มีประสิทธิภาพ และปลูกฝัง จิตสำนึกบุคลากรให้เห็นความสำคัญและยึดมั่นในหลัก ธรรมาภิบาล การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย	๒. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการสร้างภาคประชาการให้มีประสิทธิภาพ และ ปลูกฝังจิตสำนึกบุคลากรให้เห็นความสำคัญและยึดมั่นในหลัก ธรรมาภิบาล การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย จำนวน ๑ โครงการ/ปี
		๓. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ข้อมูลและดิจิทัล แพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือการบริหารภาคประชาการและ อำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชน	๓. จำนวนโครงการเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ข้อมูลและดิจิทัล แพลตฟอร์ม เป็นเครื่องมือการบริหารภาคประชาการและอำนวยความสะดวก ในการให้บริการประชาชน จำนวน ๑ โครงการ/ปี

๓.จุดยืนการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ได้กำหนดจุดยืนการพัฒนาท้องถิ่นในเชิงประเด็นการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม เพื่อตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนในท้องถิ่น ดังนี้

๑. การพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิต สังคม การศึกษา วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
๒. การพัฒนาด้านเกษตรกรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๓. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค สาธารณูปการ
๔. การพัฒนาด้านการเมืองและบริหารจัดการ
๕. การพัฒนาด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๖. การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

๔. สรุปภาพรวมประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น

ที่	ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อปท.ในระดับจังหวัด	จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)	ความคาดหวัง (Expect)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.	การพัฒนาท้องถิ่นเมื่อนำอยู่	๑.เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบางได้รับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง	๑.เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มเปราะบางได้รับการพัฒนาและส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถพึ่งพาตนเองได้	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๒.เด็ก เยาวชน ประชาชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันควบคุมโรคเพื่อสุขภาวะที่ดี	๒.เด็ก เยาวชน ประชาชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันควบคุมโรคเพื่อสุขภาวะที่ดี มีระบบสาธารณสุขที่ดี สามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๓.ประชาชนได้รับบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุปโภคและบริโภคอย่างทั่วถึง	๓.ประชาชนได้รับบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุปโภคและบริโภคอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
๒.	การพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	๑.ประชาชน กลุ่มอาชีพได้รับการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต การค้า และการลงทุน	๑.ประชาชน กลุ่มอาชีพได้รับการเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิต การค้า และการลงทุน โดยการยกระดับศักยภาพของประชาชน กลุ่มอาชีพ สร้างรายได้ให้เติบโต มั่นคง	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๒.การอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงามอย่างทั่วถึง	๒.ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีอันดีงาม ได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสานให้คงอยู่	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๓.แหล่งท่องเที่ยว/สนามกีฬา ได้รับการพัฒนาปรับปรุง	๓.แหล่งท่องเที่ยว/สนามกีฬา ได้รับการพัฒนาปรับปรุง โดยเน้นการยกระดับคุณภาพโดยรวม ทั้งด้านภูมิทัศน์ สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย การบริการและบุคลากร	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร

ที่	ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อบท.ในระดับจังหวัด	จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)	ความคาดหวัง (Expect)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๓.	การพัฒนาด้านการเกษตรให้มี ประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน	๑.การผลิตสินค้าทางการเกษตรมี ความปลอดภัย	๑.ผลผลิตทางการเกษตร มีความปลอดภัยได้มาตรฐาน	อบท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๒.ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและ ดำรงชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ แบบพอเพียง	๒.ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคง สามารถพึ่งพา ตนเองได้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	อบท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๓.ประชาชนมีอาชีพเสริมและเพิ่ม รายได้ในครัวเรือนโดยยึดหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	๓.ประชาชนมีอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ในครัวเรือนโดยยึด หลักปรัชญาเศรษฐกิจแบบพอเพียง	อบท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
๔.	การพัฒนาด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑.ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และ ฟื้นฟู	๑.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุรักษ์และ ฟื้นฟูอย่างเป็นระบบ ลดผลกระทบต่องสิ่งแวดล้อม	อบท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๒.การบริหารจัดการน้ำ เพื่อ ป้องกันปัญหาวิกฤตการณ์น้ำแล้ง น้ำท่วม	๒.แหล่งน้ำได้รับการบริหารจัดการ เพื่อการป้องกันน้ำแล้ง น้ำท่วม ให้มีน้ำใช้อย่างยั่งยืน (อุปโภคบริโภค) ลดความ เสี่ยงภัยพิบัติ (ชะลอน้ำป้องกันท่วม/แล้ง)	อบท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๓.การจัดการขยะ ขยะอันตราย อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ	๓.การจัดการขยะ ขยะอันตรายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การป้องกัน ลด และกำจัดอย่างเป็นระบบ ลดผลกระทบต่อง สิ่งแวดล้อม	อบท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร

ที่	ประเด็นการพัฒนาท้องถิ่น ของ อปท.ในระดับจังหวัด	จุดมุ่งหมายการพัฒนา (Goals)	ความคาดหวัง (Expect)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๕.	การพัฒนาด้านการศึกษามี มาตรฐานสากล	๑.เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการศึกษา ทุกระบบ	๑.เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้รับการส่งเสริมพัฒนา การศึกษาทุกระบบ	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๒.ประชาชนได้รับการส่งเสริมการ เรียนรู้และสนับสนุนเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการพัฒนา การศึกษา	๒.ประชาชนได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้และสนับสนุน เทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการศึกษา	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
๖.	การพัฒนาด้านการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีตามหลัก ธรรมาภิบาล	๑.ประชาชนมีส่วนร่วมในการ พัฒนาท้องถิ่นอย่างทั่วถึง	๑.ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น สร้างเครือข่าย การทำงาน และสนับสนุนการติดตามตรวจสอบการใช้ อำนาจภาครัฐอย่างมีประสิทธิภาพ	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๒.บุคลากรปฏิบัติงานโดยยึดมั่น หลักธรรมาภิบาล	๒.สร้างภาคราชการให้มีประสิทธิภาพ และปลูกฝังจิตสำนึก บุคลากรให้เห็นความสำคัญและยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร
		๓.ประชาชนได้รับความสะดวกจาก เครื่องมือ/ช่องทางต่าง ๆ ในการ เข้าถึงบริการของรัฐ	๓.การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต จังหวัดมุกดาหาร มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความ คุ้มค่า โดยเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชน ลดขั้นตอน สร้างความโปร่งใส การใช้เทคโนโลยี เพื่อยกระดับการให้บริการให้รวดเร็ว ทันสมัยและมุ่งเน้น ผลสัมฤทธิ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนโดยรวม	อปท.ในเขตจังหวัด มุกดาหาร

